БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ ЕАД

КОНСОЛИДИРАН И ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КОНСОЛИДИРАН И ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.
Консолидиран и индивидуален годишен доклад за дейността	**3**
Консолидиран и индивидуален финансов отчет:	
Консолидиран и индивидуален отчет за финансовото състояние	31
Консолидиран и индивидуален отчет за всеобхватния доход	33
Консолидиран и индивидуален отчет за промените в собствения капитал	34
Консолидиран и индивидуален отчет за паричните потоци	36
Приложения към консолидираните и индивидуални финансови отчети	38
Доклад на независимия одитор	

Българска телекомуникационна компания ЕАД

КОНСОЛИДИРАН И ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

2019 година

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА НА ДРУЖЕСТВОТО И ГРУПАТА 5
ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ И РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА 6
ПРИХОДИ 7
РАЗХОДИ 10
КОРИГИРАНА ПЕЧАЛБА ПРЕДИ ЛИХВИ, ДАНЪЦИ И АМОРТИЗАЦИИ И ПЕЧАЛБА ЗА ПЕРИОДА 13
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ 14
ЛИКВИДНОСТ И КАПИТАЛОВИ РЕСУРСИ 14
КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ И ИНВЕСТИЦИИ 15
ЗАКРЪГЛЕНИЯ 16
ОСНОВНИ РИСКОВЕ 16
ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД 20
ОЧАКВАНО РАЗВИТИЕ 20
ИНОВАЦИИ И РАЗВИТИЕ НА ПРОДУКТИ И УСЛУГИ 21
ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО УПРАВИТЕЛНИЯ И НАДЗОРНИЯ СЪВЕТ 21
ИНФОРМАЦИЯ ЗА АКЦИИТЕ НА ДРУЖЕСТВОТО 22
КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ 22
ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ 22
ТЕРМИНИ И СЪКРАЩЕНИЯ 24

БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ ЕАД
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
За годината, приключваща на 31 декември 2019 г.

Настоящият документ отразява дейността през отчетния период на „Българска телекомуникационна компания" ЕАД („VIVACOM", „Дружеството" или „Компанията") на индивидуална и консолидирана база.

ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА НА ДРУЖЕСТВОТО И ГРУПАТА

„Българска телекомуникационна компания" ЕАД е еднолично акционерно дружество със седалище в България и адрес на управление: София 1784, бул. "Цариградско шосе" № 115И. Дейността на VIVACOM включва изграждане, експлоатация и поддръжка на национална фиксирана и мобилна телекомуникационна мрежа за пренос на данни за Република България.

Към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2019 г. групата включва VIVACOM и неговите дъщерни дружества „БТК Нет" ЕООД, „Нет Ис Сат" ЕООД , „НУРТС България" ЕАД и неговото дъщерно дружество „НУРТС Диджитъл" ЕАД ("Групата" или "Група VIVACOM").

На 1 юли 2015 г. VIVACOM придоби едноличен контрол върху „НУРТС България" ЕАД и неговото дъщерно дружество „НУРТС Диджитъл" ЕАД („Групата на НУРТС" или „НУРТС").

Групата на НУРТС е водещ доставчик на услугите по наземно разпространение на телевизионни и радио програми, пренос на данни (наземно и сателитно) и колокация в България. Групата на НУРТС притежава и оперира уникална инфраструктура от над 500 ключово разположение обекта с национално покритие. НУРТС инвестира и успешно завърши техническата миграция към наземно цифрово излъчване на ефирен сигнал, покривайки нормативните изисквания за излъчване на цифров ефирен сигнал.

На 31 юли 2017 г. в Търговския регистър бе вписано придобиването на 100% от капитала на „Нет Ис Сат" ЕООД („НИС"). НИС е лицензиран телекомуникационен оператор, специализиращ в предоставяне на индивидуални телекомуникационни услуги и решения за бизнес клиенти.

VIVACOM е водещият телекомуникационен оператор в България, на база общи приходи за годината, приключваща на 31 декември 2019 г. Ние сме напълно интегриран оператор, който предлага мобилни услуги, фиксирани гласови услуги, фиксиран широколентов интернет и платена телевизия (DTH и IPTV) в национален план, както за частни, така и за бизнес потребители. Ние предоставяме услуги, свързани с фиксирани линии чрез нашата фиксирана мрежа и мобилни услуги чрез собствената ни мобилна мрежа, на базата на GSM/GPRS/EDGE и UMTS/HSPA+/LTE технологии. През 2019 г. компанията успешно проведе тестове на следващо поколение 5G мобилна мрежа, които демонстрираха технологична готовност за търговски старт след като нужните честотни ленти за развитие бъдат достъпни. VIVACOM притежава и оперира едно от най-големите и модерни съоръжения за сателитна комуникация в региона – Плана телепорт, който предоставя възможност за пренос на сигнал и свързаност към отдалечени точки, посредством орбитални позиции в Европа, Африка, Близкия изток и Азия. Към 31 декември 2019 г. ние обслужваме 2,985 хил. мобилни абонати, 593 хил. абонати на фиксирани гласови услуги, 459 хил. абонати на фиксиран широколентов интернет, 490 хил. абонати на платена телевизия. За годината, приключваща на 31 декември 2019 г., сме генерирали консолидирани общи приходи в размер на 993.2 млн. лв. и консолидирана коригирана печалба преди лихви, данъци и амортизации в размер на 447.0 млн. лв.

В момента сме третия по големина мобилен оператор в България на база брой абонати, с 2,985 хил. абонати към 31 декември 2019 г., което представлява намаление в размер на 2.8% спрямо 3,071 млн. абонати към 31 декември 2018 г. Нашата успешна стратегия на мобилния пазар с предлагане на оптимално съотношение цена-качество доведе до изграждане на стабилна позиция, достигайки 30% пазарен дял в приходите от мобилни услуги.. Централен фокус на нашата стратегия са отличителните характеристики, които ни позволяват да се разграничим от конкурентите си, като например богат набор тарифни планове, гъвкави пакети, интегрирани ИТ системи с платформа за електронни продажби и нашата качествена мобилна мрежа. Към 31 декември 2019 г. GSM мобилната ни мрежа от второ поколение осигурява достъп на 99.99% от населението в страната, UMTS мрежата ни от трето поколение покрива 99.99 % от населението в страната, а LTE мобилната ни мрежа от четвърто поколение е достъпна за 99.94% от населението в страната.

VIVACOM получи няколко награди за най-бърза мобилна мрежа в България и за 4G/LTE мрежата с най-добро мрежово покритие на населението в страната. Наградата за най-бърза мобилна мрежа е съгласно анализ на Ookla®, основаван на данните от Speedtest Intelligence® от тестове, проведени на територията на България през четвърто тримесечие на 2019 г. за средна скорост на изтегляне (download) в мобилната мрежа. Компанията получи също награда за мобилна мрежа с най-добро покритие по население в страната, базирано на анализ на Ookla® по тяхна методология за първо полугодие на 2019 г.

Ние сме водещата компания на пазара на фиксирани гласови услуги в България. Към 30 юни 2019 г. пазарният ни дял по приходи от фиксираните гласови услуги е 81% (източник: Analysys Mason's Telecoms Market Matrix and European Core Forecasts).

Към 31 декември 2018 г. Компанията е най-големият доставчик на фиксиран широколентов интернет с 27% пазарен дял по брой клиенти (източник: Analysys Mason's Telecoms Market Matrix and European Core Forecasts). Продължаващото развитие на нашата FTTx мрежа ни позволява да се възползваме от непрестанния преход към FTTx от други широколентови технологии, тъй като клиентите търсят услуги с по-високи скорости и капацитет. Започнахме изграждането на FTTx мрежата през 2011 година и оттогава сме постигнали съществен напредък, с 1,240,000 покрити домакинства, от които 26% са вече свързани с оптичната мрежа към 31 декември 2019 г. Ние също така използваме собствена оптична опорна мрежа, което ни позволява да предоставяме комплексни комуникационни решения за нашите бизнес клиенти.

Към 30 юни 2019 г. VIVACOM е позициониран като водещият оператор на IPTV телевизия с 52% пазарен дял по брой клиенти (източник: Analysys Mason's Telecoms Market Matrix and European Core Forecasts).

Ние продаваме нашите продукти и услуги чрез директни канали за продажба, като например собствените търговски магазини на VIVACOM, разположени стратегически, платформа за електронна търговия, както и чрез непреки канали, включващи партньорски мрежи за дистрибуция. Нашата дистрибуторска мрежа се подпомага допълнително от дистанционни канали, като например нашия електронен магазин и телемаркетинг. Към 31 декември 2019 г. VIVACOM разполага с 234 собствени търговски обекта и допълнително 40 алтернативни точки на продажба.

ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ И РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Консолидираните общи приходи на Групата за годината, приключваща на 31 декември 2019 г. се увеличават с 4.8% спрямо предходния период и достигат 993.2 млн. лв., с устойчив ръст на приходите от мобилни услуги, фиксиран интернет и платена телевизия. Коригираната печалба преди лихви, данъци и амортизации нараства с 24.3% спрямо предходния период до 447.0 млн. лева за годината приключваща на 31 декември 2019, подкрепена от по-високите маржини на оперативна печалба в основните сегменти, както и от ефекта на прилагане на МСФО 16.

За годината, приключваща на 31 декември 2019 г. Групата реализира нетна печалба в размер на 137.7 млн. лв. (Дружеството - нетна печалба в размер на 132.4 млн. лв.), което представлява ръст от 7.8% спрямо 127.7 млн. лв. за годината приключваща на 31 декември 2018 г. В заключение, финансовите резултати на Групата показват устойчив растеж и подобрена рентабилност, подкрепени от нарастване на приходите и оптимизирана разходна структура.

На 22 ноември 2013 г. VIVACOM реализира успешно облигационната си емисия в размер на 400 млн. евро (782.3 млн. лв.) преференциални обезпечени облигации с падеж през 2018 година („Облигациите"). Фиксираният купон на облигациите е в размер на 6⅝%. Датата на падежа на облигациите е 15 ноември 2018 г. Дружеството изплащаше лихва върху Облигациите след приключване на всяко полугодие, на 15 май и 15 ноември всяка година, считано от 15 май 2014 г. Във връзка с емитирането на Облигациите Дружеството получи кредитен рейтинг B1 от Moody's Investors Service („Moody's") и BB- от Standard & Poor's Ratings Services („Standard & Poor's"). На 29 март 2018 г. Moody's повиши дългосрочния кредитен рейтинг на Компанията до Ba3, а на 16 май 2018 г. Standard & Poor's препотвърди вече издадения BB-. На 12 ноември 2019 г. Moody's постави под наблюдение корпоративния Ba3 рейтинг на VIVACOM. Действието е в резултат на обявената сделка за придобиване на компанията от United Group, водещ телекомуникационен и медия оператор в Централна и Източна Европа. На 19 ноември 2019 г. Standard & Poor's постави под наблюдение корпоративния BB- рейтинг на VIVACOM с негативни последствия в резултат на обявеното на 7 ноември 2019 г. придобиване на VIVACOM от страна на United Group. На 27 март 2020 г. Standard & Poor's понижиха рейтинга на Дружеството на „B+".

Едновременно с емисията Облигации, VIVACOM, в качеството на заемополучател и „БТК Нет“ ЕООД, в качеството на солидарен длъжник, сключиха ангажимент с банка „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД за осигуряване на Револвиращ кредит с гарантиран размер до 35 млн. евро (68.4 млн. лв.) общо. Лихвата върху главницата, която ще се дължи от Дружеството по револвиращия кредит, е платима ежемесечно при лихвен процент в размер на едномесечен EURIBOR плюс надбавка от 4% годишно. От 26 май 2014 г. надбавката над едномесечния EURIBOR е намалена на 3.75%, като от 14 ноември 2016 г. надбавката е допълнително намалена на 1.45% и срокът на кредита удължен до 31 май 2018 г. На 19 април 2018 г. Дружеството успешно приключи процедурата по рефинансиране на Облигациите преди падежа им и Облигациите бяха изключени от официалния списък на пазара на ценни книжа на Ирландската фондова борса. Към датата на изготвяне на настоящите финансови отчети Дружеството е дерегистрирало съответните обезпечения по Облигациите.

На 22 декември 2017 г. VIVACOM стана страна по Главен договор за заем, организиран от Ситибанк, Н.А., Клон Лондон и ВТБ Банк (Германия) АГ. Предназначението на заема е рефинансиране на всички дължими суми по емитираната. облигация, заплащане на такси и разходи по заема и финансиране на програмата за инвестиции и развитие на Компанията. Главният договор за заем се състои от срочен заем А, срочен заем Б, краткосрочен заем и револвиращ заем. Максималният срок е 5.25 години от дата на първо усвояване по Главния договор за заем, което се случи на 14 април 2018 г. Лихвата по заемите се формира на база EURIBOR плюс надбавка между 1.25% и 3.75% годишно. Съгласно Главния договор за заем, на 2 март 2018 година бе регистриран залог върху търговското предприятие на Вива Телеком България ООД и БТК Нет ЕООД в полза на заемодателите, като Компанията е приключила с процеса по учредяване на обезпечения, предвидени в Главния договор за заем.

Едновременно с подписването на Главния договор за заем, VIVACOM удължи срока на сключения договор за револвиращ кредит в размер на 35 милиона евро със “Сосиете Женерал Експресбанк” АД до 18 април 2021 г. и намали приложимата надбавка по него на нива между 1.05% и 1.75% годишно. Дружеството е учредило съответните залози по Допълнителния транш на същия принцип, обхват и вид на обезпечението, които Компанията е предоставила и по Главния договор за заем.

На 14 септември 2018 г. Дружеството усвои допълнителен транш (както е дефинирано в Главния договор за заем) в размер на 40 милиона евро, с което общият размер на задълженията по договора стават 365 милиона евро. На 25 септември 2018 г. краткосрочните задължения по Главния договор за заем с главница от 20 милиона евро бяха изплатени напълно.

ПРИХОДИ

Общите ни приходи за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер на 993.2 млн. лв., което представлява ръст от 45.2 млн. лв. или 4.8%, спрямо 948.0 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

В таблицата по-долу са посочени приходите ни за годината, приключваща на 31 декември 2019 г. спрямо годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

	За годината, приключваща на 31 декември		**Изменение**	
в млн. лева, освен процентите	**2019**	**2018**	**(сума)**	**(%)**
Приходи от услуги	831.7	789.1	42.6	5.4
Фиксирани	350.8	339.8	11.0	3.2
Мобилни	480.9	449.3	31.6	7.0
Приходи от оборудване	142.1	143.2	(1.2)	(0.8)
Фиксирани	7.8	5.8	2.0	33.9
Мобилни	134.3	137.4	(3.1)	(2.3)
Други приходи	19.4	15.7	3.8	24.0
Общо приходи	**993.2**	**948.0**	**45.2**	**4.8**

Приходите от услуги за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер на 831.7 млн. лв. Това представлява увеличение от 42.6 млн. лв. или 5.4% спрямо 789.1 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., основно благодарение на ръст в приходите от мобилни услуги в резултат на увеличаващия се дял на абонаментните планове с повече включени минути и трафик на данни. Този ръст е подкрепен от увеличение в предлагането на фиксиран интернет и платена телевизия, компенсирайки изцяло по-ниските приходи от фиксирани гласови услуги.

Приходите от оборудване за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер на 142.1 млн. лв. Това представлява спад от 1.2 млн. лв. или 0.8%, спрямо 143.2 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., свързан основно с по-ниски продажби на мобилни устройства, частично компенсиран от по-високи приходи от продажби на фиксирано оборудване част от специфични проекти, включващи изграждане на видео наблюдение и безжична свързаност.

Другите приходи за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер на 19.4 млн. лв. Това представлява ръст от 3.8 млн. лв. или 24.0% спрямо 15.7 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., основно поради по-висок размер на приходите от специфични проекти.

В таблицата по-долу е представена разбивка на приходите ни по сегменти за годината, приключваща на 31 декември 2019 г. в сравнение с годината, приключваща на 31 декември 2018 г.:

	За годината, приключваща на 31 декември		**Изменение**	
в млн. лева, освен процентите	**2019**	**2018**	**(сума)**	**(%)**
Фиксирани линии	351.4	335.2	16.2	4.8
Мобилни линии	626.1	596.6	29.5	4.9
НУРТС услуги	36.2	37.8	(1.6)	(4.1)
Елиминации	(20.5)	(21.5)	1.0	(4.5)
Общо приходи	**993.2**	**948.0**	**45.2**	**4.8**

Приходите ни от фиксирани линии, които включват фиксирани гласови услуги (фиксирани гласови услуги и други), фиксиран пренос на данни (фиксирани широколентови връзки и други), платена телевизия (IPTV и сателитна телевизия) и други свързани с фиксирани линии услуги са в размер на 351.4 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., което представлява увеличение от 16.2 млн. лв. или 4.8% спрямо 335.2 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г. Увеличението се дължи главно на ръст в приходите от фиксиран интернет и платена телевизия, въпреки намалението в приходите от фиксирани гласови услуги.

Приходите ни от мобилни линии за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер 626.1 млн. лв., което представлява увеличение от 29.5 млн. лв. или 4.9%, спрямо 596.6 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г. Увеличението в приходите от мобилни линии се дължи главно на конкурентното ни ценообразуване и качеството на нашата мобилна мрежа.

Приходите ни от услуги на НУРТС са в размер на 36.2 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2019, което представлява спад от 1.6 млн. лв. или 4.1% спрямо 37.8 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г. Спадът се дължи главно на по-ниски приходи от услуги, предоставяни от Групата на НУРТС.

Основни фактори, оказващи въздействие върху приходите от мобилни линии

В таблицата по-долу са посочени избрани оперативни данни за нашия бизнес с мобилни услуги за посочените периоди, включително разбивка по видове клиенти.

	За годината, приключваща на 31 декември,		Изменение	
	2019	**2018**	**(сума)**	**(%)**
Мобилни абонати в края на периода (в хиляди)	2,985	3,071	(86.0)	(2.8)
% абонати на срочни договори в края на периода	88	89	(0.8)	(0.9)
% абонати на предплатени услуги в края на периода	12	11	0.8	7.4
Общ ARPU на мобилни услуги (лв.)	12.5	11.4	1.0	9.1

Нашите мобилни абонати са предимно частни клиенти и съобразно конюнктурата на българския пазар на мобилни телекомуникационни услуги мнозинството от тях са на срочни договори със заплащане на услугите след ползването им. Към 31 декември 2019 г. 88% от всички наши мобилни абонати са клиенти на срочни договори.

Броят на мобилните ни абонати отбеляза спад до 2,985 хил. абонати към 31 декември 2019, спрямо 3,071 хил. абонати към 31 декември 2018 г. Този спад може да бъде отнесен главно към клиентската база със срочни договори в резултат на тенденцията за консолидация на пазара, както и от изчистването на SIM карти в бизнес сегмента.

Общият мобилен ARPU отбеляза ръст от 9.1% до 12.5 лв. за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., спрямо 11.4 лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., основно в резултат на увеличение на мобилния пренос на данни, свързан с увеличаващия се дял смартфони на пазара.

Основни фактори, оказващи въздействие върху приходите от фиксирани линии

В таблицата по-долу са представени избрани оперативни данни към края на посочените периоди за нашия бизнес с фиксирани линии, разделени по абонати на фиксирани гласови услуги и на фиксиран широколентов интернет и платена телевизия.

	За годината, приключваща на 31 декември,		Изменение	
	2019	**2018**	**(сума)**	**(%)**
Абонати на фиксирани гласови услуги в края на периода (в хиляди)	593	689	(96.0)	(13.9)
ARPU на фиксирани гласови услуги (лв.)	10.1	9.9	0.2	1.9
Абонати на фиксиран интернет в края на периода (в хиляди)	459	444	15.5	3.5
% FTTx в края на периода	69	65	4.0	6.2
ARPU на фиксиран интернет (лв.)	10.2	9.5	0.7	7.3
Покрити домакинства с високоскоростна оптична връзка (в хиляди)	1 240	1 182	58.2	4.9
Абонати на платена телевизия в края на периода (в хиляди)	490	468	21.4	4.6
% IPTV в края на периода	53	49	3.3	6.8
ARPU на платена телевизия (лв.)	16.7	15.2	1.5	10.0

Фиксирани гласови услуги

Общият брой абонати на фиксирани гласови услуги спада с 13.9% до 593 хил. към 31 декември 2019 г. спрямо 689 хил. към 31 декември 2018 г. Спадът в броя на абонатите на фиксирани гласови услуги се дължи основно на интензивната ценова конкуренция при фиксираните гласови услуги, като такива се предлагат на ниска цена в допълнение към мобилните услуги, фиксирания широколентов интернет и платената телевизия, предлагани от нашите конкуренти, както и от продължаващата тенденция за замяна на фиксирани с мобилни услуги.

Общият ARPU на фиксирани гласови услуги отбеляза ръст от 1.9% на 10.1 лв. за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., спрямо 9.9 лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г. Увеличението в общия ARPU на фиксирани гласови услуги се дължи основно на въвеждането на тарифи с повече включени минути по дестинации.

Фиксиран интернет

Общият брой абонати на фиксиран широколентов интернет отбеляза ръст от 3.5% до 459 хил. към 31 декември 2019 г. спрямо 444 хил. към 31 декември 2018 г. Увеличението се дължи основно на по-големия брой FTTx връзки, обусловен от по-голямото търсене на високоскоростна оптична свързаност с голям капацитет и надеждност.

Общият ARPU за фиксиран широколентов интернет отбелязва ръст от 7.3% на 10.2 лв. за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., спрямо 9.5 лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г. Ръстът се дължи основно на увеличаващия се дял на тарифите с висок скоростен капацитет, въпреки отстъпките за пакетиране на услуги и интензивната ценова конкуренция от страна на други алтернативни оператори.

Платена телевизия

Общият брой абонати на платена телевизия отбелязва ръст от 4.6% до 490 хил. към 31 декември 2019 г. спрямо 468 хил. към 31 декември 2018 г. Увеличението се дължи на по-голямото търсене на висококачествени телевизионни услуги с изключително потребителско изживяване, богато съдържание и high-definition (HD) канали.

Общият ARPU за платена телевизия отбелязва ръст от 10.0% на 16.7 лв. за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., спрямо 15.2 лв. годината, приключваща на 31 декември 2018 г. Ръстът се дължи основно на нарастващия дял на тарифните планове с високи месечни такси и допълнителни пакети с богато съдържание.

РАЗХОДИ

Разходи за взаимно свързване

Разходите за взаимно свързване за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер на 80.8 млн. лв., което представлява ръст от 3.0 млн. лв. или 3.8%, спрямо 77.8 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г. Това се дължи основно на увеличен изходящ трафик към мрежата на други мобилни оператори.

Разходи за материали и консумативи

Разходите за материали и консумативи възлизат на 166.9 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., което представлява намаление от 5.3 млн. лв. или 3.1% спрямо 172.2 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г. Това се дължи главно на по-ниските разходи за клиентско оборудване и субсидии за крайни устройства.

Други оперативни разходи

Другите оперативни разходи за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер на 169.7 млн. лв., което представлява спад от 33.7 млн. лв. или 16.6%, спрямо 203.5 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

В таблицата по-долу са посочени другите оперативни разходи за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., спрямо годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

	За годината, приключваща на 31 декември		Изменение	
в млн. лева, освен процентите	**2019**	**2018**	**(сума)**	**(%)**
Наети линии и пренос на данни	(4.4)	(7.4)	3.0	(40.5)
Разходи за поддръжка и ремонт	(26.5)	(27.1)	0.7	(2.5)
Лицензионни такси	(16.3)	(15.8)	(0.4)	2.6
Разходи за сграден фонд	(10.7)	(44.3)	33.6	(75.8)
Разходи за консултантски услуги	(4.4)	(4.2)	(0.3)	6.0
Разходи за превозни средства и транспорт	(1.7)	(8.3)	6.6	(79.5)
Административни разходи	(10.7)	(11.5)	0.8	(6.6)
Разходи за реклама, обслужване на клиенти, фактуриране и събиране на вземания	(73.0)	(75.5)	2.5	(3.3)
Други, нетно	(22.0)	(9.2)	(12.8)	137.9
Други оперативни разходи	**(169.7)**	**(203.5)**	**33.7**	**(16.6)**

Общото намаление на другите оперативни разходи се дължи основно на ефекти от прилагането на МСФО 16, който се прилага ефективно от 1 януари 2019 г. Ефекти от прилагането са отразени в разходи за сграден фонд, разходи за превозни средства и транспорт, разходи за наети линии и пренос на данни, както и при разходи за реклама, обслужване на клиенти, фактуриране и събиране на вземания. Ефектът в разходите за сграден фонд е свързан предимно с наема на търговски, технически и административни обекти. Ефектът в разходите за превозни средства и транспорт е свързан с оперативен лизинг на превозни средства. Ефектът в разходите за наети линии и пренос на данни е свързан с наем на сателитен капацитет свързан с услуги за цифрово излъчване. Ефектът в разходите за реклама, обслужване на клиенти, фактуриране и събиране на вземания е свързан с разходи за сателитно излъчване, свързани с платформата за сателитна телевизия.

В таблицата по-долу са посочени другите оперативни разходи за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., представени на сравнима база без ефекта от прилагането на МСФО 16.

	За годината, приключваща на 31 декември		Изменение	
в млн. лева, освен процентите	**2019***	**2018**	**(сума)**	**(%)**
Наети линии и пренос на данни	(8.0)	(7.4)	(0.5)	7.3
Разходи за поддръжка и ремонт	(27.1)	(27.1)	0.0	(0.0)
Лицензионни такси	(16.3)	(15.8)	(0.4)	2.6
Разходи за сграден фонд	(46.0)	(44.3)	(1.7)	3.7
Разходи за консултантски услуги	(4.4)	(4.2)	(0.2)	6.0
Разходи за превозни средства и транспорт	(7.7)	(8.3)	0.7	(7.9)
Административни разходи	(10.7)	(11.5)	0.8	(6.6)
Разходи за реклама, обслужване на клиенти, фактуриране и събиране на вземания	(81.0)	(75.5)	(5.5)	7.3
Други, нето	(21.7)	(9.2)	(12.5)	135.2
Други оперативни разходи	**(222.9)**	**(203.5)**	**(19.4)**	**9.6**

*Представени без ефекта от прилагането на МСФО 16

На сравнима база, изключвайки ефектите от прилагането на МСФО 16, другите оперативни разходи за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер на 222.9 млн. лв., което представлява ръст от 19.4 млн. лв. или 9.6%, спрямо 203.5 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

Увеличението в други оперативни разходи се дължи главно на ръстове в разходите за сграден фонд, разходите за консултантски услуги, разходите за реклама, обслужване на клиенти, фактуриране и събиране на вземания, частично компенсирани от по-ниските разходи за превозни средства и транспорт и административни разходи. Увеличението в разходите за сграден фонд е свързано предимно с ценова индексация в договорите за наети обекти и инфраструктура, частично компенсирани от по-ниски разходи за почистване, охрана и ремонти. Разходите за консултантски услуги се повишават предимно поради ръст в наетите професионални услуги и външни консултации. Разходите за реклама, обслужване на клиенти, фактуриране и събиране на вземания нарастват предимно поради по-високи разходи за ТВ съдържание и права, частично компенсирани от по-ниски разходи за фактуриране и събираемост. Ръстът в други разходи, нето е главно поради провизии по съдебни процедури и разходи по специфични проекти, свързани с изграждане на видео наблюдение, безжична свързаност и други решения.

Загуба от обезценка на финансови и активи по договори с клиенти, нетно

Загубата от обезценка на финансови и активи по договори с клиенти, нетно за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., е в размер на 9.6 млн. лв., което представлява намаление от 1.7 млн. лв. или 15.2% спрямо 11.3 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., основно поради повишена събираемост, отразена спрямо очакваните кредитни загуби.

Разходи за персонал

Разходите за персонал за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер на 138.7 млн. лв., увеличение от 5.9 млн. лв. или 4.4% спрямо 132.8 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., основно поради повишения размер на средната работна заплата.

Разходи за амортизация

Разходите за амортизация за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер 244.6 млн. лв., което представлява увеличение от 46.0 млн. лв. или 23.2%, спрямо 198.6 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г. Увеличението се дължи предимно на ефекти от прилагането на МСФО 16 и последващото завеждане на активи с право на ползване. Начислената амортизация на активи с право на ползване е в размер на 47.3 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2019 г.

Финансови разходи

Финансовите разходи за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер на 43.0 млн. лв., което представлява увеличение от 2.1 млн. лв. или 5.2% спрямо 40.9 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., свързано основно със счетоводното третиране на лизинги и наеми съгласно прилагането на МСФО 16, частично компенсирани от по-ниски лихвени плащания по Главния договор за заем.

Финансови приходи

Финансовите приходи за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер на 8.9 млн. лв., което представлява увеличение от 1.4 млн. лв. или 18.1%, спрямо 7.5 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., главно в резултат на по-високи постъпления от лихви по предоставени заеми и приходи от лизинг.

Други печалби, нетно

Други печалби, нетно за периода, приключващ на 31 декември 2019 г., са в размер на 4.8 млн. лв., което представлява намаление от 12.8 млн. лв. или 72.9%, спрямо 17.6 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г. Стойността в предходния период включва еднократен ефект свързан с предплащане към НАП .

Разходи за корпоративни данъци

В таблицата по-долу са посочени разходите ни за корпоративен данък за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., спрямо годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

	За годината, приключваща на 31 декември		Изменение	
в млн. лева, освен процентите	**2019**	**2018**	**(сума)**	**(%)**
Текущ разход за корпоративен данък	(16.1)	(3.9)	(12.2)	313.2
Приходи от/(разходи за) отсрочени данъци	0.3	(4.5)	4.9	(107.6)
Общо разходи за данъци	**(15.8)**	**(8.4)**	**(7.3)**	**87.0**

Разходите за корпоративен данък за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., са в размер на 15.8 млн. лв., което представлява увеличение от 7.3 млн. лв. спрямо 8.4 млн. лева за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., главно в резултат на по-висок текущ разход за корпоративен данък, отразяващ по-високата нетна печалба за периода и по-ниски разходи от отсрочени данъци.

КОРИГИРАНА ПЕЧАЛБА ПРЕДИ ЛИХВИ, ДАНЪЦИ И АМОРТИЗАЦИИ И ПЕЧАЛБА ЗА ПЕРИОДА

В резултат на горепосоченото, Компанията отчита нетна печалба в размер на 137.7 млн. лв., за годината приключваща на 31 декември 2019 г., което представлява увеличение от 10.0 млн. лева или 7.8%, спрямо 127.7 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

Таблицата по-долу представлява равнение на печалбата преди лихви, данъци и амортизации и коригирана печалба преди лихви, данъци и амортизации от нашата печалба/(загуба) за представените периоди.

	За годината, приключваща на 31 декември,		Изменение	
в млн. лева, освен процентите	**2019**	**2018**	**(сума)**	**(%)**
Нетна печалба за годината	**137.7**	**127.7**	**10.0**	**7.8**
Разходи за данъци	15.8	8.4	7.3	87.0
Финансови разходи, нетно	34.1	33.3	0.8	2.3
Амортизации	244.6	198.6	46.0	23.2
Печалба преди лихви, данъци и амортизации	**432.2**	**368.0**	**64.1**	**17.4**
Други печалби, нетно	(4.8)	(17.6)	12.8	(72.9)
Обезценка и отписване на активи	6.9	5.0	1.8	36.5
Други извънредни позиции	12.8	4.3	8.5	198.5
Коригирана печалба преди лихви, данъци и амортизации	**447.0**	**359.8**	**87.3**	**24.3**

Коригираната печалба преди лихви, данъци и амортизации за периода, приключващ на 31 декември 2019 г., е в размер на 447.0 млн. лв., което представлява увеличение от 87.3 млн. лв. или 24.3%, спрямо 359.8 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., основно в резултат на по-високо равнище на приходите и подобрена рентабилност, подкрепени от рационална структура на разходите. Прилагането на МСФО 16 ефективно от 1 януари 2019 г. отразява положителен ефект в Коригираната печалба преди лихви, данъци и амортизации в размер на 54.5 млн. лева.

Корекциите на печалбата преди лихви, данъци и амортизации съдържат изключването на други печалби, нетно, както са посочени в отчета за всеобхватния доход и добавянето на разходите за обезценка и отписване на активи и други извънредни позиции. Разходите за обезценка и отписване на активи съдържат обезценки на дълготрайни материални активи, с изключение на обезценката на търговски вземания и материални запаси. В други извънредни позиции се съдържат разходи за демонтаж на кабелна инфраструктура, извънредни разходи за наети услуги, актове и провизии по съдебни дела, както и други позиции, които не са показателни за принципното ни представяне и дейност.

ПАРИЧНИ ПОТОЦИ

В таблицата по-долу са резюмирани основните компоненти на нашите консолидирани парични потоци за представените периоди.

	За годината, приключваща на 31 декември		Изменение	
в млн. лева, освен процентите	**2019**	**2018**	**(сума)**	**(%)**
Нетен паричен поток от оперативната дейност	401.3	280.6	120.7	43.0
Нетен паричен поток за инвестиционната дейност	(192.1)	(391.5)	199.3	(50.9)
Нетен паричен поток за финансова дейност	(165.6)	(27.8)	(137.8)	494.9
Нетно увеличение/(намаление) на пари и парични еквиваленти	**43.6**	**(138.7)**	**182.3**	**(131.4)**

Нетен паричен поток от оперативна дейност

Нетният паричен поток от оперативна дейност за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., отбеляза ръст от 120.7 млн. лв. до 401.3 млн. лв., спрямо 280.6 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., главно поради по-добро оперативно представяне и оптимизация на стоковите наличности. В резултат на прилагането на МСФО 16, значителна част от плащанията по задължения за лизинг, включени преди в паричните потоци от оперативна дейност в отчета за паричните потоци, са рекласифицирани като парични потоци от финансова дейност.

Нетен паричен поток от инвестиционна дейност

Нетният изходящ паричен поток от инвестиционна дейност за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., отбеляза спад от 199.3 млн. лв. до 192.1 млн. лв., спрямо 391.5 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., главно в резултат по-нисък размер на предоставените заеми, частично компенсирани от по-високи плащания за закупуване на имоти, машини, съоръжения и нематериални активи във връзка с планираните капиталови инвестиции и частични времеви разлики съгласно условията за разплащане.

Нетен паричен поток за финансова дейност

Нетният изходящ паричен поток за финансова дейност за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., отбеляза ръст от 137.8 млн. лв. до 165.6 млн. лв., спрямо 27.8 млн. лв. за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., главно в резултат на рекласификацията на плащанията по задължения за лизинг свързани с прилагането на МСФО 16 , както е посочено в паричните потоци от оперативна дейност.

ЛИКВИДНОСТ И КАПИТАЛОВИ РЕСУРСИ

Нашите изисквания за ликвидност произтичат основно от необходимостта от финансиране на капиталовите разходи за дейностите по разширение и поддръжка на мрежата, както по отношение на качеството на услугите, така и за иновативни технологии; за оборотни средства и за погасяване на задължения.

През разглеждания период VIVACOM поддържаше структура от активи и пасиви, която позволяваше на Дружеството да функционира безпрепятствено. За да се контролира заплахата от ликвиден риск, Дружеството прилагаше техники за планиране, включително ежедневни отчети за ликвидността, краткосрочни и средносрочни прогнози за паричните прогнози.

Поддържаме парични средства и парични еквиваленти за финансиране на ежедневните изисквания на нашия бизнес. Паричните средства, които поддържаме, са основно в български лева и евро.

КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ И ИНВЕСТИЦИИ

Нашите инвестиции са свързани основно с изграждането и подобренията на нашите фиксирана (особено по отношение на поетапното изграждане на оптичната и VDSL инфраструктура) и мобилна мрежа, както и придобиване на честоти и решения, осигуряващи резервираност на мрежите. Капиталовите ни разходи включват и инвестиции в информационни технологии, целящи да подпомогнат развитието на мрежите, търговските продукти и услуги и цялостното управление на клиентите, както и търговските и други капиталови разходи в подкрепа на изграждането и поддръжката на търговски обекти (например реновация и обзавеждане) и за оборудване за клиентите, например декодери и модеми. Плановете ни за капиталови разходи подлежат на преразглеждане в зависимост, наред с други фактори, от промяната в пазарните условия, както и от цената за набавяне и наличието на средства.

В таблицата по-долу са посочени историческите капиталови разходи за посочените периоди:

	За годината, приключваща на 31 декември	
(в млн. лева, освен ако не е посочено друго)	**2019**	**2018**
Развитие на мрежата	117.1	129.7
Информационни технологии	22.0	18.5
Търговски и други	46.1	51.6
Лицензи	0.5	0.5
НУРТС	2.4	1.9
Права на ползване	17.3	-
Общо капиталови разходи	**205.3**	**202.3**

За годината, приключваща на 31 декември 2019 г., капиталовите разходи възлизат на 205.3 млн. лв., разпределени както следва:

• 117.1 млн. лв. за капиталови разходи, свързани с мрежови дейности, основно за инвестиции в нашата мобилна радио и опорна мрежа, фиксирана опорна мрежа, оптична и VDSL инфраструктура и ТВ платформа;
• 22.0 млн. лв. капиталови разходи, свързани с ИТ дейности, основно за инфраструктура и проекти свързани с обслужващите информационни системи;
• 46.1 млн. лв. капиталови разходи, свързани с търговски и други дейности, основно за клиентски устройства в подкрепа на нашата растяща база от абонати на платена телевизия и оптичен интернет, както и за комисионни за продажба във връзка със сключени дългосрочни договори;
• 0.5 млн. лв. свързани с лицензионни такси за мрежова инфраструктура;
• 2.4 млн. лв. капиталови разходи, свързани с поддръжка на инфраструктурата на НУРТС;
• 17.3 млн. лв. свързани придобити права на ползване, третирани съгласно МСФО 16.

ЗАКРЪГЛЕНИЯ

Някои от числовите стойности в този доклад, включително финансовата информация и други показатели представени в милиони или хиляди, са обект на закръгления, в резултат на което сумите на общите стойности може частично да се различават от аритметичния сбор на включените числови показатели. Числовите и процентните стойности, обуславящи разликите и динамиката между разглежданите периоди, са изчислени на база цифрите от консолидирания финансов отчет, или на база друга включена информация в този документ, представени в закръглен вид.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ

Инвестициите в ценни книжа са свързани с различни видове риск, включително рисковете, описани по-долу и на други места в този доклад. Рисковете и опасностите, които описваме по-долу, не са единствените, пред които сме изправени. Допълнителни рискове и опасности, за които нямаме информация или които към момента считаме за несъществени, биха могли да окажат съществен и негативен ефект върху нашия бизнес, резултатите от оперативната дейности или финансовото ни състояние.
Този документ съдържа определени прогнози и приблизителни оценки, които се отнасят до несигурни бъдещи събития. Прогнозите са изготвени на базата на наличната информация на съставителите на този документ към настоящия момент и на приблизителните оценки, които те считат за обосновани. Действителните резултати може да се различават, дори съществено, от прогнозите, посочени в настоящия документ, тъй като зависят от определени рискови фактори, описани в параграфите по-долу. Не всички рискови фактори биха могли да се предвидят или опишат и някои от тези рискове са извън способността на емитента да ги предотврати.

Основните рискови фактори, които биха могли да окажат влияние върху дейността и резултатите на Дружеството, са описани по-долу.

Общ риск

Общият риск се разглежда в най-широкия икономически и политически контекст, в който оперира Дружеството (напр. рискът, свързан с развитието на глобалната икономика, развитието на местната икономика, инфлационния риск, общите политически рискове, вътрешната политика, външната политика и общите тенденции). Поради тази причина някои от тези рискове не подлежат на управление и намаляване от страна на ръководството на Дружеството. Те засягат дейността на VIVACOM с различна тежест и възникват в различни, обикновено непредвидими конфигурации.

Макроикономически рискове

Много европейски държави са били изправени пред или все още са в процес на забавяне на икономическия растеж, което включва цялостно свиване на потребителските разходи, произтичащи от, наред с други фактори, спад в доверието на потребителите, намаляващ брутен вътрешен продукт, покачващи се нива на безработица и несигурност в макроикономическата обстановка. Въпреки че икономическият климат в България също е неблагоприятно засегнат, българската икономика показва известна устойчивост и фискална стабилност с ниски нива на държавния дълг и намаляваща безработица.

Ние оперираме в сектора на телекомуникациите, за който се оказва, че търсенето при клиентите в миналото е било по-малко циклично, отколкото при други аспекти на потребителските разходи. Въпреки това, общата макроикономическа среда все още може да окаже неблагоприятен ефект върху потребителските разходи. Потребителите биха могли да изберат да харчат по-малко при отделните си покупки, като например по-малко мобилни данни, по-малко разговори, изпращане на по-малко SMS-и или избиране на фиксирана ставка или по-нисък тарифен план. В неблагоприятни икономически условия потребителите са склонни да забавят замяната на текущо ползваните от тях мобилни телефони и е по-вероятно да прекратят или отменят ползваните услуги. Най-общо недобрата икономическа обстановка би могла да окаже негативен ефект върху перспективите за растеж на телекомуникационния пазар в България, което от своя страна може да повлияе негативно на нашия брой абонати и ARPU.

Инфлационен риск

Инфлацията е фактор, определящ реалната възвращаемост на инвестициите. Това означава, че при равнище на инфлация, превишаващо номиналната норма за годишна възвращаемост в рамките на годината, реалната норма на възвращаемост на инвестициите, деноминирана в националната валута, би могла да бъде отрицателна за годината.

Политически рискове

Политическият процес е съществен фактор, оказващ въздействие върху възвращаемостта на инвестициите. Нивото на политическия риск се асоциира с вероятността за промени в икономическата политика, провеждана от правителството, които биха могли да доведат до негативни промени в инвестиционния климат, както и с вероятността от възникване на регионални или глобални въоръжени конфликти или тероризъм, социални вълнения или политическо напрежение. В допълнение се взема предвид и вероятността за неблагоприятни промени в правната регулаторна рамка за икономическата дейност.

Епидемичен риск

Опасността от глобална пандемия във връзка с разпространението от COVID-19 генерира текущи шокове в световната икономика. Дружества от различни индустрии, които вземат мерки сега, могат да намалят икономическите щети. Въпреки това, ако вирусът продължава да се разпространява и икономическите щети нарастват, в крайна сметка това може да доведе до спад в глобалната икономика и да окаже неблагоприятно въздействие върху нашия бизнес.

Бързото развитие на вируса COVID-19 и неговото социално и икономическо въздействие в България и в световен мащаб, както е оповестено в Приложение 31 към консолидирания и индивидуален финансов отчет, може да наложи необходимостта от преглед на направените предположения и оценки, което може да доведе до съществени корекции на балансовата стойност на активите и пасивите в рамките на следващата финансова година. По-специално, ръководството очаква предположенията и оценките, използвани при определяне на търговски и други вземания, активи по договори с клиенти, имоти, машини и съоръжения, нематериални активи, активи с право на ползване и свързаните с тях отсрочени данъчни активи и пасиви да бъдат повлияни. На този етап ръководството не е в състояние да оцени надеждно въздействието, тъй като събитията се развиват динамично.

Специфични за Дружеството рискове

Специфичните за Дружеството рискове са рисковете, свързани с пряко с дейността му, която е под строга регулация. Те включват:

Регулаторен риск

Регулаторен риск съществува както по отношение на специалната секторна регулация, така и по отношение на общата регулация в областта на конкуренцията. Регулаторната практика на Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) и тази на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) не винаги е съгласувана и може да предизвика разнопосочни решения в сферата на електронните съобщения. Това би могло да доведе до несигурност на пазара, липса на ясни критерии и в много случаи може да доведе до свръхрегулация за VIVACOM.

В резултат на пазарни анализи, извършвани от КРС, VIVACOM е определена за компания с господстващо положение на пазара за генериране и терминиране на разговори и достъп за фиксирани гласови услуги и терминиране на разговори за мобилни гласови услуги. По отношение на пазарите на едро, VIVACOM все още задължена да разполага с и официално да публикува типови предложения за взаимно свързване. През юни 2019 г. КРС реши да дерегулира пазара на локален достъп, предоставен на фиксирано място. VIVACOM е длъжен да приложи референтната оферта за достъп до каналите в преходен период от една година. След този период достъпът до каналната мрежа се осигурява чрез новия Закон за електронната съобщителна мрежа и физическата инфраструктура.

През март 2018 г. влезе в сила ново законодателство регулиращо изискванията за изграждане на мрежова инфраструктура. Новият Закон за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура облекчава изискванията за изграждане на нови кабелни мрежи в съществуващи канални мрежи, вкл. такива на други оператори, и насърчава споделянето на инфраструктура.

Преносимостта на фиксирани номера (FNP) стартира официално през юли 2009 г. През 2012 година КРС направи изменения в процеса за фиксирана преносимост. Рискът, свързан с този процес, е възможно намаление на броя на абонатите на фиксираната гласова услуга на VIVACOM, както и възможността абонати на VIVACOM да пренасят номерата си без да плащат неустойки.

Потенциалните рискове през годината могат да бъдат обжалване на новите търговски предложения и пакетни услуги на VIVACOM пред КЗК. Следва да се отбележи, че в случай на нарушения КЗК разполага с правомощията да прекрати услуги и реклами, които биха могли да засегнат целия сектор. Мерките, които КЗК може да наложи, биха могли да окажат съществен ефект и на практика биха могли да се отразят сериозно не само едно дружество, но и на сектора като цяло. Максималният размер на имуществените санкции може да достигне до 10% от оборота на едно дружество.

През февруари 2013 г. КРС одобри разходно-ориентиран подход за ценообразуване на терминирането във фиксирани и мобилни мрежи, базиран на адаптиран BULRIC модел. Към края на 2016 г. цените за терминиране са допълнително намалени с въведени допълнения към одобрения BULRIC модел. По конкретно, от 1 ноември 2016 г. цените за терминиране във фиксирани мрежи са намалени от 0.005 лв. на 0.0015 лв., а от 1 декември 2016 г. цените за терминиране в мобилни мрежи са намалени от 0.019 лв. на 0.014 лв.

Единен европейски пазар на електронни съобщителни услуги и регулация

Европейският парламент гласува решение по предложението за нова секторна регулация на ниво Европейски съюз (ЕС). Новата регулация предвижда премахването на роуминг таксите в ЕС ефективно от юни 2017 и защита на достъпа до интернет (без дискриминация на трафика на различни услуги). Новата секторна регулация е обнародвана в края на 2015 г. и последващите от нея промени биха имали материален ефект върху телеком сектора в целия ЕС. Първата фаза на регулацията включва ценообразуване на роуминг услугите на база одобрените цени в национален мащаб и надбавка. Ефективно от 15 юни 2017 г. надбавката беше премахната.

От май 2019 г. се прилага ново регулаторно правило за цените на разговорите в рамките на ЕС. Това означава, че всяка цена на дребно, начислена на частни клиенти за регулирани комуникации в рамките на ЕС, не трябва да надвишава 0.19 EUR за минута за разговори и 0.06 EUR за SMS съобщение.

Закон за електронните съобщения

На 21 април 2015 г. са приети и влизат в сила изменения към Закона за електронните съобщения. Измененията засягат санкциите в случаи на несъответствие с решенията и наложените специфични задължения от страна на КРС. Първо, КРС ще има правомощията да налага наказания докато съдебната процедура по обжалване на решението на КРС е в процес. Второ, КРС ще има правомощия да налага дневни санкции до момента на изпълнение на наложените специфични задължения, задълженията според Общите изисквания и задълженията според оторизациите за ползване на ограничен ресурс (спектър и номера).

Нелоялна конкуренция

Нелоялната конкуренция от страна на множеството алтернативни оператори представлява риск за Дружеството. Тяхно типично поведение е включването в антиконкурентни асоциации за съгласуване на пазарното поведение, забранена и скрита реклама, антиреклама и нелоялно привличане на клиенти чрез промоции на много ниски цени.

Нов елемент в сферата на Закона за конкуренцията би следвало да бъде отбелязан – използването на неправителствени организации (НПО) за сезиране на КЗК. Такива НПО се използват за организацията и консолидация на пазарните участници. Те също така атакуват специални оферти на VIVACOM – например пакетни услуги, включващи крайни клиентски устройства и абонаментни планове за мобилен интернет.

Важно е да се спомене и особено активната политика на КЗК да изследва детайлно потенциални нарушения на антитръстовото законодателство от страна на VIVACOM в областта на взаимното свързване и терминирането на международен трафик. Подобни изследвания биха могли до доведат до допълнителни рискове и обвинения в нарушения на антитръстовото законодателство.

Използването на незаконно съдържание от страна на телевизионни оператори също не е необичайно. Някои от операторите разпространяват съдържание без договори със собствениците на съдържанието или отчитат по-малък от реалния брой абонати. В резултат на това те не плащат пълната цена за съдържанието, което ползват, създавайки рискове за Дружеството и индустрията като цяло.

Някои оператори, които предоставят интернет достъп, изграждат своите кабелни мрежи в противоречие с разпоредбите на българското законодателство. Пример за такива практики е изграждането на въздушни кабелни мрежи в градове с над 10 000 жители, в нарушение на Закона за електронните съобщения.

Кредитен риск

Кредитният риск или риск, свързан с кредитни експозиции на контрагенти се контролира чрез прилагането на първоначални контролни процедури и ограничения и процедури за последващо наблюдение. Групата има политика за получаване на обезпечение от нейните клиенти на дребно, ползващи мобилни услуги и от дистрибутори. Кредитният риск се управлява на ниво Група. Балансовата стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция.

Според Трежъри политиката, приложима за VIVACOM и нейните дъщерни дружества, кредитната експозиция се контролира от отделни кредитни лимити на контрагенти, които са редовно ревизирани и съответно одобрявани. Лимити за всяка трета страна, се определят в зависимост от техния дългосрочен кредитен рейтинг от Standard & Poor's, Moody's или Fitch. Трежъри политиката също така определя финансовите инструменти, позволени на Трежъри отдела, както и максималния падеж.

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква от времевото разминаване между договорените падежи на паричните активи и пасиви и възможността длъжниците да не са в състояние да уредят задълженията си към Дружеството в рамките на стандартните пазарни срокове. За да управлява този риск, Дружеството използва техники за планиране, включително, но не ограничено до, осигуряване на овърдрафт, отчети за ликвидността, краткосрочни и средносрочни прогнози на паричните потоци.

Валутен риск

Основната цел на управлението на валутния риск от страна на Дружеството е да се сведат до минимум неблагоприятните последици от промяната в пазарните равнища на валутните курсове.

Поради факта, че дружествата в рамките на групата на VIVACOM използват главно български лева и евро като оперативни валути, те не са изложени на значителен валутен риск. Повечето от приходите се генерират в левове, докато дългосрочните заеми, разходите за лихви и част от капиталовите разходи са в евро. Това не е било проблем, тъй като българският лев е фиксиран към еврото. В същото време стабилността на валутния борд трябва да се следи отблизо, защото евентуално наличие на плаваща местна валута и обезценяване на лева ще засегнат значително финансовото състояние на Групата.

Дружеството идентифицира валутен риск, възникващ в резултат на експозиция в щатски долари. Съгласно Трежъри политика на Дружеството и в съответствие със стратегията му за управление на риска, валутният риск, произтичащ от прогнозни покупки с голяма вероятност от осъществяване, се хеджира. Операциите по хеджиране включват хеджиране на паричните потоци и се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

При възникване на значителна експозиция в чуждестранна валута, Дружеството взима под внимание следните фактори:

- Бъдещите очаквания и перспективи относно колебанията в променливите на финансовите пазари. За целта отдел Трежъри изготвя икономически модели и техники за анализ в съответствие с най-добрите практики;
- Влиянието на съответната експозиция в чуждестранна валута върху финансовите резултати на Дружеството;
- Разходите за хеджиране на експозицията в чуждестранната валута

Отдел Трежъри на VIVACOM използва основно форуърдни договори за хеджиране на валутния риск. Всички деривати се сключват с надеждни контрагенти и са в съответствие с Трежъри политиката на Дружеството.

Други специфични рискове

Друг специфичен риск, идентифициран от ръководството, е рискът от неетично поведение на служители на Дружеството. За адресиране на този риск ръководството е разработило и въвело Етичен кодекс, влязъл в сила на 1 юли 2010 г., и редовно привлича вниманието към него с кампании за повишаване на осведомеността. Кодексът указва на служителите да действат отговорно, етично и законно и при спазване на Етичния кодекс и всички други политики, законови и подзаконови актове, които са приложими за Дружеството.

ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

След отчетния период едноличният собственик на капитала на VIVACOM взе решение за разпределяне на дивидент в размер на 82 882 602 лева, представляващ част от разпределяемите резерви на Компанията към 31 декември 2018 година, съответстваща на дела от капитала на Компанията, върху която не е наложен запор (както е оповестено в Приложение 19 към консолидирания и индивидуален финансов отчет).

Като превантивна мярка срещу избухването на COVID-19 (Коронавирус) в Европа, на 13 март 2020 г. Парламентът на Република България прие решение за обявяване на извънредно положение на територията на България, в сила до 13 април 2020 г., което в последствие бе удължено до 12 май 2020 г. В същия ден министърът на здравеопазването издаде заповед за спиране на всички посещения в определени търговски обекти като ресторанти, търговски центрове, развлекателни и игрални зали и др. На 23 март 2020 г. беше обнародван Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, насочен към смекчаване на негативните последици от епидемията за гражданите и бизнеса. Въпреки че основната дейност на Групата не е пряко засегната от тези мерки, може да се очаква потенциално отрицателно въздействие върху нейното финансово състояние след отчетния период. Към датата, на която този консолидиран и индивидуален финансов отчет е одобрен за издаване, не може да се направи разумна оценка на финансовия ефект от избухването на коронавирус епидемията.

Освен оповестеното по-горе няма други събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване в консолидирания и индивидуален финансов отчет, които са се случили за периода от отчетната дата до датата, когато този консолидиран и индивидуален финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет (23 април 2020 г.)

ОЧАКВАНО РАЗВИТИЕ

През 2020 година дейността на Групата продължава да е насочена към изпълнението на основните цели:

- VIVACOM ще продължи да поддържа своето конкурентно предимство чрез допълнителни инвестиции в мобилната си мрежа, включващи оптимизация на мрежата и развитие на 4G мрежата, както и изграждане на следващо поколение 5G след като нужните честотни ленти бъдат достъпни;

- VIVACOM ще продължи да развива оптичната си мрежа и VDSL покритие с цел адресиране все по-нарастващото търсене на високоскоростен трафик;
- VIVACOM ще продължи да инвестира в повишаване на стабилността и капацитета на своите мрежи в отговор на очакванията на своите клиенти;
- VIVACOM планира да продължи да инвестира в своите висококачествени телевизионни услуги.

ИНОВАЦИИ И РАЗВИТИЕ НА ПРОДУКТИ И УСЛУГИ

През разглеждания период, Дружеството е постоянно ангажирано в процеса на създаване на иновации и развитието на нови продукти и услуги. Тези дейности са в полза на нашите клиенти като въвеждането на иновативни технологии ни позволява да предоставяме комплексни решения и иновативни продукти и услуги.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО УПРАВИТЕЛНИЯ И НАДЗОРНИЯ СЪВЕТ

Членове на Управителния съвет и Надзорния съвет на Дружеството към 31 декември 2019 г.

а) Към 31 декември 2019 г. членовете на Управителния съвет на VIVACOM са:

Г-н Атанас Добрев - член на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор
Г-н Асен Великов - член на Управителния съвет
Г-н Радослав Златков - член на Управителния съвет
Г-н Димитриос Лиупис – член на Управителния съвет

б) Към 31 декември 2019 г. членовете на Надзорния съвет на VIVACOM са:

Г-н Спас Русев - Председател на Надзорния съвет
Г-н Боян Иванович - Заместник-председател и член на Надзорния съвет
Г-н Франц Хьорхагер - член на Надзорния съвет
Г-н Зено Майер - член на Надзорния съвет
Г-н Бруно Дюшарм - член на Надзорния съвет

На 1 април 2019 г. Търговският регистър вписа дерегистрацията на г-н Мирослав Петров като член на Управителния съвет на Дружеството.

Членовете на Управителния съвет, Надзорния съвет и висшето ръководство на Дружеството не са придобивали, притежавали и прехвърляли акции и облигации на VIVACOM през 2019 година. Членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет нямат право да придобиват акции или облигации на VIVACOM при специални условия по силата на каквито и да е действащи финансови инструменти или споразумения.

Възнаграждения на членовете на Управителния съвет и висшето ръководство на Дружеството на стойност 5,073 хил. лв. са начислени за годината, приключваща на 31 декември 2019 г. (2018: 3,772 хил. лв.), от които 2,796 хил. лева са неизплатени към 31 декември 2019 г. (2018: 1,706 хил. лв.).

Участието на членове на Управителния и Надзорния съвет в дружества като генерални партньори, притежаващи повече от 25% от акционерния капитал на други дружества, както и участия в управлението на други компании като прокуристи, управляващи директори или членове на управителни органи, е надлежно упоменато в съответствие с разпоредбите на приложимото законодателство.

През 2019 година няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА АКЦИИТЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Акционерният капитал на VIVACOM е съставен от 288,764,840 обикновени поименни акции. Номиналната стойност на 1 акция е 1 лв.

КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

VIVACOM прилага международно признатите стандарти за добро корпоративно управление. В рамките на разглеждания период Дружеството е спазвало, във всички съществени аспекти, нормативните разпоредби за публичните дружества, както и най-добрите практики и принципи, приложими за българските дружества. Във връзка с този ангажимент, ние продължаваме да усъвършенстваме корпоративните си политики, системи и процеси с оглед спазването на най-добрите практики на корпоративно управление и етика. Висшето ръководство на Дружеството управлява бизнеса съблюдавайки етичните норми в духа на най-добрите стандарти за корпоративно управление.

Вътрешен контрол

Управителният съвет на VIVACOM упражнява независим надзор над дейността и върху вътрешния контрол, установен в Дружеството, включително чрез учредения отдел "Вътрешен одит". Целта на системата за вътрешен контрол е по-скоро да управлява, отколкото да елиминира, риска от непостигане на корпоративните цели. Следователно, тя може да даде само разумна, но не и пълна, сигурност за липсата на съществени грешки, пропуски и неточности. Управителният съвет на VIVACOM е осигурил текущо идентифициране, оценка и управление на съществените за дейността на Дружеството рискове. Одитният комитет е учреден през 2009 година със задължения и отговорности съгласно Закона за независимия финансов одит.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Дружеството няма клонове в страната или в чужбина.

Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на Дружеството в размер най-малко 10% от собствения му капитал са разкрити в приложение 29 към консолидирания и индивидуален финансов отчет.

Данни за Връзки с инвеститорите:

бул. "Цариградско шосе" № 115И
"Хермес Парк – София", сгр. А,
София 1784,
България
Тел. +359 2 949 4331
E-mail: ir@vivacom.bg

Атанас Добрев
Главен изпълнителен директор
София,
23.04.2020 г.

ANALYSYS MASON LTD. - СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

Данни, прогнози и пазарни анализи от Analysys Mason, които се съдържат в настоящия документ, се основават на публично достъпна информация и се изготвят и публикуват от отдела за изследвания на Analysys Mason Limited независимо от всяка специфична работа за отделни клиенти в рамките на Analysys Mason Limited. Мненията, изразени в материала на Analysys Mason цитирани в този документ, са тези на съответните им автори. Analysys Mason Limited смята, че всички разумни грижи и умения са били използвани при съставянето на публикациите и данните, предоставени от отдела за изследвания на Analysys Mason и цитирани в този документ. Въпреки това, Analysys Mason Limited не носи отговорност за каквито и да е загуби или вреди (включително последващи загуби) породени в резултат от използването на Analysys Mason публикации, данни, прогнози или пазарни анализи в този документ, от VIVACOM, неговите служители, агенти, или всеки получател на този документ, или всяка друга трета страна. Данните и прогнозите на Analysys Mason, цитирани в този доклад, са предоставени само с информационни цели и не представляват пълен анализ на всеки съществен факт касаещ компания, индустрия или инвестиция. Данните и прогнозите на Analysys Mason в този документ не трябва да се зачитат като заменящи упражняването на независима оценка. Analysys Mason може да е издал, или може в бъдеще да издаде други материали, които са в противоречие с, или достигат до различни заключения от, материалите на Analysys Mason цитирани в този документ. Тези издания отразяват различните предположения, възгледи и методи за анализ на анализаторите, които ги подготвят и Analysys Mason няма задължение да гарантира, че такива подобни материали са доведени до знанието на всеки получател на този документ. Материалите на Analysys Mason представени в този документ не може да се възпроизвеждат, разпространяват или публикуват без писменото разрешение на Analysys Mason Ltd.

ТЕРМИНИ И СЪКРАЩЕНИЯ

AMOU

Дефинираме AMOU като сумата от общия трафик (в минути) в определен период от време, разделена на средния брой абонати за периода, разделен на броя на месеците на този период. Средният брой на абонати на мобилни услуги за един период се изчислява чрез събиране на броя на активните мобилни SIM-карти в началото и в края на всеки месец от този период, разделен на две и усредняване на резултатите от всички месеци през периода.

ARPU

Считаме, че ARPU предоставя полезна информация относно моделите на възприемане и използване на нашите тарифни планове и предложения за услуги, както и за нашето представяне по отношение на привличането и задържането на абонати с висока стойност на мобилни, фиксирани гласови услуги и фиксирани широколентови връзки.

Дефинираме общия мобилен ARPU като сума от месечните приходи от мобилни услуги за определен период от време, разделена на средния брой абонати на мобилни услуги за периода, разделен на броя на месеците на този период. Средният брой на абонати на мобилни услуги за един период се изчислява чрез събиране на броя на активните мобилни карти "Subscriber Identity Module" (SIM-карти) в началото и в края на всеки месец от този период, разделен на две и усредняване на резултатите от всички месеци през периода. С цел изчисляване на общия мобилен ARPU, приходите от мобилни услуги (които се различават от приходите от нашия мобилен сегмент) представляват приходи, генерирани от нашите месечни абонаментни такси, такси за ползване за услуги, които са допълнителни към месечните абонаментни такси, плюс приходите от взаимно свързване (от таксите, плащани към нас от други оператори за терминирани разговори към нашата мобилна мрежа, включително такси за роуминг на нашите клиенти), както и приходите от изтекъл баланс на предплатени SIM-карти, като част от непериодичните приходи, но без да се включват непериодични приходи като приходите от продажби на мобилни телефони и приходите от такси за роуминг, начислени на клиенти на други оператори, използващи мрежата ни.

Дефинираме ARPU на предплатените мобилни услуги като сумата от месечните приходи от предплатени мобилни услуги за определен период от време, разделена на средния брой абонати на предплатени мобилни услуги за периода, разделен на броя на месеците на този период. Средният брой на абонати на мобилни услуги за един период се изчислява чрез събиране на броя на активните мобилни SIM-карти в началото и в края на всеки месец от този период, разделен на две и усредняване на резултатите от всички месеци през периода.

Дефинираме ARPU за абонати на срочни договори като сумата от месечните приходи от мобилни услуги по срочни договори за определен период от време, разделена на средния брой абонати на мобилни услуги по срочни договори за периода, разделен на броя на месеците на този период. Средният брой на абонати на мобилни услуги за един период се изчислява чрез събиране на броя на активните мобилни SIM-карти в началото и в края на всеки месец от този период, разделен на две и усредняване на резултатите от всички месеци през периода.

Дефинираме ARPU на фиксирани гласови услуги като сумата от месечните приходи от фиксирани гласови услуги за определен период от време, разделена на средния брой абонати на фиксирани гласови услуги за периода, разделен на броя на месеците на този период. Средният брой на абонати на фиксирани гласови услуги за един период се изчислява чрез събиране на броя на абонатите на фиксирани гласови услуги в началото и в края на всеки месец от този период, разделен на две и усредняване на резултатите от всички месеци през периода. С цел изчисляване на ARPU за абонатите на фиксирани гласови услуги, приходите от фиксирани гласови услуги включват приходите, генерирани от месечни абонаментни такси, такси за ползване за услуги, които са допълнителни към услугите, включени в месечните абонаментни такси, и такси за терминиране на разговори по фиксирани мрежи (т.е. такси, плащани към нас от други оператори за терминирани разговори към нашата фиксирана мрежа,), но без да се включват приходи, генерирани от продажбата на едро на гласови услуги и услуги, свързани с улични телефони.

Дефинираме ARPU на фиксирани широколентови връзки като сумата от месечните приходи от фиксирани широколентови връзки за определен период от време, разделена на средния брой абонати на фиксирани широколентови връзки за периода, разделен на броя на месеците на този период. Средният брой на абонати на фиксирани широколентови връзки за един период се изчислява чрез събиране на броя на абонатите на фиксирани широколентови връзки в началото и в края на всеки месец от този период, разделен на две и усредняване на резултатите от всички месеци през периода. С цел изчисляване на ARPU за фиксирани широколентови връзки, приходите от фиксирани широколентови връзки включват приходите, генерирани от месечни абонаментни такси, но не включват приходите от dial-up, от продажбата на оборудване в помещения на клиента, като например модеми, и първоначалните такси за инсталация, както и приходите, генерирани от предоставянето на бизнес решения за пренос на данни и свързаност, като например VPN и MAN услуги.

EBITDA и коригирана EBITDA

Дефинираме EBITDA като започваме от печалбата/(загубата) за периода (осчетоводена съгласно МСФО) и добавяме към нея разходите за корпоративни данъци, финансовите разходи, нетно и амортизациите.

Дефинираме коригирания EBITDA като EBITDA, калкулиран както е посочено по-горе, и коригиран за изваждане на ефекта от обезценката на активите и отписванията /с изключение на обезценката на вземания и материални запаси/, други печалби, нетно, провизии и наказателни лихви и глоби, както и други извънредни позиции, за които считаме, че не са показателни за принципното ни представяне и дейност.

Дефинираме коригирания EBITDA марж като коригирана EBITDA, разделена на общите приходи за приложимия период.

Пазарен дял

Изчисляваме пазарния дял за мобилните ни услуги като разглеждаме общият брой на нашите абонати като процент от общия брой абонати на българския пазар (който се изчислява тук чрез сумиране на общия брой на нашите абонати и броя на абонатите, посочени от всеки от операторите на мобилни мрежи в публично достъпните им отчети към дадена дата). Изключваме пазарния дял на мобилните оператори на виртуални мрежи на трети лица или "MVNO." MVNO са навлезли съвсем ограничено на българския пазар.

Абонати

Броят на абонатите на нашите мобилни услуги се отчита на базата на броя активни мобилни SIM-карти. В съответствие с преобладаващата методология в България за изчисляване на мобилните абонати по срочни договори, мобилни абонати по срочни договори се зачитат към нашата абонатна база докато имат сключен валиден договор, издават им се активно фактури (абонати, които редовно плащат сметките си) и не са изключени от нашата мрежа, което включва и машинните връзки. Абонатите на мобилни предплатени услуги се зачитат към нашата абонатна база в съответствие с преобладаващата методологията за това на българския пазар за мобилни телекомуникации, според която абонатите на мобилни предплатени услуги се зачитат в нашата абонатна база, ако са осъществили дейност (като например генерирано от клиента ползване на изходящи и входящи услуги или презареждане) в рамките на последните 90 дни.

По нашата услуга за фиксирани гласови услуги абонатите се зачитат към нашата абонатна база, докато имат активен статус за фактуриране (абонати, които редовно плащат сметките си). Абонатите се броят по канали – PSTN =1, ISDN BRA = 2, ISDN PRA и R2D = 30 канала.

По нашата услуга за фиксирани широколентови връзки отчитаме абонати на тази услуга на базата на техническите инсталации и броя абонати, които имат активен статус за фактуриране (абонати, които редовно плащат сметките си).

По нашата услуга за платена телевизия отчитаме абонати на тази услуга на базата на техническите инсталации и броя на абонати, които имат активен статус на фактуриране (абонати, които редовно плащат сметките си).

Нашите данни за абонатите включват броя основни ползвани продукти по нашите частни и корпоративни клиентски направления. Следователно, едно частно лице, закупило пакет VIVACOM Trio, би могло да се отчита като абонат на мобилни услуги по срочен договор, абонат на фиксирани гласови услуги и абонат на фиксирана широколентова връзка, като всяка активна услуга се отчита отделно на базата на технологията. Като цяло, всяка една връзка се брои за един абонат, но това може да варира в зависимост от обстоятелствата и броят на абонатите не следва да се разглежда като действителния брой физически или юридически лица, ползващи нашите услуги.

Следните технически термини и съкращения, когато са използвани в настоящия доклад, имат дефинициите, посочени срещу тях по-долу.

Съкращение	**Дефиниции**
“**2G**”	Мобилна система от второ поколение, която е базирана на универсален стандарт GSM.
“**3G**”	Мобилна система от трето поколение, която е базирана на универсален стандарт UMTS.
“**4G**”	Мобилна система от четвърто поколение, която е базирана на универсален стандарт LTE.
“5**G**”	Мобилна система от пето поколение, базирана на универсален стандарт
“**ADSL**” или “**Асиметрична цифрова абонатна линия.**”	ADSL е тип комуникационна технология за широколентов DSL, използвана за осъществяване на връзка с интернет. ADSL позволява преноса на по-голямо количество данни по съществуващите телефонни линии с меден кабел (POTS) в сравнение с традиционните модемни линии. Специален филтър, наречен микрофилтър, се инсталира на телефонната линия на абоната, за да се позволи едновременното използване на ADSL и стандартните гласови услуги (телефония).
“**AMOU**” или “**средно използвани минути**”	Средният брой използвани минути е мерна единица на телекомуникационната индустрия, която обикновено се изчислява, като се разделя сумата на общия трафик (в минути) за определен период на средния брой абонати за този период.

Съкращение	**Дефиниции**
"**ARPU**" или "**средно приходи от потребител**"	Средният размер на приходите от един потребител е мерна единица на телекомуникационната индустрия, която обикновено се изчислява, като се разделя сумата на приходите от периодични такси (които включват времето за разговори (*m.e.* времето между началото и края на един разговор) потреблението, месечните абонаментни такси и други периодични такси за услуги) за определен период на средния брой абонати за този период.
"**опорна мрежа**"	Високоскоростна линия или серия от връзки, формиращи комуникационна магистрала в една мрежа, която използва много по-бърз протокол от този на единичната локална мрежа и е с най-висок интензитет на трафика.
"**честота**"	В безжичните телекомуникации това е една честота или непрекъснат диапазон от честоти.
"**бит**"	Най-малката единица бинарна информация.
"**bps**"	Бита в секунда.
"**широколентова връзка**"	Широколентовата връзка представлява тип комуникационна връзка, която осигурява множество канали за данни в рамките на една комуникационна среда, обикновено с ползване на някаква форма на мултиплексиране на честоти или вълни.
"**BTS**" или "**базова приемо-предавателна станция**"	Приемо-предавателно оборудване за фиксирани линии във всеки географски регион или клетка на мобилна телекомуникационна мрежа, която комуникира чрез радио сигнал с мобилните телефони в клетката.
"**байт**"	Последователност от обикновено осем бита (достатъчен брой, за да представи един символ буквено-цифрови данни), която се обработва от компютър като обща информационна единица.
"**загуба на клиенти**"	В телекомуникационната индустрия, мярка за съотношението на абонати, които престават да ползват услуга на телекомуникационен оператор в рамките на определен период от време.
"**CPE**" или "**оборудване в помещения на клиента**" или "**оборудване, предоставено на клиента**"	Всякакви терминали и свързаното с тях телекомуникационно оборудване, разположено в помещения на абоната, като например телефони, маршрутизатори, комутатори, мрежови шлюзове за частни потребители, декодери, конвергентни продукти за фиксирани и мобилни услуги, адаптери за домашни мрежи и шлюзове за интернет достъп.
"**цифров**"	Сигнална технология, при която един сигнал се кодира в цифрови знаци с цел пренос.
"**DSL**" или "**Цифрова абонатна линия**"	Технология, позволяваща кабел с усукан меден чифт да транспортира високоскоростни данни между централния офис и помещенията на абонатите.
"**DTH**" или "**Direct to Home**"	Сателитен телевизионен сигнал, предаван пряко до дома, вместо до телевизионна предавателна станция или до доставчик на кабелна телевизия за препредаване към абоната.
"**EDGE**"	EDGE (Enhanced Data rates for GSM Evolution) е технология, която увеличава скоростта на сваляне по GPRS до над 100 kbps.
"оптичен кабел"	Оптичният кабел е средство за пренос на данни, изработен от изключително чисто и еднородно стъкло. Дигиталните сигнали се пренасят през оптичния кабел като лъчи светлина. Когато сигнали, пренасяни през оптичен кабел се движат със същата скорост като тези, пренасяни през традиционен меден кабел, предимството на оптичния кабел се изразява в по-голям преносен капацитет и по-малко смущения в предаваните сигнали.
"**фиксирана линия**"	Физическа линия, свързваща абоната с телефонната централа. В допълнение, фиксираните линии включват фиксирани безжични системи, в които местоположението на потребителите е фиксирано с помощта на безжична връзка (*m.e.,* безжични телефони) към телефонната централа.

Съкращение	**Дефиниции**
"**честота**"	Скоростта на периода на електрическия ток, обикновено измерваща се в херцове (Hz). Също така е и средство за отбелязване на част от радиочестотния спектър, като например 800 MHz, 900 MHz или 1900 MHz.
"**FTR**" или "**такси за терминиране на фиксирани разговори**"	Такса за терминиране на разговор, начислявана от получаващата мрежа на генериращата мрежа по ставка, договорена между двете мрежи. FTR обикновено се регулира чрез регулаторни лимити.
"**FTTB**" или "**fiber to the building**"	FTTB е архитектура за мрежов достъп, при която последната част от оптичната връзка стига до точка в общ имот, а връзката от там до домове, офиси и пр. се извършва чрез друг вид окабеляване.
"**FTTH**" или "**fiber to the home**"	FTTH е архитектура за мрежов достъп, при която последната част от връзката се осъществява по оптичен кабел.
"**FTTx**" или "**fiber to the x**"	Генеричен термин за всяка широколентова мрежова архитектура, използваща оптичен кабел за цялата или част от местната отсечка до крайния клиент. Терминът представлява генерализация на няколко конфигурации оптично окабеляване.
"**GB**"	Гигабайт, равен на 1 млрд. байта.
"**GPRS**" или "**Пакетна радиовръзка за общо ползване**"	Базирана на пакети телекомуникационна услуга, предназначена за изпращане и получаване на данни при скорости от 56 Kbps до 114 Kbps, която позволява постоянна връзка към интернет за потребители на мобилни телефони и компютри. GPRS е спецификация за трансфер на данни по GSM мрежи.
"**GPS**" или "**Глобална система за позициониране**"	Спътникова навигационна система, която предоставя информация за местоположението и часа при всякакви атмосферни условия, във всяка точка от или близо до Земята, където съществува безпрепятствена видимост към 4 или повече GPS сателита.
"**GSM**" или "**Глобална система за мобилни комуникации**"	Глобална цифрова мрежа за опериране на всички аспекти на една клетъчна телефонна система.
"**GSM 1800**" или "**GSM 900**"	GSM, работещ на честота 1800 MHz или 900 MHz. Използва се в Европа, Близкия изток, Африка, по-голямата част от Азия и някои южноамерикански държави.
"**Hertz**"	Единица за честота, състояща се от една циклична промяна в секунда.
"**Homes passed**"	Броят домове, които един доставчик на услуга има капацитета да свърже в една обслужваща зона чрез оптичен кабел.
"**HSDPA**"	3G протокол за мобилна телефония, който позволява мрежи, базирани на Универсална Мобилна Телекомуникационна система да пренасят данни по-бързо и с по-голям капацитет.
"**HSPA**" или "**Високоскоростен пакетноориентиран достъп**"	Микс от два протокола за мобилна телефония - Висококоростен даунлинк пакетноориентиран достъп (HSDPA) и Висококоростния ъплинк пакетноориентиран достъп (HSUPA), който разширява и подобрява производителността на съществуващите протоколи.
"**HSPA+**" или "**развит високоскоростен пакетноориентиран достъп**" или "**взаимно свързване**"	Набор от технологични подобрения от 3G/UMTS, позволяващи много бърз пренос на данни между мрежата и мобилните устройства. Поддържа скорости от до 42 Mbps от мрежата към мобилните устройства и до 11 Mbps от мобилните устройства към мрежата. Начинът, по който мрежите са свързани една към друга и таксите, платими от единия мрежов оператор за поемане на трафика на другия или за доставяне на трафика до другия.
"**Internet Protocol**" или "**IP**"	Internet Protocol е протокол, използван за комуникация на данни в мрежа с пакетна връзка. Използва се за пренос на данни по интернет и други подобни мрежи. Данните се разделят на пакети, на всеки пакет се задава отделен адрес, след това пакетите се изпращат отделно и накрая се събират обратно в крайната дестинация.

Съкращение	**Дефиниции**
"**IoT**" или „**Интернет на нещата**"	Мрежа от физически обекти, която ползва сензори и приложения за връзка и обмен на информация по интернет.
"**IPTV**" или "**Телевизия по Internet Protocol**"	IPTV е система, чрез която се предоставят телевизионни услуги с помощта на базирана на Internet Protocol платформа по мрежа с пакетна връзка, като например интернет.
"**ISDN**" или "**Цифрова мрежа с интегрирани услуги**"	Набор от комуникационни стандарти за едновременен цифров пренос на глас, видео, данни и други мрежови услуги по традиционни линии на обществена комутируема телефонна мрежа.
"**ISDN BRA/PRA**"	Цифрова мрежа с интегрирани услуги, Basic Rate Access/Primary Rate Access
"**ISP**"	Дружество, което предоставя достъп до интернет на физически и юридически лица.
"IRU" or "Indefeasible right of use"	Договор за неотменимо право на ползване представлява перманентно договорно споразумение между собственик на телекомуникационна инфраструктура и клиент.
"**Kbps**"	Килобита в секунда.
"**LAN**" или "**Локална мрежа**"	Компютърна мрежа, която свързва компютри в локална зона, като например дом, училище, компютърна лаборатория или офис сграда, чрез мрежово оборудване.
"**LLU**" или "**необвързан достъп до абонатна линия**"	Необвързан достъп до абонатна линия, при който титулярът предоставя достъп на оператори - трети страни до част от комуникационната верига между оборудването на абоната и оборудването на местната приемо-предавателна станция (позната като local loop /местната отсечка до крайния потребител/). Когато титулярът предоставя такъв достъп, той може да начислява на оператора - трета страна, определена от регулатора, такса за взаимното свързване.
"**LTE**" или "**Long Term Evolution**"	LTE се отнася до нова технология за мобилна телефония, която замества 3G. 3GPP (Third Generation Partnership Project) Long Term Evolution е нов високопроизводителен интерфейс за наземни комуникации за клетъчни мобилни комуникационни системи. LTE е последната стъпка към четвъртото поколение (4G) радио технологии, предназначени за увеличение на капацитета и скоростта на мобилните телефонни мрежи.
"**M2M**" или "**Machine--to--Machine**"	M2M се отнася до комуникацията на данни между кабелни и безжични системи и други кабелни и безжични системи.
"**MAN**" или "**Градска локална мрежа**"	Компютърна мрежа, между два или повече компютъра, или комуникационни устройства, или мрежи, които са разделени географски, но се намират в един и същ град.
"**MB**"	Мегабит.
"**Mbps**"	Мегабита в секунда.
"**MHz**"	Мегахерц; единица за честота, равняваща се на 1 млн. Hertz.
"**MMS**" или "**Услуга за мултимедийни съобщения**"	Еволюция на SMS, която позволява на потребителите да изпращат мултимедийно съдържание, включително изображения, аудио и видео клипове на други потребители.
"**MPLS**" или "**Многопротоколно етикетно комутиране**"	Метод, използван за ускоряване на информационната комуникация в комбинирани IP/ATM мрежи.
"**MRC**"	Ежемесечни такси.
"**MTR**" или "**такси за терминиране на мобилни разговори**"	Такса за терминиране на разговор, SMS или MMS, както е приложимо, начислявана от получаващата мрежа на генериращата мрежа по ставка, договорена между двете мрежи. MTR обикновено се регулира чрез регулаторни лимити.

Съкращение	**Дефиниции**
"**MVNO**" или "**оператор на мобилна виртуална мрежа**"	Мобилен оператор, който не притежава собствен спектър и обикновено не разполага със собствена мрежова инфраструктура. Вместо това MVNO сключват договори с традиционни мобилни оператори за закупуване на минути с цел препродажбата им на техните абонати.
"**мрежа**"	Взаимосвързана съвкупност от телекомуникационни компоненти, състояща се от комутатори, свързани един с друг и с оборудването на клиента чрез реални или виртуални комуникационни връзки. Комуникационните връзки могат да са базирани на оптични или метални кабели или радиовръзки от точка до точка.
"**преносимост на номерата**"	Услуга, предоставяна от телекомуникационни оператори, която позволява на клиентите да запазят пълния си телефонен номер при смяна на оператора.
"**оператор**"	Определение за всяко дружество с предмет на дейност изграждане и управление на собствени мрежови съоръжения.
"**навлизане**"	Мярка за достъпа до телекомуникационни услуги, обикновено се изчислява, като се разделя броят на абонатите на конкретна услуги на броя на населението и се умножи по 100.
"**роуминг**"	Роумингът представлява трансфер на мобилен трафик от една мрежа към друга, обмен на международен мобилен трафик.
"**R2D**"	Протокол за сигнализация Register to Digital по абонатна линия 2 Mbit/s.
"**смартфон**"	Смартфонът е мобилен телефон, изграден върху мобилна изчислителна платформа, и включва (сензорен) екран с висока резолюция, уеб браузър, които извикват и изобразяват правилно стандартни уеб страници, и високоскоростен достъп до данни чрез Wi-Fi или мобилна широколентова връзка.
"**SMS**" или "**Услуга за кратки съобщения**"	Услуга за кратки съобщения, която позволява на потребителите да изпращат кратки съобщения (160 или по-малко знака) на други потребители.
"**спектър**"	Непрекъснат диапазон от честоти, обикновено широк, в който вълните имат определени общи характеристики.
"**Карта Subscriber Identity Module**" или "**SIM карта**"	SIM картата представлява смарт карта, която се поставя в мобилен телефон и съдържа информация, като например телефонни номера и памет за съхраняване на телефонен указател.
"**абонат**"	Физическо или юридическо лице, което е страна по договор с доставчик на телекомуникационни услуги за предоставянето на такива услуги.
"**такса за терминиране**"	Тарифата, която се начислява от операторите за прекратяване на разговорите в техните мрежи, установена от КРС.
"**Универсална мобилна телекомуникационна система**" или "**UMTS"**	UMTS е една от основните мобилни комуникационни системи от трето поколение, която е в процес на изграждане. UMTS е подходяща за пренос на гласови съобщения, текст, музика и анимирани изображения. Информацията може да се изпраща по UMTS приблизително 6 пъти по-бързо в сравнение със скоростта на ISDN.
"**VoBB**" или "**Интернет телефония**"	Телефонна услуга по интернет или чрез TCP/IP, която може да бъде използвана с помощта на компютър, звукова карта, подходящ софтуер и модем.
"**VPN**" или "**Виртуална частна мрежа**"	VPN е виртуална мрежа, изградена от логически връзки, които са отделени от тези на други потребители.
"**Wi-Fi**"	Wi Fi е технология, която позволява едно електронно устройство да обменя данни по безжичен път през компютърна мрежа, включително широколентови интернет връзки. Wi Fi е търговска марка на Wi Fi Alliance.

БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ ЕАД
КОНСОЛИДИРАН И ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
Към 31 декември 2019 г.
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Приложение	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
АКТИВИ					
Текущи активи					
Парични средства и парични еквиваленти	5	80,920	37,333	63,152	30,210
Търговски и други вземания	6	433,697	155,842	408,208	143,612
Вземания за корпоративен данък		-	10	-	-
Материални запаси	7	38,765	45,401	38,062	44,151
Други текущи активи	9	8,105	17,146	8,036	16,976
Активи, класифицирани като държани за продажба	8	434	13	12	13
Активи по договори с клиенти	6	20,472	22,619	20,472	22,619
Общо текущи активи		**582,393**	**278,364**	**537,942**	**257,581**
Нетекущи активи					
Репутация		2,049	2,049	2,049	2,049
Имоти, машини и съоръжения	10	747,500	757,948	708,772	716,745
Инвестиционни имоти	10	144,082	151,587	7,692	10,181
Нематериални активи	11	169,497	172,195	169,047	171,587
Активи с право на използване	11	224,961	-	255,395	-
Инвестиции	12	496	261,709	42,314	303,527
Търговски и други вземания	6	30,646	32,191	30,084	29,076
Други нетекущи активи	9	33,245	30,157	33,245	30,157
Отсрочени данъчни активи, нетно	17	4,216	4,067	-	-
Активи по договори с клиенти	6	6,956	9,259	6,956	9,259
Общо нетекущи активи		**1,363,648**	**1,421,162**	**1,255,554**	**1,272,581**
ОБЩО АКТИВИ		**1,946,041**	**1,699,526**	**1,793,496**	**1,530,162**

БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ ЕАД
КОНСОЛИДИРАН И ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Към 31 декември 2019 г.
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Приложение	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
ЗАДЪЛЖЕНИЯ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ					
Текущи задължения					
Задължения за дивиденти	19	22,317	-	22,317	-
Търговски задължения	13	97,567	114,092	103,670	124,357
Други текущи задължения	14	41,475	34,973	40,736	34,523
Задължения за корпоративен данък		2,206	1,360	2,127	1,326
Провизии	15	9,817	2,431	1,231	2,426
Заеми и лизинги	16	89,888	45,399	97,663	45,362
Задължения по договори с клиенти	14	24,182	23,723	24,177	23,721
Общо текущи задължения		**287,452**	**221,978**	**291,921**	**231,715**
Нетекущи задължения					
Заеми и лизинги	16	777,537	700,296	803,693	700,296
Отсрочени данъчни задължения, нетно	17	16,691	15,437	6,816	5,153
Дългосрочни доходи на персонала	18	8,842	7,445	8,842	7,445
Провизии	15	16,486	15,078	16,486	15,078
Търговски задължения	13	119	2,020	119	2,020
Други задължения	14	3,676	1,965	3,676	1,965
Задължения по договори с клиенти	14	3,853	2,470	3,853	2,470
Общо нетекущи задължения		**827,204**	**744,711**	**843,485**	**734,427**
Собствен капитал					
Основен капитал	19	288,765	288,765	288,765	288,765
Резерви	19	139,600	154,969	22,302	34,494
Неразпределена печалба		403,020	289,103	347,023	240,761
Общо собствен капитал		**831,385**	**732,837**	**658,090**	**564,020**
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		**1,946,041**	**1,699,526**	**1,793,496**	**1,530,162**

Настоящият финансов отчет е одобрен на 23.04.2020 г.

Атанас Добрев
Главен изпълнителен директор

Асен Великов
Финансов директор

Заверил, съгласно одиторски доклад:
Десислава Динкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата 28/04/2020

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 033 ДЕЛОВОДИТ ООД

БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ ЕАД
КОНСОЛИДИРАН И ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
За годината, приключваща на 31 декември 2019 г.
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Прило-жение	Консолидиран финансов отчет Годината, приключваща на		Индивидуален финансов отчет Годината, приключваща на	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Приходи	20	993,213	948,043	961,340	918,990
Разходи за взаимно свързване		(80,752)	(77,773)	(70,668)	(68,841)
Други оперативни разходи	21	(169,712)	(203,459)	(159,120)	(207,083)
Загуба от обезценка на финансови и активи по договори с клиенти, нетно	6	(9,616)	(11,342)	(8,916)	(9,922)
Разходи за материали и консумативи		(166,883)	(172,201)	(163,348)	(168,393)
Разходи за персонала	22	(138,690)	(132,827)	(138,146)	(131,976)
Амортизации	21	(244,587)	(198,552)	(246,414)	(194,779)
Финансови разходи	23	(42,992)	(40,864)	(44,520)	(40,838)
Финансови приходи	23	8,892	7,535	8,644	7,469
Други печалби, нетно	24	4,775	17,602	8,512	12,441
Дял печалба/(загуба) от съвместно предприятие		(175)	-	-	-
Печалба преди данъчно облагане		**153,473**	**136,162**	**147,364**	**117,068**
Разходи за данъци	25	(15,773)	(8,434)	(14,922)	(6,947)
Печалба за годината		**137,700**	**127,728**	**132,442**	**110,121**
Друг всеобхватен доход					
Компоненти, които са или могат да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата					
Хедж на парични потоци – ефективна част от промените в справедливата стойност		(2,791)	(3,277)	(2,791)	(3,277)
Данъчни ефекти, свързани с тези компоненти	25	279	327	279	327
		(2,512)	(2,950)	(2,512)	(2,950)
Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата					
Преоценки на земи и инвестиционни имоти	10	(1,139)	3,665	(273)	366
Промени в справедливата стойност на капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	12	18,427	4,954	18,427	4,954
Преоценки на задължение по план с дефинирани доходи	18	(851)	(671)	(851)	(671)
Данъчни ефекти, свързани с тези компоненти	25	(1,729)	(862)	(1,816)	(532)
		14,708	7,086	15,487	4,117
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		**12,196**	**4,136**	**12,975**	**1,167**
Общо всеобхватен доход за годината		**149,896**	**131,864**	**145,417**	**111,288**
Доход на акция (основен и с намалена стойност)	19	0.48	0.44	0.46	0.38

Настоящият финансов отчет е одобрен на 23.04.2020 г.

Атанас Добрев
Главен изпълнителен директор

Асен Великов
Финансов директор

Заверил, съгласно одиторския доклад:
Десислава Динкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата 23/04/2020

Приложенията на страница 38 до 126 са неразделна част от настоящия консолидиран и индивидуален финансов отчет.

БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ ЕАД
КОНСОЛИДИРАН И ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
За годината, приключваща на 31 декември 2019 г.
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран финансов отчет

	Прило-жение	Основен капитал	Законови резерви	Преоценъчен резерв	Резерв от справедлива стойност	Резерв от хеджи-ране	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Баланс на 1 януари 2018		288,765	28,876	122,573	2,669	(614)	(2,441)	161,145	600,973
Всеобхватен доход за годината									
Печалба за годината		-	-	-	-	-	-	127,728	127,728
Общо друг всеобхватен доход	25	-	-	3,298	4,459	(1,155)	(2,466)	-	4,136
Общо всеобхватен доход за годината		-	-	3,298	4,459	(1,155)	(2,466)	127,728	131,864
Прехвърляне към неразпределена печалба – отписване на земя и инвестиционни имоти		-	-	(230)	-	-	-	230	-
Баланс на 31 декември 2018		288,765	28,876	125,641	7,128	(1,769)	(4,907)	289,103	732,837
Баланс на 1 януари 2019		288,765	28,876	125,641	7,128	(1,769)	(4,907)	289,103	732,837
Всеобхватен доход за годината									
Печалба за годината		-	-	-	-	-	-	137,700	137,700
Общо друг всеобхватен доход	25	-	-	(1,025)	16,584	(1,540)	(1,823)		12,196
Общо всеобхватен доход за годината		-	-	(1,025)	16,584	(1,540)	(1,823)	137,700	149,896
Транзакции със собствениците									
Дивиденти		-	-	-	-	-	-	(51,348)	(51,348)
Общо транзакции със собствениците		-	-	-	-	-	-	(51,348)	(51,348)
Прехвърляне към неразпределена печалба - отписване на земя и инвестиционни имоти		-	-	(3,933)	-	-	-	3,933	-
Прехвърляне на печалба от разпореждане с капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	12	-	-	-	(23,632)	-	-	23,632	-
Баланс на 31 декември 2019		288,765	28,876	120,683	80	(3,309)	(6,730)	403,020	831,385

БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ ЕАД
КОНСОЛИДИРАН И ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
За годината, приключваща на 31 декември 2019 г.
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

Индивидуален финансов отчет

	Прило-жение	Основен капитал	Законови резерви	Преоценъчен резерв	Резерв от справедлива стойност	Резерв от хеджи-ране	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Баланс на 1 януари 2018		**288,765**	**28,876**	**4,843**	**2,669**	**(614)**	**(2,441)**	**130,634**	**452,732**
Всеобхватен доход за годината									
Печалба за годината		-	-	-	-	-	-	110,121	**110,121**
Общо друг всеобхватен доход	25	-	-	329	4,459	(1,155)	(2,466)		**1,167**
Общо всеобхватен доход за годината		-	-	**329**	**4,459**	**(1,155)**	**(2,466)**	**110,121**	**111,288**
Прехвърляне към неразпределена печалба – отписване на земя		-	-	(6)		-	-	6	-
Баланс на 31 декември 2018		**288,765**	**28,876**	**5,166**	**7,128**	**(1,769)**	**(4,907)**	**240,761**	**564,020**
Баланс на 1 януари 2019		**288,765**	**28,876**	**5,166**	**7,128**	**(1,769)**	**(4,907)**	**240,761**	**564,020**
Всеобхватен доход за годината									
Печалба за годината		-	-	-	-	-	-	132,442	**132,442**
Общо друг всеобхватен доход	25	-	-	(246)	16,584	(1,540)	(1,823)		**12,975**
Общо всеобхватен доход за годината		-	-	(246)	**16,584**	(1,540)	(1,823)	**132,442**	**145,417**
Транзакции със собствениците									
Дивиденти		-	-	-	-	-	-	(51,348)	(51,348)
Общо транзакции със собствениците								**(51,348)**	**(51,348)**
Прехвърляне към неразпределена печалба - отписване на земя		-	-	(1,536)	-	-	-	1,536	-
Прехвърляне на печалба от разпореждане с капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	12	-	-	-	(23,632)	-	-	23,632	-
Баланс на 31 декември 2019		**288,765**	**28,876**	**3,384**	**80**	(3,309)	**(6,729)**	**347,023**	**658,090**

Настоящият финансов отчет е одобрен на 23.04.2020 г.

Атанас Добрев
Главен изпълнителен директор

Асен Великов
Финансов директор

Заверил, съгласно одиторски доклад:
Десислава Динкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата 28/04/2020

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 033

БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ ЕАД
КОНСОЛИДИРАН И ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
За годината, приключваща на 31 декември 2019 г.
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Прило-жение	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
		Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Парични потоци от оперативна дейност					
Печалба преди данъчно облагане		153,473	136,162	147,364	117,068
Корекции за:					
Амортизации	21	244,587	198,551	246,414	194,779
Печалба от продажба на нетекущи активи и активи, класифицирани като държани за продажба	24	(6,735)	(4,349)	(8,434)	(3,149)
Загуба от обезценка и отписване на нетекущи активи	10,11	5,691	4,843	5,555	4,146
Разходи за лихви, нетно	23	33,538	32,565	35,154	32,626
Загуби от обезценка на търговски вземания и активи по договори с клиенти	6	9,616	11,341	8,916	9,922
Загуба от обезценка и отписване на текущи активи		1,597	1,142	1,510	1,135
Приходи от инвестиции и други финансови приходи	23	(631)	(73)	(631)	(73)
Разходи за хеджиране на парични потоци	23	-	82	-	82
Загуба/(печалба) от промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти		2,040	(3,673)	-	-
(Приходи)/разходи от преоценки на чуждестранни валути		643	(34)	641	(31)
Начисления и разходи за провизии в печалбата и загубата		13,243	4,514	4,645	4,494
Промени в:					
-материални запаси		5,317	(9,353)	4,799	(9,336)
-търговски и други вземания		(9,394)	(19,047)	2,027	(12,995)
-други текущи и нетекущи активи		2,886	(2,004)	2,785	(1,989)
-търговски и други задължения		(2,093)	(681)	(6,714)	4,606
-провизии и задължения за доходи на наети лица		(5,192)	(4,192)	(5,181)	(4,112)
-активи по договори с клиенти		2,591	(4,926)	2,591	(4,926)
-задължения по договори с клиенти		1,844	1,772	1,840	1,778
Парични потоци от оперативна дейност		**453,021**	**342,640**	**443,281**	**334,025**
Получени лихви		61	41	40	2,257
Платени лихви		(36,495)	(58,965)	(37,696)	(58,965)
Платен корпоративен данък		(15,265)	(3,105)	(13,995)	(2,025)
Нетен паричен поток от оперативната дейност		**401,322**	**280,611**	**391,630**	**275,292**
Парични потоци от инвестиционна дейност					
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения		11,629	6,976	10,329	3,758
Плащания при покупки на имоти, машини, съоръжения и нематериални активи		(164,092)	(154,752)	(161,548)	(153,107)
Придобиване на инвестиции		(500)	(193,627)	(500)	(193,341)
Постъпления от разпореждане с инвестиции		324	-	324	-
Депозити с матуритет над 3 месеца		346	221	346	221
Получени дивиденти		150	-	150	-
Предоставени заеми на свързани лица		(4,987)	(16,087)	(4,987)	(16,087)
Изплатени заеми от свързани лица		71	-	71	3,341
Капитализирани разходи за изпълнение и придобиване на договори и права на интелектуална собственост		(31,689)	(34,194)	(31,689)	(34,194)
Предплащания за активи с право на ползване		(3,391)	-	(3,390)	-
Нетен паричен поток, използван за инвестиционна дейност		**(192,139)**	**(391,463)**	**(190,894)**	**(389,409)**

	Прило-жение	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
		Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Паричен поток от финансова дейност					
Изплатени заеми		(260,758)	(1,028,562)	(260,758)	(1,028,562)
Постъпления от нови заеми		148,934	1,003,136	148,934	1,003,136
Платени дивиденти		(11,904)		(11,904)	-
Плащания по задължения за лизинг		(41,889)		(44,084)	-
Плащания по задължения за финансов лизинг		-	(2,415)	-	(2,415)
Нетен паричен поток, използван във финансова дейност		**(165,617)**	**(27,841)**	**(167,812)**	**(27,841)**
Нетно увеличение/(намаление) на пари и парични еквиваленти		**43,566**	**(138,693)**	**32,924**	**(141,958)**
Ефект от промените на обменните курсове		21	53	18	43
Парични средства и еквиваленти в началото на периода	5	37,333	175,973	30,210	172,125
Парични средства и еквиваленти в края на периода	5	**80,920**	**37,333**	**63,152**	**30,210**

Настоящият финансов отчет е одобрен на 23.04.2020 г.

Атанас Добрев
Главен изпълнителен директор
Заверил, съгласно одиторски доклад:

Асен Великов
Финансов директор

Ясенслава Динкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата
23/04/2020

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 033 ДЕЛОЙТ ОДИТ ООД

1. Организация и основна дейност

Компанията-майка – Българска телекомуникационна компания ЕАД

Българска телекомуникационна компания ЕАД (БТК, Компанията-майка или Компанията), регистрирана с ЕИК 831642181 в Търговския регистър, е еднолично акционерно дружество, със седалище в Република България и адрес по съдебна регистрация: гр. София 1784, бул. "Цариградско шосе" № 115 И. Дейността на БТК включва развитие, експлоатация и поддръжка на национална фиксирана и мобилна телекомуникационна мрежа за пренос на данни за Република България.

Крайното дружество-майка е Вива Телеком (Люксембург) С.А. (Viva Telecom (Luxembourg) S.A., ВТЛ), което чрез ИнтерВ Инвестмънт С.а.р.л. (InterV Investment S.à r.l.) притежава 100% от акциите на Вива Телеком България ООД, което е дружество-майка на Компанията към 31 декември 2019 и 2018 година. Най големият акционер във ВТЛ с дял от 46% е Вива Едж Телеком Лимитид (Viva Edge Telecom Limited), което е изцяло притежавано от г-н Спас Русев. Останалите миноритарни акционери са дружества, свързани с Отворено акционерно дружество ВТБ Банк (ОАО Банк ВТБ), Делта Кепитъл Инвестмънтс ООД (изцяло управлявано от г-н Милен Велчев, г-н Георги Велчев и г-н Красимир Катев), г-н Майкъл Тененбаум и компании, управлявани от Mezzanine Management Central Europe II Limited.

На 7 ноември 2019 година бе оповестено, че United Group, водещият телекомуникационен и медиен оператор в Югоизточна Европа е договорил да придобие Виваком групата. Транзакцията се очаква да бъде финализирана през второто тримесечие на 2020 година, след изпълнението на определени условия, включително получаване на приложимите антитръстови одобрения, като Европейската Комисия е разгледала сделката според приложимата процедура за преглед на сливания и е одобрила придобиването на 3 април 2020 г.

Към 31 декември 2019 и 2018 година Компанията-майка има съответно 5,100 и 5,433 служители.

Към 31 декември 2019 и 2018 година Групата включва БТК и дъщерните дружества БТК Нет ЕООД, НУРТС България ЕАД, НУРТС Диджитал ЕАД и Нет Ис Сат ЕООД.

БТК Секюрити ЕООД/ Преименувано на БТК Нет ЕООД

Дъщерното дружество е вписано в Регистъра на търговските дружества на Софийски градски съд на 27 октомври 2004 г., с основен капитал в размер на 5 хиляди лева. Основната дейност е предоставяне на охранителни услуги на БТК АД и дружествата контролирани от него. БТК е едноличен собственик на дъщерното дружество.

Съгласно регистрацията, основният предмет на дейност на БТК Нет включва изграждане и експлоатация на мрежи за пренос на данни за предоставяне на локални и международни услуги с добавена стойност, продажба на системи за предоставяне на такива услуги, участие в развитието и експлоатацията на други далекосъобщителни мрежи и предоставяне на други далекосъобщителни услуги, както и други търговски дейности.

На 30 септември 2009 г. БТК Нет ЕООД се вля в БТК Секюрити ЕООД. Юридическото вливане е регистрирано на 15 октомври 2009 г.

В резултат, БТК Нет прекратява дейността си като отделно дружество, по силата на закона БТК Секюрити стана негов универсален правоприемник и всички активи, права и задължения на БТК Нет преминаха върху БТК Секюрити автоматично към тази дата. На 16 октомври 2009 г. наименованието на фирмата БТК Секюрити бе променено на "БТК Нет" ЕООД.

1. Организация и основна дейност (продължение)

НУРТС България ЕАД

НУРТС България ЕАД е търговско дружество, вписано в Търговския регистър на 1 април 2010 г. с предмет на дейност: развитие, експлоатация и поддръжка на национална телекомуникационна мрежа за пренос на данни и предоставяне на телекомуникационни услуги, включително услуги чрез нея, свързани с наземно разпространение (излъчване) на телевизионни и радио програми, радио-релеен пренос, сателитен пренос, колокиране на оборудване и други търговски дейности. Регистрираният основен капитал е в размер на 151,482,310 лева, състоящ се от акции с номинал 1 лев всяка.

НУРТС Диджитъл ЕАД

НУРТС България ЕАД притежава 100% от акциите на НУРТС Диджитъл ЕАД, компания регистрирана в Търговския регистър при Агенция по вписванията на 15 април 2009 г. с предмет на дейност: изграждане, експлоатация и поддръжка на национална телекомуникационна мрежа за пренос на данни, оборудване и информационни системи и предоставяне на услуги чрез нея, включително наземно разпространение (излъчване) на телевизионни и радио програми. Регистрираният основен капитал е в размер на 120,000,000 лева, състоящ се от акции с номинал 500 лева всяка.

Нет Ис Сат ЕООД

Нет Ис Сат ЕООД е търговско дружество, вписано в Търговския регистър на 3 ноември 1997 г. с предмет на дейност: предоставяне на индивидуални телекомуникационни услуги, включително оптичен и безжичен интернет достъп, фиксирани гласови услуги, виртуални частни мрежи (VPN), терминиране на международни разговори (VoIP) в страната, управление на мрежи и данни. Регистрираният основен капитал е в размер на 3,832,000 лева.

Пейтех ООД

Пейтех е търговско дружество, вписано в Търговския регистър на 17 април 2019 г. като съвместно предприятие между БТК ЕАД и Българо-американска кредитна банка АД. Предметът на дейност на дружеството е разработка и предоставяне на мобилни плащания. БТК ЕАД бе собственик на 50% от регистрирания капитал на дружеството, на стойност 1,000,000 лв., за периода от 17 април до 7 октомври 2019 г. Дружественият договор предвиждаше съвместно управление на дружеството, като съдружниците имаха равни правомощия в Общото събрание на съдружниците. Предприятието се представляваше съвместно от двама управители, всеки от които бе номиниран от съответния съдружник и всяко решение от компетентността на Общото събрание относно дружеството изискваше съвместно решение на съдружниците. Въз основа на това, БТК разглеждаше инвестицията си в Пейтех като съвместно предприятие. На 7 октомври 2019 г. БТК продаде 50% си дял в Пейтех ООД на Българо-американска кредитна банка АД.

Законова рамка

През месец декември 2011 година е приет Закон за изменение и допълнение на ЗЕС (ЗИД на ЗЕС). С него се въвежда изменението в правната рамка за осъществяване на електронни съобщения на Европейския съюз от 2009 година.

Съгласно ЗЕС, въз основа на Методиката за анализ и оценка на пазарите, към отчетната дата Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) е изпратила нотификации до ЕК за следните пазарни анализи:

1. Организация и основна дейност (продължение)

Законова рамка(продължение)

- пазар на достъп до фиксирани гласови телефонни услуги и пазари на селищни, междуселищни и международни разговори (първи до трети кръг);
- пазари на генериране и терминиране във фиксирани мрежи (първи до трети кръг);
- пазар на терминиране в мобилни мрежи (първи до трети кръг);
- пазар на терминиращи и магистрални сегменти на линии под наем на едро (първи и втори кръг);
- пазари на едро на локален достъп и централен достъп в определено местоположение (първи до трети кръг);
- пазар на транзитни услуги в обществени телефонни мрежи (първи кръг).

През 2019 година бяха изменени следните подзаконови нормативни актове:
- Общи изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения
- Наредба № 1 от 22 юли 2010 за правилата за ползване, разпределение и процедурите по първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номера, адреси и имена.
- Функционални спецификации за преносимост на географски, негеографски и мобилни номера.

През месец март 2018 г .е прието законодателство въвеждащо промени в изискванията за изграждане на мрежи. Новият Закон за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура облекчава режима за полагане на нови кабели в съществуваща канална мрежа, както и насърчава съвместното ползване на инфраструктура.

През 2019 КРС взе решение да дерегулира достъпа до каналната мрежа на БТК след изтичането на преходен период от 1 година, считано от публикуване на общите условия по Закона за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура.

Лицензия

- **Фиксирани услуги**

На 28 януари 2005 г. КРС поднови лицензията на БТК за експлоатация и развитие на далекосъобщителната мрежа на територията на България и предоставянето на телекомуникационни услуги чрез нея. На по-късен етап срокът на лицензията беше удължен до юни 2024 година.

Годишна лицензионна такса, изчислявана на база годишните приходи от далекосъобщителни услуги, предоставени на абонатите на БТК се заплаща всяко тримесечие в края на периода. През 2019 и 2018 година годишната такса се запазва в размер на 0.2% от годишните брутни приходи от предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги без включен данък върху добавената стойност и след приспадане на трансферните плащания към други оператори за взаимно свързване на мрежи и достъп, транзит, роуминг, услуги с добавена стойност, както и разходи за уреждане на авторски и сродни права за радио и телевизионни програми.

На КРС се заплаща и годишна такса за ограничен честотен ресурс в радиочестотния спектър. Сумата се калкулира въз основа на технически данни и се заплаща всяко тримесечие. През 2019 и 2018 година таксите са съответно 3,133 хиляди лева и 2,836 хиляди лева. Таксите се регулират от КРС и се определят с постановления на Министерски съвет.

1. Организация и основна дейност (продължение)

Законова рамка(продължение)

- **Мобилни услуги**

През юни 2004 година КРС издава на БТК лицензия за изграждане, експлоатация и поддръжка на клетъчна мобилна телекомуникационна мрежа по GSM стандарт с национално покритие. Издадената лицензия е за период от 20 години и дава право на ползване на радиочестота 900 и 1,800 MHz. БТК е заплатила 54,160 хиляди лева за GSM лицензията.

През април 2005 година КРС издава на БТК лицензия за изграждане на клетъчна мобилна телекомуникационна мрежа по UMTS стандарт с национално покритие. Издадената лицензия е за период от 20 години и дава право на ползване на следните радиочестоти:

- 1930 – 1935 MHZ (общо 5 MHz) за територията на България за предаване от крайни мобилни устройства към базови станции;
- 2120 – 2125 MHz (общо 5 MHz) за територията на България за предавани от базови станции към крайни мобилни устройства; и
- 2015 – 2020 MHz (общо 5 MHz) за територията на България.

През 2012 година КРС предостави допълнителен ресурс от 5 MHz и замени вече предоставения спектър. По силата на това изменение БТК имаше право да използва следните честоти:

- 1945 – 1955 MHZ (общо 10 MHz) за територията на България за предаване от крайни мобилни устройства към базови станции;
- 2135 – 2145 MHz (общо 10 MHz) за територията на България за предаване от базови станции към крайни мобилни устройства; и
- 2015 – 2020 MHz (общо 5 MHz) за територията на България.

В края на юли 2015 г. разрешението на БТК бе отново изменено след замяна на ползваните до момента честотни ленти и предоставяне на допълнителен ресурс. БТК получи право да използва следните честоти :

- 1965-1980 MHz (общо 15 MHz)
- 2155-2170 MHz (общо 15 MHz)

През 2016 година БТК получи право за ползване на допълнително 2x5MHz в обхват 1800 MHz. След осъществената процедура по преразпределение на ползваните до този момент честоти, понастоящем БТК има право да ползва следните честотни ленти:

- 1740-1755 MHz (общо 15 MHz)
- 1835-1850 MHz (общо 15 MHz)

Годишна такса, изчислена на база годишните приходи от далекосъобщителни услуги, предоставени на абонатите се заплаща всяко тримесечие. През 2019 и 2018 година годишната такса е в размер на 0.2% от годишните брутни приходи от предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги без включен данък върху добавената стойност след приспадане на трансферните плащания към други оператори за взаимно свързване на мрежи и достъп, транзит, роуминг, услуги с добавена стойност, както и разходи за уреждане на авторски и сродни права за радио и телевизионни програми.

През 2019 и 2018 година са платени такси за ограничен честотен ресурс в радиочестотния спектър в обхвати 900, 1800 и 2100 MHz в размер на съответно 7,842 хиляди лева и 7,833 хиляди лева.

1. Организация и основна дейност (продължение)

Законова рамка(продължение)

- **ТВ излъчване**

През 2009 година КРС издава на НУРТС Диджитъл разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър чрез две мрежи за цифрово наземно излъчване (DVB-T), което е задължително за осъществяване на основната дейност на дружеството. Съгласно решение на Съда на Европейския съюз от 23 април 2015 г. са установени нарушения от страна на българската държава на определени изисквания на европейски директиви, свързани с предоставянето на разрешението за цифрово наземно излъчване, които следва да бъдат отстранени. В тази връзка НУРТС Диджитъл е изпълнило всички законови изисквания.

През 2019 г. БТК получи от КРС разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър чрез национална мрежа за цифрово наземно излъчване DVB-T.

Считано от 1.6.2020 г. разрешението на НУРТС Диджитъл ще бъде прекратено, като цялата дейност по разпространение на цифрова телевизия ще премине към БТК. По този начин цитираното решение на Съда на Европейския съюз се счита за изпълнено.

2. Счетоводна политика

По-долу е описана счетоводната политика, приложена при изготвянето на настоящия консолидиран и индивидуален финансов отчет. Политиката е била последователно прилагана за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

2.1. База за изготвяне

Настоящият консолидиран и индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

Финансовите отчети са изготвени при спазване принципа на историческата цена, с изключение на преоценка на земи и инвестиционни имоти, финансови активи на разположение за продажба по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, определени финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, финансови активи и пасиви (включително деривативни инструменти), отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, и планове с дефинирани доходи, отчитани по настоящата стойност на задължението.

Консолидираната финансова информация, включително тази за дъщерните дружества, е изготвена чрез единна счетоводна политика за подобни сделки и други събития в подобни обстоятелства.

Представянето на финансовите отчети в съответствие с МСФО изисква ръководството да направи критични счетоводни приблизителни оценки, начисления и предположения и решенията, които засягат отчетените суми на активите и пасивите и оповестяването на условни активи и пасиви към датата на финансовите отчети и отчетените суми на приходите и разходите през отчетния период. Въпреки че тези оценки се основават на най-добрата информация за текущите събития и действия, действителните резултати могат да се различават от тези преценки (Приложение 4).

2.Счетоводна политика (продължение)

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- МСФО 16 Лизинг – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение – прието от ЕС на 22 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- Изменения на МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)", произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- КРМСФО 23 Несигурност при третирането на данъка върху доходите – прието от ЕС на 23 октомври 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Групата е променила счетоводната си политика и е направила някои корекции след приемането на МСФО 16, както е оповестено по-долу. Приемането на останалите изменения към съществуващи стандарти и разяснения не е довело до промени в настоящия консолидиран и индивидуален финансов отчет.

Съгласно МСФО 16 лизингодателите продължават да правят разлика между оперативен и финансов наемен договор, както и до сега според изисквания на МСС 17, докато лизингополучателите трябва да признават активи и пасиви в отчета за финансовото състояние за почти всички наемни договори. Обобщение на извършената оценка на ефекта от приемането на новия стандарт е представено по-долу.

Групата приложи новия стандарт на датата на влизането му в сила ретроспективно, като сравнителната информация за 2018 г. не е преизчислена, съгласно допустимите специфични преходни разпоредби в стандарта. Рекласификациите и корекциите, произтичащи от новите правила за наемни договори са признати в началния баланс на 1 януари 2019 г. При преминаването към МСФО 16, Групата призна допълнителни 258,934 хиляди лева активи с право на използване (Приложение 11) и 259,661 хиляди лева лизингови задължения (Приложение 16), а Компанията – съответно 294,146 хиляди лева и 294,874 хиляди лева. Приемането на стандарта няма въздействие върху собствения капитал, тъй като активите за право на ползване са оценени на сума равна на лизинговото задължение, коригирана с размера на всички предплатени или начислени лизингови плащания, свързани с този лизинг, признати в отчета за финансово състояние непосредствено преди датата на първоначалното прилагане. Разходи за амортизация на активите за право на ползване и разходи за лихви по лизинговото задължение се признават в отчета за всеобхватния доход вместо оперативни разходи, съгласно предходния лизингов стандарт. Класификацията на лизинговите плащания в отчета за паричните потоци също е повлияна от изискванията на новия лизингов стандарт: значителна част от лизинговите плащания, представяни като парични потоци от оперативната дейност в отчета за паричните потоци по-рано, са класифицирани като парични потоци от финансова дейност при прилагане на новите изисквания за отчитане на наемни договори. Счетоводната политика, свързана с лизинговите договори е представена в Приложение 2.22.

2. Счетоводна политика (продължение)

Лизинговият портфейл на Групата се състои основно от наеми на административни и търговски сгради, наеми на технически обекти за оборудването на фиксираната и мобилната мрежа, мрежова инфраструктура, софтуер и превозни средства. Основните допускания за определяне стойността на лизинговото задължение и на актива за право на ползване, включват преценка на срока на наемния договор и подходящия дисконтов процент. Срокът на наемния договор се определя на база преценка на определени критерии за наличие на разумна степен на сигурност за упражняване на опциите за подновяване или прекратяване на договора. За безсрочните лизингови договори или краткосрочните наемни договори на технически обекти, Групата преценява, че продължителността на договора е равна на икономическия полезен живот на нетекущите активи, разположени в наетия имот. Същият икономически полезен живот се прилага за определяне на нормата на амортизация на активите за право на ползване. Диференциален лихвен процент за Групата, базиран на очаквания срок на лизинговите договори, се прилага за дисконтиране на бъдещите задължения за плащане. Към 1 януари 2019 г. средно претеглия диференциален лихвен процент е 4,99%. Значимите преценки, свързани с лизинговите договори са оповестени в Приложение 4 к).

Групата е упражнила следните опции и практически целесъобразни улеснения при преминаване към новите изисквания:

- Единен процент на дисконтиране е приложен за портфейл от лизинги с относително сходни характеристики, като срок на договора, клас на наетия актив и валута.

-Групата е изключила първоначалните преки разходи при оценката на актива за право на ползване към датата на първоначалното прилагане.

-Не се разграничават отделните компоненти в лизингови договори, съдържащи както лизингови, така и нелизингови компоненти. Всеки лизингов компонент е отчитан заедно с други, свързани с изпълнението му компоненти като един лизингов компонент.

-Групата не се възползва от практически целесъобразното изключение, което позволява да не се прави повторна преценка дали даден договор е или съдържа лизинг към датата на първоначално прилагане на МСФО 16. Освен договорите, определени като лизинг съгласно предходния счетоводен стандарт, новите изисквания са приложени за определени договори, които до прилагането на МСФО 16 са третирани като доставка на услуги (като споразумения за колокация и наем на сателитен капацитет, когато се наема целият сателитен транспондер).

	1 януари 2019	
	Консолидиран финансов отчет	Индивидуален финансов отчет
Задължения по неотменими договори за оперативен лизинг към 31 декември 2018, както е оповестено в консолидирания и индивидуален финансов отчет на Компанията	99,792	99,758
Дисконтирани с диференциалния лихвен процент към 1 януари 2019	79,324	79,289
Задължения по финансов лизинг, признати към 31 декември 2018	2,211	2,174
Ефект на опциите за удължаване и прекратяване, за които с разумна сигурност е прието, че ще бъдат упражнени	125,261	122,039
Ефект на ново-оценените като съдържащи лизинг договори	55,076	93,546
Задължения по лизинг, признати на 1 януари 2019 година	**261,872**	**297,048**

2.Счетоводна политика (продължение)

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти или разяснения, са издадени от СМСС и приети от ЕС, но все още не са влезли в сила:

- •Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки" - Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020),
- •Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО публикувана на 29 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).
- •Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване" и МСФО 7 "Финансови инструменти: Оповестяване" – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС:

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към 23 април 2020 година (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт,
- МСФО 17 "Застрахователни договори" (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021),
- Изменение на МСФО 3 „Бизнес комбинации" – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации, за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 г., и придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период).
- Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети: Класификация за задълженията като текущи и нетекущи издадено на 23 януари 2020.

Освен ако не е посочено друго по-горе, Групата и Компанията очакват приемането на тези стандарти и изменения в съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Групата и Компанията в периода на първоначалното им прилагане.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.2.Консолидация

Дъщерни дружества

Дъщерни дружества са всички предприятия, върху които Компанията директно или индиректно упражнява контрол. Компанията контролира едно предприятие когато има експозиция към, или право на променлива възвращаемост от своето участие и има връзка между власт и доходност.

Дъщерните дружества подлежат на пълна консолидация от датата, на която контролът е прехвърлен на Компанията. Консолидацията се преустановява при загуба на ефективен контрол.

При отчитане придобиването на дъщерни предприятия се използва методът на придобиването. Стойността на придобиването се определя според справедливата стойност на предоставените активи, издадените капиталови инструменти и възникнали или поети пасиви към датата на придобиване. Придобитите разграничими активи, пасиви и условни задължения чрез бизнес комбинация се измерват първоначално по справедлива стойност към датата на придобиване, независимо от размера на което и да е неконтролиращото участие. Положителна репутация има в случаите, когато стойността на придобиването е по-висока от справедливата цена на нетните активи на придобитото дъщерно дружество. Ако стойността на придобиването е по-ниска от справедливата стойност на нетните активи на придобитото дъщерно дружество, разликата се признава директно във финансовия резултат за периода.

За целите на консолидацията, индивидуалните финансови отчети на Компанията и нейните дъщерни дружества се събират като се прибавят ред по ред еднаквите компоненти от активите, задълженията, приходите и разходите. Всички вътрешно-групови сделки, разчети и нереализирани печалби, свързани със сделки между дружества от Групата към 31 декември 2019 и 2018 г., са елиминирани при консолидацията.

2.3.Отчитане по сегменти

Оперативните сегменти за Групата са представени във финансовите отчети по начина, по който се предоставят на ръководството, вземащо главните оперативни решения. За ръководство, вземащо главните оперативни решения, което разпределя ресурсите и оценява представянето на оперативните сегменти е приет Управителния съвет, който взема и стратегическите решения.

2.4.Функционална валута и валута на представяне

Функционална валута и валута на представяне
Тези финансови отчети са представени в хиляди български лева (BGN), освен ако не е упоменато друго, като българският лев е приет за отчетна валута при представянето им.

В сила от 1 януари 1999 г. българският лев е фиксиран към еврото при курс 1.95583 лева = EUR 1.00. Българската народна банка (БНБ) определя обменния курс на лева към други валути, като използва курс на еврото към съответната валута, котирана на международните пазари.

2.Счетоводна политика (продължение)

Сделки и салда
Валутни операции се отчитат в български лева по обменния курс към датата на сделката. Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута към 31 декември, се оценяват по заключителния обменен курс на БНБ към тази дата.

Печалби и загуби от курсови разлики в резултат на уреждането и оценката в края на периода на активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се признават във финансовия резултат за периода като финансови приходи или разходи към момента на възникването им, освен когато са признати в собствения капитал при квалифицирането им като хеджиране на паричен поток. Финансовите инструменти, деноминирани в чуждестранна валута към 31 декември са отчетени във финансовите отчети по заключителния обменен курс на БНБ към тази дата.

Отчетените непарични позиции в баланса, които са деноминирани в чуждестранна валута при първоначалното признаване, се отчитат във функционалната валута чрез прилагане на историческия обменен курс на БНБ към датата на сделката и в последствие не се преоценяват по заключителния обменен курс.

2.5.Имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти

а) Имоти, машини и съоръжения

Първоначално оценяване
При първоначалното придобиване, имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, включително мита и всякакви други разходи, които пряко се отнасят за привеждането на актива в подходящи условия за работа. Пряко свързаните разходи включват разходи за подготовка на обекта, разходи за доставка и инсталиране, разходите за инсталация, професионални хонорари, свързани с проекта, данъци, които не подлежат на възстановяване и други.

Както е оповестено в приложение 15, провизия за очакваните разходи за демонтаж на оборудването на обекти в мобилната мрежа, се капитализира в отчетната стойност на активите на всеки обект в размер на настоящата стойност на очакваното задължение за демонтаж.

Последващо оценяване

Избраният подход за последващо оценяване на имоти, машини и съоръжения е моделът на цената на придобиване съгласно МСС 16, който е цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупаните загуби от обезценка. Земята е изключение от това правило и се оценява по справедливата стойност.

Преоценка на земя се извършва обикновено веднъж на три години от лицензирани оценители. При данни за съществени промени в справедливата им стойност за кратък период, преоценка може да се извършва и по-често.

Увеличения в стойността на активите в резултат на преоценка на земя се отчитат в собствения капитал като преоценъчни резерви. Както е оповестено в приложение 2.8 последващо намаление в стойността на един актив до размера на формирания преоценъчен резерв се признава в капитала. Всички останали намаления се признават във финансовия резултат за периода като други оперативни разходи.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.5. Имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти (продължение)

Последващи разходи

Разходите за ремонт и поддръжка се признават като текущи разходи в момента на възникването им. Последващите разходи, направени във връзка с имоти, машини и съоръжения, които по същество водят до замяна на определени компоненти, значителни части и агрегати, или до подобрения или до промяна на функционалното предназначение, се капитализират в балансовата стойност на съответния актив, като се преразглежда оставащия полезен живот на актива. Неамортизираната част от заменения компонент се отписва от балансовата стойност на актива и се признава като текущ разход в периода, през който е направена замяната.

При продажба или отписване на имоти, машини и съоръжения се отписва отчетната стойност и натрупаната амортизация на активите.

Печалби или загуби от продажбата (отписването) се определят като разлика между получените суми и балансовата стойност на актива и се представят в "Други печалби, нетно" в отчета за всеобхватния доход. Когато преоценени активи се продадат, сумата на преоценъчния резерв, се прехвърля в неразпределена печалба.

Амортизация
Имоти, машини и съоръжения се амортизират по линейния метод за целия полезен живот на актива. Амортизацията на актива започва, когато той е на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот на активите се определя в съответствие с тяхното физическо износване, характерните особености на оборудването, бъдещите намерения за употреба и очакваното морално остаряване.

Очакваният полезен живот на най-големите категории на имоти, машини и съоръжения, е както следва:

Клас	Полезен живот
Централи	4 – 12 години
Преносни мрежи	15 – 25 години
Оптични кабели	15 – 25 години
Мобилна мрежа	6 – 25 години
Поддържащи дейности*	2 – 25 години

*Поддържащи дейности включва основно административни сгради, офис обзавеждане и друго ИТ оборудване.

Полезният живот, определен за всички дълготрайни материални активи, се преразглежда в края на всяка година и в случай на съществени отклонения от бъдещите очаквания за тяхната употреба, се променя.

б) Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са имотите, държани за получаване на доходи от наем и/или от увеличаване на стойността им (включително имотите в процес на изграждане). Когато Компанията използва само незначителна част от даден собствен имот за доставка на стоки или услуги, или за административни цели (заетост, по-малка от 25% се счита за незначителна), имотът се представя като инвестиционен имот. Инвестиционните имоти се оценяват по цена на придобиване, включително разходите за осъществяване на сделката.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.5. Имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти (продължение)

б) Инвестиционни имоти (продължение)

След първоначално признаване, инвестиционните имоти се оценяват по справедлива стойност в консолидирания финансов отчет, каквато е политиката на крайното дружество майка на Групата. Печалбите и загубите, възникващи от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти, се отчитат в печалбата или загубата като „Други печалби, нетно“ за периода на възникването им.

Избраният подход за последваща оценка на инвестиционните имоти от Компанията е моделът на цената на придобиване по МСС 16, т.е. покупна цена намалена с натрупаните амортизации и обезценки. Инвестиционните имоти (без земи) се амортизират на линейна база за очаквания полезен живот, който е определен на 25 години.

Един инвестиционен имот се отписва при освобождаването или когато инвестиционният имот е трайно изваден от употреба и не се очакват бъдещи икономически изгоди от неговото освобождаване. Печалби и загуби, произтичащи от отписването на инвестиционен имот (представляващи разликата между нетните постъпления и балансовата стойност на актива) се признават в печалбата или загубата в периода на отписване на инвестиционния имот.

2.6. Нематериални активи и репутация

Програмни продукти и лицензи
Програмни продукти и лицензи са основните елементи, включени в нематериалните активи. Нематериалните активи се оценяват първоначално по цена на придобиване. Те се признават, ако е вероятно, че Групата ще получи очакваните бъдещи икономически ползи, които са свързани с активите и ако стойността им може да бъде надеждно определена. След първоначалното признаване нематериалните активи се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Нематериалните активи се амортизират на основата на линейния метод при най-добрата оценка за полезния им живот. Полезният живот на лицензите е от 5 години до 20 години. Полезният живот на софтуера е от 2 години до 10 години.

Разходите, свързани с поддържане на компютърни софтуерни програми, се признават като разход в момента на възникването им. Разходите за развойна дейност, които са пряко свързани с проектирането и тестването на софтуерни продукти, контролирани от Групата/ Компанията, се признават за нематериални активи, ако са спазени следните условия:
-техническата изпълнимост на завършването на софтуерния продукт, така че да бъде на разположение за ползване;
-намерението на ръководството е да завърши софтуерния продукт и да го използва или продаде;
-софтуерният продукт може да бъде използван или продаден;
-може да се докаже, че софтуерният продукт ще генерира вероятни бъдещи икономически ползи;
-адекватни технически, финансови и други средства за завършване на софтуерния продукт, така че да бъде на разположение за ползване или продажба;
-разходите за разработване на софтуерния продукт могат да бъдат надеждно оценени.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.6. Нематериални активи и репутация (продължение)

Положителна репутация

Положителната репутация представлява сумата, с която стойността на придобиване превишава справедливата стойност на дела на Групата от идентифицируемите нетни активи на придобитото дъщерно дружество към датата на придобиването. Положителната репутация се проверява ежегодно за наличието на обезценка и се отчита по стойност, намалена със натрупани загуби от обезценка. Загуби от обезценка на положителна репутация не се възстановяват.

За целите на проверка за наличие на обезценка, положителната репутация се разпределя между отделните единици, генериращи парични потоци. Разпределението се прави между тези единици или групи от единици, генериращи парични потоци, които се очаква да извлекат полза от бизнес комбинацията, в която е възникнала положителната репутация, идентифицирани съобразно с оперативните сегменти.

Дейността на БТК се третира като осъществявана от четири единици, генериращи парични потоци – фиксиран бизнес, мобилен бизнес, колокиране и ТВ излъчване.

2.7. Инвестиции

В индивидуалния финансов отчет инвестициите в дъщерни дружества се отчитат по цена на придобиване, намалена с последваща обезценка, ако има такава. Цената на придобиване включва справедливата стойност на насрещната престация, предоставения актив, издадения капиталов инструмент или поето задължение към датата на размяната.

Дъщерни са всички дружества, контролирани от Компанията. Компанията контролира едно предприятие когато има експозиция към, или право на променлива възвращаемост от своето участие и има възможност да въздейства на тази възвръщаемост чрез своята власт върху дружеството.

При метода на цената на придобиване инвеститорът признава приходите от инвестицията единствено до степента, в която той получава разпределения от натрупаните печалби на предприятието, в което е инвестирано, възникнали след датата на придобиването. Получени разпределения, надвишаващи тези печалби, се разглеждат като възстановяване на инвестицията и се признават като намаление на цената на придобиване на инвестицията.

2.8. Обезценка на нефинансови активи

Групата оценява към всяка отчетна дата дали съществува индикация, че даден актив може да бъде обезценен. При наличие на индикации или когато се изисква годишен тест за обезценка, Групата изготвя приблизителна оценка на възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на активите е по-високата от справедливата стойност на актив или група активи, генерираща парични постъпления, намалена с разходи за продажба и тяхната стойност в употреба. Същата се определя за всеки отделен актив, освен ако активът не генерира парични постъпления, които са в голяма степен независими от други активи или групи от активи. Когато балансовата стойност на един актив или група активи, генерираща парични постъпления превишава неговата възстановима стойност, активът се счита за обезценен и стойността му се намалява до неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават във финансовия резултат за периода като други оперативни разходи, с изключение на земята, която преди това е преоценена, където преоценката е отнесена в капитала. В този случай обезценката се признава в собствения капитал до размера на всяка предишна преоценка.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.8. Обезценка на нефинансови активи (продължение)

Към всяка отчетна дата се прави оценка дали индикаторите, довели до признати загуби от обезценка преди това, са намалели или вече не съществуват. Ако има такива индикации, Групата оценява възстановимата стойност на активите или групата активи, генерираща парични постъпления. Преди това призната загуба от обезценка се възстановява, само ако е налице промяна в предположения, използвани да се определи възстановимата стойност след като е била призната последната загуба от обезценка. Възстановяването е ограничено, така че балансовата стойност на актива да не превишава възстановимата му стойност, нито да надвишава балансовата му стойност, която активът би имал нетно от амортизации, ако не беше обезценен в предходни години. Такова възстановяване се признава в отчета за всеобхватния доход за периода като намаление на други оперативни разходи, освен ако активът се отчита по справедлива стойност, в които случаи възстановяването на обезценката се признава в увеличение на резервите от преоценка.

2.9. Нетекущи активи (или група активи за отписване), държани за продажба

Нетекущи активи (или група активи за отписване) се класифицират като активи, държани за продажба, когато тяхната балансова стойност, следва да бъде възстановена главно чрез продажба и е много вероятно, че продажбата ще бъде осъществена. Те се отчитат по по-ниската от балансовата и справедливата стойност, намалена с разходите за продажба, ако тяхната балансова стойност следва да възстанови по-скоро чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба .

2.10. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Обичайните финансови инструменти на Групата са: парични средства и еквиваленти; търговски и други краткосрочни вземания, вкл. на свързани лица, лизингови вземания и задължения, капиталови (малцинствени) и дългови ценни книжа, предоставени заеми; търговски и други задължения, получени банкови, облигационни и други заеми; деривативни инструменти.

Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване, финансовите активи на Групата се класифицират в три групи, според последващата им оценка: по амортизирана стойност; по справедлива стойност през другият всеобхватен доход; и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключения са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15 и издадената фактура.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активи в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика за съответния пазар (най-вече българския) (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. датата, на която Групата е поела ангажимент да закупи или продаде актива.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.10. Финансови инструменти (продължение)

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на: а) договорните парични потоци на съответния финансов актив и б) бизнес модела на Групата за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да пораждат парични потоци, които представляват „само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)“ по неиздължената сума на главница. За целта в Групата се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмент.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансови активи отразява начина, по който Групата управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци произтичат от събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансови активи, или и от двете.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване, финансовите активи на Групата се класифицират в четири категории:

- финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти);
- финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход с „рециклиране” на кумулативни печалби или загуби (прилага се за дългови инструменти);
- финансови активи по справедлива стойност през другият всеобхватен доход без “рециклиране” на кумулативните печалби и загуби (капиталови инструменти);
- финансови актив по справедлива стойност в печалбата или загубата (прилага се за дългови и капиталови инструменти, както и за деривативни инструменти при определени условия и операции).

Класификационни групи
Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Групата класифицира и оценява финансовите активи по амортизирана стойност, когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаването на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания на главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Групата могат да включват: парични средства и еквиваленти в банки, търговски вземания и други вземания, заеми към свързани предприятия и заеми към трети лица, корпоративни облигации (евентуално). Те се представят на следните балансови позиции в отчета за финансово състояние: парични средства и еквиваленти, търговски и други вземания и инвестиции.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.10. Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (дългови инструменти) (на база исторически опит, за бъдещи операции)

Групата класифицира и оценява дълговите си инструменти по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел с цел както за събиране на договорните парични потоци, така и за продажбата му, и
- условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания на главницата и лихвата върху неиздължената сума на главницата.

По отношение на дълговите инструменти по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, приходите от лихви, валутната преоценка и загубите от обезценка вкл. и тяхното възстановяване, се признават в печалбата или загубата и се изчисляват по същия начин както тези за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност. Останалите промени в справедливата стойност се признават в другия всеобхватен доход като резерв от оценки до справедлива стойност. При отписване, кумулативната печалба или загуба, призната в другия всеобхватен доход, се рекласифицира (рециклира) през печалбата или загубата.

Дълговите инструменти по справедлива стойност през другия всеобхватен доход на Групата могат да включват: инвестиции в котирани дългови инструменти (корпоративни облигации), които са представени в статията "дългосрочни инвестиции" в отчета за финансово състояние.

Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначалното им признаване Групата може да направи неотменим избор да класифицира определени капиталови инструменти като такива, определени по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, но само когато те отговарят на определението за собствен капитал съгласно МСС 32 Финансови инструменти: представяне и не се държат с цел търгуване. Класификацията се определя на база индивидуално ниво, инструмент по инструмент. Групата обичайно прави неотменим избор да класифицира в тази категория малцинствените си капиталови инвестиции, които то държи дългосрочно и във връзка със своите бизнес интереси в тези дружества.. Те са представени в отчета за финансово състояние в статия „инвестиции." . Към тези капиталови инструменти са определени малцинствените участия на БТК във: Вива Телеком България, Софийска стокова борса и Интерспутник (Русия).

При отписване на тези активи, печалбите и загубите от оценка до справедлива стойност, признати в другия всеобхватен доход, не се отчитат (рециклират) през печалбата или загубата. Дивидентите се признават като "финансови приходи" в печалбата или загубата, когато правото върху плащането бъде установено, с изключение на случаите, когато дружеството извлича ползи от тези постъпления като възстановяване на част от цената на придобиване на финансовия актив, в който случай печалбите се отчитат в другия всеобхватен доход. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, не са обект на тест за обезценка.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.10. Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата (на база исторически опит, за бъдещи операции)

Финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата включват: финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност през печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Деривативите, включително отделените внедрени деривативи, също се класифицират като държани за търгуване, освен ако не са определени като ефективни хеджиращи инструменти.

Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, както е описано по-горе, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност през печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата се представят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в печалбата или загубата.

Тази категория включва деривативни инструменти, както и регистрирани за търговия на фондови борси капиталови инструменти, за които дружеството не е направило неотменим избор да класифицира като такива по справедлива стойност през другия всеобхватен доход. Дивидентите по такива капиталови инструменти също се признават в статията “финансови приходи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), когато бъде установено правото за получаване на плащане.

Дериватив, внедрен в хибриден договор с финансов пасив или нефинансов основен инструмент, се отделя от основния инструмент и се отчита като отделен дериватив, ако: икономическите характеристики и рискове не са тясно свързани с основния инструмент; отделен инструмент със същите условия като внедрения дериватив би отговорил на дефиницията за дериватив; и хибридният договор не се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата. Внедрените деривативи се оценяват по справедлива стойност, като промените в нея се признават в печалбата или загубата. Преоценка се извършва единствено ако е налице или промяна в условията на договора, която съществено модифицира паричните потоци, които биха били изисквани в противен случай, или ако е налице рекласификация на финансов актив извън категорията по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Дериватив, внедрен в хибриден договор, съдържащ като основен инструмент финансов актив, не се отчита отделно. Изискването е основния инструмент – финансов актив, заедно с внедрения дериватив, да бъде класифициран в своята цялост като финансов актив по справедлива стойност през печалбата или загубата.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.10. Финансови инструменти (продължение)

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от отчета за финансовото състояние на Групата когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Групата е поела задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но е прехвърлила контрола върху него.

Когато Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, тя прави оценка на това дали и до каква степен е запазила рисковете и ползите от собствеността. Когато Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлила контрола върху нея, то продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Групата признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазила.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Групата да изплати.

Обезценка на финансови активи

Групата признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Групата очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

Предоставени заеми на свързани и трети лица, други съществени индивидуални вземания, и. парични средства и еквиваленти. Финансови гаранции

За изчислението на очакваните кредитни загуби по предоставени заеми на свързани и трети лица,, съществени индивидуални търговски вземания, вкл. паричните средства и еквиваленти в банки, Групата прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Групата прилага “тристепенен“ модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). Използваната от Групата категоризацията за оценка на кредитния риск, свързан със заемите, финансови гаранции и други индивидуални вземания, е както следва:

2.Счетоводна политика (продължение)

2.10. Финансови инструменти (продължение)

Категория	**Описание**	**База за признаване на очакваните кредитни загуби**
Редовни (Етап 1)	Длъжникът е с нисък риск от неизпълнение и няма просрочени плащания	12-месеца очаквани кредитни загуби
Съмнителни (Етап 2)	Дължимите суми са с просрочия над 30 дни или има съществено увеличение на кредитния риск в сравнение с първоначалното признаване	Очакваните кредитни загуби за целия срок на актива – кредитно необезценен
В неизпълнение (Етап 3)	Дължими суми с просрочия над 90 дни или има доказателство, че активът е кредитно-обезценен	Очакваните кредитни загуби за целия срок на актива – кредитно-обезценен

Търговски вземания, активи по договори, лизингови и други краткосрочни вземания

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на търговските вземания и лизинговите и други краткосрочни вземания Групата е избрала и прилага опростен подход на база матрици за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход тя признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Групата разработва и прилага матрица(и) за провизиране, която(ито) се базира(т) на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с очакваните трендове на събираемост и прогнозни фактори, специфични за длъжниците и икономическите условия, за които е установена корелационна връзка с процента на кредитните загуби.

В матриците за провизии за изчислението на очакваните кредитни загуби от търговските вземания, лизинговите и други вземания, процентите на провизиите се базират на дните просрочие по групи от различни клиентски сегменти, които имат сходни модели на загуба За Групата на БТК те са: бизнес клиенти, домашни клиенти и клиенти „международна свързаност”.

Обичайно, Групата приема, че датата на икономическата загуба от несъбираемост възниква след 365 дни от първия ден на просрочие. Този период се изследва и преценява исторически. Групата няма практика да изисква обезпечение по вземанията от своите клиенти.

Договорните активи имат същите характеристики на риска като лизинговите вземания по същите видове договори и клиенти. На база на исторически данни на поведението на плащанията по издадените фактури и прогнозни фактори, специфични за длъжниците и икономическите условия се определят фиксирани проценти на обезценка на лизинговите вземания и на активите по договори с клиенти.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.10. Финансови инструменти (продължение)

Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: такива по справедлива стойност в печалбата или загубата вкл. деривативи, или като пасиви по амортизирана стойност като: заеми и други привлечени средства, търговски и други задължения, облигационни заеми, задължения по лизинг.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства, и търговски и други задължения, нетно от преките разходи по сделката.

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения, заеми и други привлечени средства, включително и банкови овърдрафти, облигационни заеми (ако има такива), деривативни финансови инструменти и лизингови задължения.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация.

Класификационни групи
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансовите пасиви по справедлива стойност през печалбата или загубата включват финансови пасиви, държани за търгуване и финансови пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Тази категория включва деривативни финансови инструменти, притежавани от Групата, които не са определени като хеджиращи инструменти в хеджиращото взаимоотношение, както то е дефинирано в МСФО 9. Отделените внедрени деривативи също се класифицират като държани за търгуване, освен ако не са определени като ефективни хеджиращи инструменти.

Печалбите или загубите по пасиви, държани за търгуване, се признават в печалбата или загубата, в статията: финансови приходи/финансови разходи.

Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност през печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9. Групата не е класифицирала някои от нейните финансови пасиви като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата .

Финансови пасиви по амортизирана стойност

Общите счетоводни политики за съответните финансови пасиви са представени в бележките по-долу.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.10. Финансови инструменти (продължение)

Компенсиране (нетиране) на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират (нетират) и в отчета за финансовото състояние се отразява нетната сума, ако съществува приложимо законно право за компенсиране на признатите суми и ако е налице намерение за уреждане на нетна основа, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Това изискване произтича от идеята на реалната стопанска същност на отношенията на Групата с даден контрагент, че при едновременното съществуване на тези две изисквания очакваният фактически бъдещ паричен поток и ползи от тези разчети за предприятието е нетният поток, т.е. нетната сума отразява реалното право или задължение на Групата от тези финансови инструменти - при всички обстоятелства да получи или плати единствено и само нетната сума.

Ако не са налице едновременно и двете условия се приема, че правата и задълженията на дружеството по повод тези насрещни разчети (финансови инструменти) не се изчерпват при всички ситуации само и единствено с получаването или плащането на нетната сума.

Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.
Критериите, които се прилагат за установяване на "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" са:

- да не зависи от бъдещо събитие, т. е. да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие;
- да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способи в хода на (кумулативно):
  - обичайната дейност на Групата,
  - в случай на неизпълнение/просрочие, и
  - в случай на неплатежоспособност или несъстоятелност.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за "задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база".

Групата прилага нетиране по отношение на финансовите активи и пасиви с другите телекомуникационни оператори в страната и чужбина.

Деривативни финансови инструменти и счетоводно отчитане на хеджирането

Първоначално признаване и последващо оценяване

Групата използва деривативни финансови инструменти като валутни форуърди и лихвени суапове съответно за хеджиране на рисковете, свързани с промените в обменните курсове на чуждестранните валути и лихвените проценти . Тези деривативни финансови инструменти се признават първоначално по справедлива стойност на датата, на която е сключен деривативният договор. След първоначалното им признаване, деривативите продължават да се оценяват по справедлива стойност. Те се отчитат като финансови активи, когато справедливата стойност е положителна и като финансови пасиви, когато справедливата стойност е отрицателна.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.10. Финансови инструменти (продължение)

За целите на счетоводното отчитане на хеджирането, всеки хедж се класифицира според своите характеристики като:

- хеджиране на справедлива стойност, когато се хеджира експозиция към промените в справедливата стойност на признат актив или пасив, или на непризнат неотменим ангажимент
- хеджиране на паричен поток, когато се хеджира експозицията към променливостта на паричните потоци, която се дължи на конкретен риск, свързан с признат актив или пасив, или на много вероятна прогнозна сделка, или на валутен риск, свързан с непризнат неотменим ангажимент
- хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност.

При стартиране на хеджирането се извършва формално определяне и документиране на хеджиращото взаимоотношение, за което Групата иска да приложи счетоводно отчитане на хеджирането, и целта и стратегията за управление на риска, за да се предприеме хеджирането.

Документацията включва определяне на хеджиращия инструмент, хеджираната позиция или сделка, същността на хеджирания риск и начините, които Групата ще използва за оценка на ефективността (включително анализ на източници на неефективност на хеджирането и как е определено съотношението на хеджирането). Хеджиращото взаимоотношение отговаря на изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането, ако се изпълнени и трите изброени по-долу изисквания за ефективност:

- съществува "икономическа връзка" между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент,
- ефектът на кредитния риск не "доминира над промените в стойността", произтичащи от тази икономическа връзка;
- коефициентът на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение е същият като коефициента, получен от количеството на хеджираната позиция, хеджирана фактически от дружеството, и количеството на хеджиращия инструмент, използван фактически от дружеството за хеджиране на този обем от хеджираната позиция.

Хеджиранията, които изпълняват всички критерии за счетоводно отчитане на хеджирането, се отчитат по описаните по-долу начини:

Хеджиране на справедлива стойност

Промяната в справедливата стойност на хеджиращия инструмент се признава в съответната статия в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Промяната в справедливата стойност на хеджираната позиция, която се дължи на хеджирания риск, се отразява като част от балансовата стойност на хеджираната позиция и също се признава в съответната статията отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При хеджиране на справедлива стойност, свързано с обекти, отчитани по амортизирана стойност, всяка корекция в балансовата стойност се амортизира през печалбата или загубата за оставащия до падежа срок на хеджирането по метода на ефективния лихвен процент. Амортизацията чрез ефективния лихвен процент може да започне веднага щом съществува корекция и не по-късно от момента на прекратяване на корекцията на хеджираната позиция вследствие на промени в справедливата стойност, които се дължат на хеджирания риск.

Ако хеджираната позиция бъде отписана, неамортизираната справедлива стойност се признава веднага в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.Счетоводна политика (продължение)

2.10. Финансови инструменти (продължение)

Когато непризнат неотменим ангажимент е определен като хеджирана позиция, последващата кумулативна промяна в справедливата стойност на неотменимия ангажимент, която се дължи на хеджирания риск, се признава като актив или пасив с отчитане на съответна печалба или загуба в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Групата няма открити сделки по хедж на справедлива стойност.

Хеджиране на паричен поток

Ефективната част от печалбата или загубата по хеджиращия инструмент се признава в другия всеобхватен доход, и респ. в резерва за хеджиране на парични потоци, докато неефективната част се признава незабавно в печалбата или загубата. Резервът за хеджиране на парични потоци се коригира за намаляване на кумулативната печалба или загуба по хеджиращия инструмент и кумулативната промяна в справедливата стойност на хеджираната позиция.

Групата използва форуърдни валутни договори за хеджиране на експозицията си спрямо валутен риск в прогнозни сделки и неотменими ангажименти. Неефективната част, свързана с валутни договори, се признава в статията “финансови разходи”. Също така Групата използва и договори за лихвен суап и опции за лихвено плащане.

Групата определя единствено спот елемента от форуърдните договори като хеджиращ инструмент. Форуърдният елемент се признава или: а) в печалбата или загубата, или б) в другия всеобхватен доход и се натрупва в отделен компонент на собствения капитал, в „ резерв, свързан с разходи за хеджиране”. Изборът се извършва на база индивидуален хеджиращ инструмент. Аналогично е счетоводното третиране на лихвените суапове и опциите за лихвени плащания, като промените във времевата стойност на опциите се признават в отделен компонент на собствения капитал - “резерв, свързан с разходи за хеджиране”.

Сумите, натрупани през другият всеобхватен доход в „резерв за хеджиране на парични потоци“ или „ резерв, свързан с разходи за хеджиране “, се отчитат в зависимост от естеството на залегналата в тях хеджираща сделка. Ако хеджираната сделка в последствие доведе до признаването на нефинансова позиция, сумата, натрупана в собствения капитал, се прехвърля от съответния резерв и се включва в първоначалната цена на придобиване или друга балансова стойност на хеджирания актив или пасив. Това не представлява корекция за рекласификация и не се признава в другият всеобхватен доход за периода. Това е приложимо и в случаите, когато хеджираната прогнозна сделка за нефинансов актив или нефинансов пасив впоследствие се превърне в неотменим ангажимент, за който се прилага счетоводно отчитане на хеджирането на справедлива стойност.

За всички други хеджирания на парични потоци, натрупаната през другият всеобхватен доход в специален резерв сума се рекласифицира в печалбата или загубата като корекция за рекласификация в същия период, през който хеджираните парични потоци имат ефект и засегнат печалбата и загубата.

Ако бъде преустановено счетоводното отчитане на хеджирането за хеджиране на парични потоци, сумата, която е била натрупана през другият всеобхватен доход в „резерв за хеджиране на парични потоци“, не се рекласифицира, ако хеджираните бъдещи парични потоци все още се очаква да възникнат.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.10. Финансови инструменти (продължение)

В противен случай сумата незабавно се рекласифицира в печалбата или загубата като корекция за рекласификация. След преустановяването, при възникване на хеджираните парични потоци, всяка сума, оставаща в натрупания друг всеобхватен доход (резерв), трябва да бъде отчетена счетоводно в зависимост от базовата сделка, както е описано по-горе.

Договори за финансова гаранция

Договорът за финансова гаранция представлява договор, който изисква от издателя да направи определени плащания, за да възстанови на притежателя загубата, която е претърпял, тъй като даде длъжник не е направил плащане, когато е било дължимо, в съответствие с първоначалните или променени условия на дългов инструмент.

Договорите за финансова гаранция първоначално се признават като финансово задължение по справедлива стойност. Последващата оценка на задълженията по финансови гаранции се извършва по по-високата от следните стойности:
• сумата, определена в съответствие с модела на очаквани кредитни загуби, и
• първоначално признатата сума минус, когато е приложимо, кумулативната стойност на прихода, признат съгласно принципите на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.

Моделът на очакваните кредитни загуби определя очакваната кредитна загуба (ECL) на гаранцията, отчитайки публикуван или прогнозен кредитен рейтинг на длъжника, срока, лихвите и погасителните планове, коригирани със специфичните условия на гаранцията, като например условия на неизпълнение, лимити на отговорността, обезпечения и др. Очакваната загуба от договори за финансови гаранции се включва в отчета за другият всеобхватния доход в статията „Други оперативни разходи”.

2.11. Материални запаси

Материалните запаси се състоят предимно от телефонни апарати, мрежови елементи и резервни части, които се оценяват по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализируема стойност. Материалните запаси се изписват в периода на тяхната реализация, съгласно метода на средно-претеглената стойност. Нетната реализируема стойност е равна на очакваната продажна цена, при нормално осъществяване на дейността, намалена с пряко свързаните с продажбата разходи. БТК продава телефонни апарати самостоятелно или във връзка с договори за предоставяне на телекомуникационни услуги. В съответствие със стратегията за придобиване на клиенти в определени случаи Компанията продава телефонни апарати, като част от някои договори за услуги, на цена по-ниска от стойността на придобиване. Загубата от продажбата на телефонния апарат се признава в момента на реализирането и, а себестойността на телефонния апарат се представя във финансовия резултат за периода като ‘Разходи за материали и консумативи’.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.12. Търговски и други вземания

Търговските вземания се признават първоначално по справедлива стойност, а в последствие се отчитат по амортизирана стойност, намалена с провизията за обезценка като се използва методът на ефективния лихвен процент**.**

Провизия за обезценка на търговските вземания се признава за очакваните кредитни загуби, изчислени като разликата между договорните парични потоци, дължими по договорните условия, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и парични потоци от продажбата на обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от договорните условия.

Балансовата стойност на актива се намалява чрез използването на коректива сметка, а стойността на загубата се отразява в отчета за всеобхватния доход като „Други оперативни разходи“. Получената балансова стойност е приблизително равна на настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Когато търговско вземане е несъбираемо, то се отписва срещу коректива сметка на търговските вземания. Последващо възстановяване на стойността, отписани по-рано, се признават в „Други приходи“ в печалбата и загубата за периода.

2.13. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти включват пари в брой, пари по банкови сметки, депозити с падеж при възникването им до 3 месеца, както и всякакви други високо ликвидни инвестиции.

2.14. Акционерен капитал

Обикновените акции се класифицират като капитал. Разходите по емисията на нови акции или опции, които са пряко свързани с нея, се отчитат в собствения капитал като намаление на постъпленията от емисията.

Когато Компанията изкупува собствени акции (съкровищни акции), платената сума, включваща и съответните пряко свързани допълнителни разходи, се изважда от принадлежащия на собствениците капитал на БТК, докато обратно изкупените акции не се обезсилят, продадат или преиздадат. Когато тези акции по-късно се продадат или преиздадат, всеки приход, нетиран с пряко свързаните допълнителни разходи по транзакцията и съответните данъчни ефекти, се включва в капитала, принадлежащ на собствениците на Компанията.

2.15. Търговски и други задължения

Търговските и други задължения се признават първоначално по справедлива стойност, а в последствие се отчитат по амортизирана стойност като се използва методът на ефективния лихвен процент.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.16. Лихвоносни и други заеми

Всички заеми се признават първоначално по справедливата стойност на получената сума по сделката, намалени с преките разходи, отнесени към тези кредити и заеми. В последствие заемите се оценяват по амортизирана стойност чрез прилагане на метода на ефективния лихвен процент. Амортизираната стойност, се изчислява, като се вземат под внимание всички видове такси, комисионни и други разходи, включително всякакви отстъпки или премии, свързани с тези заеми. Амортизацията се включва като "финансов разход" в отчета за всеобхватния доход.

Заемите се класифицират като краткосрочни задължения, освен ако Групата има безусловно право да отсрочи уреждането на задължението за период най-малко 12 месеца след отчетната дата. Разходи по заеми директно свързани с придобиването, изграждането или производството на активи, отнемащо значителен период от време, се капитализират в стойността на съответния актив. Всички останали разходи по заеми се признават като финансови разходи през периода, в който са направени.

2.17. Текущи и отсрочени данъци

Разходите за данъци за периода включват текущи и отсрочени данъци. Данъкът се признава в печалбата или загубата, с изключение на случаите, в които е свързан с позиции, признати директно в капитала. В този случай, данъкът се признава също в капитала.

Текущият данък върху дохода се изчислява на база данъчните закони в сила към отчетната дата. Ръководството периодично оценява позициите си, отразени в данъчните декларации, по отношение на обстоятелства, в които приложимата данъчна нормативна уредба е обект на интерпретация. Групата отчита провизии, където е необходимо, за сумите, които се очаква да бъдат дължими като данъци.

Отсрочените данъци върху печалбата са определени, като се прилага методът на задълженията, на база на временните разлики произлизащи между данъчните основи на активите и пасивите и техните балансови стойности във финансовия отчет. Отсрочени данъци не се признават ако произлизат от първоначалното признаване на актив или пасив в сделка различна от бизнес комбинация и която на датата на сделката не се отразява нито на счетоводната, нито на облагаемата печалба или загуба. Отсрочените данъци се определят чрез прилагането на тези данъчни ставки и нормативна уредба, които са в сила или по същество въведени в сила към отчетната дата и се очаква да бъдат приложени, когато отсрочените данъчни активи или отсрочените данъчни пасиви се реализират или уредят.

Отсрочени данъчни активи се признават до размера, до който е вероятно да са налице облагаеми печалби в бъдеще, които да позволяват данъчните временни разлики да бъдат използвани.

Отсрочени данъци се определят на база временните разлики, произлизащи от инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия, с изключение когато времето за възстановяване на временната разлика се контролира от Групата и е вероятно временната разлика да не се възстанови в предвидимото бъдеще.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.18. Доходи на наети лица

Планове с дефинирани вноски

Според българското законодателство, Групата е задължена да плаща вноски на фондовете за социално осигуряване. Това задължение е за служителите на пълно работно време, и предвижда изплащане вноски от работодателя и от служителите в размер на определените проценти в Кодекса за социално осигуряване. Тези вноски се признават като разход в печалбата и загубата за периода, за който се отнасят.

Краткосрочни доходи на персонала

Краткосрочни доходи под формата на възнаграждения, бонуси и социални разходи (платими в рамките на 12 месеца след края на периода, когато служителят е извършил услугата, или са изпълнени необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход в периода, когато услугата е била извършена или изискванията са били изпълнени и се признава като текущо задължение (намалено с вече платени суми и удръжки) по тяхната недисконтирана стойност.

Задълженията на Групата за социално и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение по тяхната недисконтирана стойност, заедно със съответните обезщетения и в рамките на срока на съответните доходи, с които са свързани.

Към всяка отчетна дата Групата отчита очакваните разходи за компенсируеми отпуски, която сума се очаква да бъде изплатена като резултат от неползваното право. Сумата на компенсациите включва очакваните разходи за възнаграждения на служителите и задължителни социално осигурителни вноски, дължими от работодателя.

Пенсионни обезщетения

В съответствие с изискванията на Кодекса на труда, работодателят е длъжен да заплати обезщетение на персонала при настъпване на възраст за пенсиониране, което в зависимост от трудовия стаж във Компанията, варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на заетостта. Тези плащания се класифицират като Дефинирани доходи след пенсиониране.

Изчисляването на размера на тези пенсионни задължения изисква участието на квалифицирани актюери, за да се определи тяхната настояща стойност към датата на финансовия отчет, която е включена в отчета за финансовото състояние, и съответно промяната в стойността им, която е включена в отчета за всеобхватния доход. За целта се използва кредитният метод на прогнозните единици.

Преоценките, възникващи от планове с дефинирани доходи, представляват актюерски печалби и загуби, които се признават в друг всеобхватен доход (ДВД). Нетни разходи за лихви и други разходи, свързани с планове за дефинирани доходи, се признават в печалбата или загубата.

Обезщетения при напускане

Групата признава задължения към служители за прекратяване на заетостта преди настъпването на нормалната дата за пенсиониране, когато има ангажимент, съгласно оповестен план да прекрати трудовото правоотношение с наети лица без възможност за оттегляне на ангажимента или в случай на направено предложение за доброволно напускане. Обезщетения, дължими след повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната настояща стойност.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.19. Провизии за преструктуриране и правни искове

Провизии се признават, когато Групата има настоящо задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития, очаква се да възникнат изходящи парични потоци за погасяване на задължението. Провизиите за преструктуриране включват обезщетенията при напускане.

Измерването на провизиите, се основава на най-добрите преценки на ръководството към отчетната дата, свързани с разходи, които се очаква, че ще бъдат направени за погасяване на дадено задължение. Ако задължението е дългосрочно, очакваната сума се дисконтира.

Когато част от ресурсите, необходими за уреждане на задължението се очаква да бъдат възстановени от трета страна, Групата признава вземане, ако е сигурно, че възстановяването ще бъде направено и неговата стойност може да бъде надеждно измерена. Приходите се признават в същата категория във финансовия резултат за периода, в която се начисляват и разходите за провизията.

2.20. Признаване на приходи

Приходите включват всички приходи от обичайната стопанска дейност на Групата и Дружеството, включваща не само основната дейност, но и други регулярни продажби на стоки или предоставяне на услуги, както и приходи от неустойки и лихви по договори. Печалбите от продажба на имоти, машини и съоръжения, инвестиционни имоти или нематериални активи не се класифицират като приходи, а се представят в други печалби, нетно. Приходите се признават нетно от ДДС, при предоставянето на стоки или услуги, ако събираемостта на възнаграждението е вероятна. За договори за услуги, изискващи периодично изпълнение на самата услуга, договореното общо възнаграждение се признава като приход на линейна база за минималния договорен срок, независимо от модела на плащане.

Актив по договори с клиенти се признава, ако е отчетен приход за изпълнено договорно задължение преди клиентът да е заплатил или преди изискванията за фактуриране - и следователно за признаване на вземане да са удовлетворени. Задължение по договори с клиенти се признава, когато клиентът е платил възнаграждение или вземането от клиента е дължимо преди Групата или Дружеството да е изпълнила/ло задължението си по договор. На ниво индивидуален клиентски договор, задълженията по договора се представят нетно от активите по същия договор.

Сделки, включващи съвкупност от елементи и изискващи доставка или предоставяне на множество продукти или услуги се разделят на отделни задължения за изпълнение, всяко формиращо свой собствен дял в общата цена на сделката, който се признава като приход при изпълнение на задължението към клиента. Това е особено приложимо за продажба или отдаване под наем на мобилен телефон или друго телекомуникационно оборудване, в комбинация със сключването на договор за мобилна или фиксирана съобщителна услуга. Общата цена на сделката по договора се разпределя между отделните задължения за изпълнение въз основа на индивидуалните им продажни цени. Индивидуалните продажни цени се определят на база ценовите листи, по които Групата продава телекомуникационните услуги и оборудване. За елементи, които не се продават отделно, като опции, предоставящи материално право, Групата оценява индивидуалните продажни цени, вземайки предвид вероятността предоставената на клиента опция да бъде упражнена. В резултат на това приходите, които трябва да бъдат признати за телекомуникационното оборудване, обикновено доставено при сключване на договора и продадено с намаление в цената, в комбинация със срочен договор за услуги, са по-високи от фактурираната за оборудването сума. Това води до признаването на актив по договора в отчета за финансовото състояние. Активът по договора се възстановява и намалява за оставащия минимален срок на договора, като понижава приходите, признати за другите задължения за изпълнение в договора (телекомуникационната услуга). За разлика от фактурираните стойности за отделните елементи, това води до признаване на по-високи приходи от продажбата на стоки и по-ниски приходи от предоставянето на услуги.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.20. Признаване на приходи (продължение)

Еднократните плащания от клиент, които не са възнаграждение за отделно задължение за изпълнение, се класифицират като задължения по договори и се разсрочват и признават като приход за минималния срок на договора. Това се отнася за такси за дейности по монтаж и инсталиране, които нямат самостоятелна стойност за клиента.

Опции, предоставени съгласно договора на клиента за закупуване на допълнителни стоки или услуги безплатно или с отстъпка, са отделни задължения за изпълнение (материални права), за които част от приходите се разсрочват като задължения по договори, докато опцията бъде упражнена или срокът й за упражняване изтече. Оферти за закупуване на допълнителни продукти или услуги на индивидуалните им продажни цени се третира като маркетингови оферти и не се включват при определяне на възнаграждението по договора.

Дългосрочни вземания от клиенти, произтичащи от продажба на телекомуникационно оборудване на изплащане, активи по договори с клиенти, формирани при продажба на телекомуникационно оборудване с отстъпка, във връзка със сключване на срочен клиентски договор или задължения по договори, произтичащи от предплащане от страна на клиента, се признават по настояща стойност, ако финансиращият компонент е значим по отношение на общата стойност на договора, включително тези задължения за изпълнение, които не съдържат финансиращ компонент.

Плащания към клиенти, включително последващи отстъпки, се признават като намаление на приходите, освен в случаите, когато плащането представлява възнаграждение за разграничими стоки или услуги, които Групата придобива от клиента, и за които справедливата стойност може да бъде разумно оценена.

Допълнителните разходи за придобиване на договор (главно комисионните за продажби, платени на служители и подизпълнители) и разходите за изпълнение на даден договор, се капитализират, ако се планира те да бъдат възстановени с бъдещите приходи по договора. Допълнителните разходи за придобиване на договор са разходи, които не биха били направени, в случай, че договорът не бъде сключен. Разходите по изпълнение на договора са разходи, пряко свързани с договора, които са направени след неговото възникване и служат за изпълнението му, но са извършени преди изпълнението му и не могат да бъдат капитализирани на основание изискванията на друг счетоводен стандарт.

Капитализираните разходи по договора се представят като други активи в отчета за финансовото състояние и се признават в печалбата или загубата: 1) като амортизация на линейна база за минималния срок на договора, или 2) като други оперативни разходи, при признаване на загуба от обезценка, в случаите когато балансовата им стойност превишава оставащата сума от възнаграждението, което Групата очаква да получи по договора, намалена с разходите, директно свързани с предоставянето на стоките и услугите, и все още не признати в печалбата или загубата.

Основните дейности, от които се генерират приходите, включват предоставяне на мобилни и фиксирани гласови услуги и услуги за пренос на данни, широколентов интернет достъп, телевизионни услуги (DTH и IPTV), предоставяне под наем на канална мрежа, телевизионно и радиоразпръскване, услуги за колокиране, такси за взаимно свързване и роуминг, фактурирани на други оператори, и продажби или отдаване под наем на мобилни телефони, друго телекомуникационно оборудване и аксесоари. Приходите от услуги се признават при предоставяне на услугата по договор.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.20. Признаване на приходи (продължение)

Обикновено услугите се таксуват и плащат месечно. Приходите от наеми, които не са отчетени като продажба, се признават на базата на линейния метод за срока на наемния договор. Приходите и разходите, свързани с продажбата на телекомуникационно оборудване и аксесоари, се признават, когато продуктите са доставени, при условие че няма неизпълнени задължения на Групата/Дружеството, които влияят на окончателното приемане на предоставеното от клиента. За телекомуникационно оборудване, продавано самостоятелно, клиентите заплащат цялата договорена сума на мястото на продажба. За устройства, продавани на лизинг в комбинация с договор за срочни услуги, клиентите обикновено плащат месечно на равни вноски за период от 12 или 24 месеца.

2.21. Признаване на разходи

Оперативните разходи се признават, в момента на възникването им, спазвайки принципите за начисление и съпоставимост на приходите и разходите. Финансовите разходи са включени във финансовия резултат за периода, когато възникнат и се състоят от: разходи за лихви, при прилагане на метода на ефективния лихвен процент, включително и банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, както и курсови разлики по заеми, деноминирани в чуждестранна валута (нетно).

2.22. Лизинг

Счетоводните принципи, приложими за отчитането на наемни договори за 2019 г. (съгласно МСФО 16) и 2018 г. (съгласно МСС 17), са представени по-долу.

2.22.1. Лизинг – счетоводна политика, прилагана след 1 януари 2019

Групата като лизингополучател

Групата прави преценка дали един договор е или съдържа лизинг при сключването на договора. За всички договори, при които Групата е лизингополучател се признава актив за право на ползване и съответстващо лизингово задължение, с изключение на лизингите на активи с ниска стойност. За тези лизингови договори, Групата признава наемните плащания като оперативни разходи на линейна база за срока на лизинговия договор, освен ако не е на лице друга систематична база, която е по-подходяща за представяне на усвояването на ползите от наетия актив във времето.

Лизинговото задължение се признава първоначално по настоящата стойност на наемните плащания, които не са платени при сключването на договора, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор. Ако този лихвен процент не може да бъде определен от договора, каквато е обичайната практика за лизинговите договори на Групата, се използва диференциалния лихвен процент за лизингополучателя, представляващ лихвения процент, който лизингополучателят би получил по заем, за придобиването на актив със сходна стойност на .този, за който е придобил право на ползване по договора, в подобна икономическа среда и при сходни условия и обезпечение.

За да определи диференциалния лихвен процент, Групата използва подход с натрупване, който започва с безрисков лихвен процент, коригиран за кредитен риск за страната и Дружеството и прави корекции, специфични за лизинговия договор, като срок, валута и обезпечение.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.22. Лизинг (продължение)

2.22.1. Лизинг – счетоводна политика, прилагана след 1 януари 2019 (продължение)

Наемните плащания, участващи в оценката на лизинговото задължение, включват:
• фиксирани лизингови плащания (включително фиксирани плащания по същество), намалени с лизинговите стимули;
• променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или процент, първоначално определени на база стойността на индекса или процента към датата на сключване на договора за лизинг;
• сумата, която се очаква да бъде изплатена от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност;
• цената на упражняване на опциите за покупка, ако наемателят е сигурен, че упражни опциите; и
• плащания на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява упражняването на опция за прекратяване на лизинговия договор.

Лизинговото задължение е представено в Заеми и лизинги в консолидирания и индивидуален отчет за финансовото състояние.

Впоследствие лизинговото задължение се оценява чрез отразяване на лихвата по лизинговото задължение (използвайки метода на ефективната лихва) в увеличение и отчитане на направените лизингови плащания в намаление.

Групата преоценява лизинговото задължение (и прави съответна корекция в кореспондиращия актив за право на ползване), когато:
• срокът на лизинга се е променил или има промяна в оценката за упражняването на опция за покупка, като в този случай задължението за лизинг се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания с помощта на ревизиран дисконтов процент.
• лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент или промяна в очакваното плащане по гарантирана остатъчна стойност, в които случаи лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва първоначалният дисконтов процент (освен ако промяната в лизинговите плащания не се дължи на промяна в плаващ лихвен процент - в този случай се използва ревизиран дисконтов процент).
• договор за лизинг се променя и модификацията на лизинга не се отчита като отделен лизинг, като в този случай задължението за лизинг се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизиран дисконтов процент.

Оценката на активите за право на ползване включва първоначално определената стойност на съответното лизингово задължение, лизинговите плащания, направени към датата на сключване на договора, и всички първоначални преки разходи. Впоследствие те се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Активите за право на ползване се амортизират за по-краткия период от срокът на лизинговия договор и полезния живот на наетия актив. Ако лизинговият договор прехвърля собствеността върху наетия актив или стойността на актива за правото на ползване отразява, че Групата очаква да упражни опция за покупка, съответният актив за право на ползване се амортизира за срока на полезния живот на наетия актив. Амортизацията започва от началната дата на лизинговия договор.

Активите за право на ползване са представени като отделна позиция в консолидирания и индивидуален отчет за финансовото състояние.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.22. Лизинг (продължение)

2.22.1. Лизинг – счетоводна политика, прилагана след 1 януари 2019 (продължение)

Групата прилага МСС 36 Обезценка на активи, за да определи дали актив за право на ползване е обезценен и отчита всяка идентифицирана загуба от обезценка в съответствие с оповестеното в Приложение 2.8.

Променливи наеми, които не зависят от индекс или процент, не се включват в оценката на лизинговото задължение и съответно - на актива за право на ползване. Такива плащания се признават като разход в периода, в който настъпва събитието или условието, което налага тези плащания, и се включват в Други оперативни разходи в отчета за печалбата или загубата.

Групата прилага практически целесъобразното улеснение, разрешено от МСФО 16, да не разделя нелизингови компоненти и вместо това отчита всеки лизингов и свързаните с него нелизингови компоненти като един лизингов компонент по договора.

Групата като лизингодател

Лизингите, за които Групата е лизингодател, се класифицират като финансов или оперативен лизинг. Когато условията на лизинговия договор прехвърлят по същество всички рискове и ползи от собствеността върху наетия актив на лизингополучателя, договорът се класифицира като финансов лизинг. Всички останали лизингови договори са класифицирани като оперативен лизинг.

Когато Групата е междинен лизингодател, отчита основния лизинг и договора за преотдаване като два отделни договора. Договорът за преотдаване се класифицира като финансов или оперативен лизинг по отношение на актива за право на ползване, произтичащ от главния лизинг.

Дължимите суми от лизингополучатели по финансов лизинг се признават като вземания в размер на нетната инвестиция на Групата в лизинговите договори. Приходите от финансов лизинг се разпределят в съответните отчетни периоди, така че да отразяват постоянна периодична норма на възвръщаемост на нетната инвестиция на Групата в съответните лизингови договори.

Приходите от наеми от оперативен лизинг се признават на линейна база за срока на съответния лизингов договор.

Когато договорът включва лизингови и нелизингови компоненти, Групата прилага МСФО 15, за да разпредели възнаграждението по договора към всеки компонент.

2.22.2. Лизинг – счетоводна политика, прилагана до 31 декември 2018

Лизинг се класифицира като финансов, когато всички рискове и ползи от правото на собственост са прехвърлени на лизингополучателя. Всички останали се класифицират като оперативен лизинг.

Групата като лизингополучател

Финансов лизинг

Активите, придобити чрез финансов лизинг се признават първоначално по по-ниската от справедливата им цена и настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Съответните задължения към лизингодателя са включени в отчета за финансовото състояние като заеми и лизингови задължения.

2.Счетоводна политика (продължение)

2.22. Лизинг (продължение)

2.22.2. Лизинг – счетоводна политика, прилагана до 31 декември 2018 (продължение)

Всяко лизингово плащане се разпределя между финансов разход и намаление на неплатеното задължение, така че да се постигне постоянен лихвен процент по остатъчното салдо на задължението. Финансовият разход се признава директно във финансовия резултат за периода. Условните наеми се начисляват като разход за периодите, в които са били направени. Имотите, машините и оборудването, придобити под формата на финансов лизинг се амортизират за срока на полезния живот на актива в рамките на срока на лизинговия договор.

Оперативен лизинг

Плащания по оперативен лизинг се признават на разход на равни части за срока на договора, освен ако друга систематична основа е по-представителна за времето, през което икономическите изгоди от активите на лизинг са използвани. Получени лизингови стимули се признават като неразделна част от общите лизингови разходи през периода на договора.

Групата като лизингодател

Финансов лизинг

При предоставяне на актив на финансов лизинг настоящата стойност на лизинговите постъпления се отчита като вземане от клиенти. Разликата между общата стойност на лизинговите постъпления и настоящата им стойност се третира като непризнат финансов приход. Приходите от лизинг се признават през периода на договора по метода на нетните инвестиции, в който е заложена постоянна периодична норма на възвращаемост.

Оперативен лизинг

При предоставяне на актив на оперативен лизинг, активът се представя в отчета за финансовото състояние според същността си. Приход от лизинг се признава за периода на договора на линейна база.

2.23. Разпределение на дивидентите

Разпределение на дивиденти към акционера на Дружеството се признава като задължение в груповия финансов отчет в периода, в който дивидентите са одобрени от акционера/ Едноличния собственик на капитала на Дружеството.

3. Управление на финансовия риск

3.1. Фактори на финансовия риск

В хода на обичайната дейност, Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са валутен риск, лихвен риск, ценови риск, кредитен риск и ликвиден риск. Финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават от Трежъри отдела и от Директорите на дружествата в Групата чрез различни механизми за контрол, за да се създадат адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството; да се оценят адекватно пазарните обстоятелства, свързани с инвестициите на Групата и формите на поддържане на свободните ликвидни средства чрез предотвратяване на даден риск.

По-долу са представени различните видове рискове, на които дружествата от Групата са изложени при осъществяване на тяхната дейност, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

3. Управление на финансовия риск (продължение)

3.1. Фактори на финансовия риск (продължение)

а) Кредитен риск

Кредитният риск или риск свързан с кредитни експозиции на контрагенти се контролира чрез прилагането на ограничения и процедури за наблюдение. Групата има политика за получаване на обезпечение от нейните клиенти на дребно, ползващи мобилни услуги и от дистрибутори. Кредитният риск се управлява на ниво Група. Той произлиза от паричните средства и паричните еквиваленти, деривативни финансови инструменти и депозити в банки, както и от кредитни експозиции към бизнеса и домакинствата, включително просрочените вземания и ангажименти. Балансовата стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция.

Депозити в банки
Според Трежъри политиката, приложима за БТК и нейните дъщерни дружества, сделките се извършват предимно с реномирани финансови институции. Кредитната експозиция се контролира от отделни кредитни лимити на контрагенти, които са редовно ревизирани и съответно одобрявани. Лимити за всяка трета страна, се определят в зависимост от техния дългосрочен кредитен рейтинг от S & P, Moody's или Fitch. Трежъри политиката също така определя финансовите инструменти, позволени на Трежъри отдела, както и максималния падеж.

Вземания и ангажименти
Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти, разпределени по отрасли. Дейността във фиксираната мрежа на БТК следва приетите от Комисията за регулиране на съобщенията "Общи условия на договорите между БТК и абонатите". Управлението на риска от неплащане на клиентите на дребно се осъществява чрез политика за ограничаване и прекратяване на услугите, базирана на сегментиране на клиентите според кредитния риск. Прекратяването на договорите на абонатите следва Общите условия.

БТК е приела политика за взаимно свързване с телеком оператори и търговци на едро с добър кредитен рейтинг чрез прилагане на съответни гаранции за управление на риска.

Кредитният риск, свързан с международните контрагенти се управлява чрез възможностите за прихващане и насочване на трафика през избрани маршрути, с цел намаляване на съществуващите експозиции. Ръководството счита за приемливи нивата на концентрация на риск при вземанията, оповестени в приложение 6.

Оценява се кредитната способност на клиентите, като се отчита тяхното финансово състояние, платежна история и други фактори. На базата на кредитната оценка се определят индивидуални кредитни лимити в съответствие с кредитната политика. Нивата на кредитните лимити и тяхното ежедневно състояние се контролира и наблюдава. По-голямата част от плащанията на клиенти, които ползват мобилни услуги са в брой.

Вследствие на цедираните вземания по парични влогове в КТБ през 2014 година и последващото прекратяване на цесии както е оповестено в приложение 6 по-долу Групата е отчела предоставени заеми и други вземания, формиращи основната част от салдото на „Други вземания“ към 31 декември 2019 и 2018 г., в размер на съответно 33,326 хиляди лева и 32,678 хиляди лева. Вземанията са дължими от няколко контрагента, като една икономическа група формира повече от 50% от общото салдо. Всички вземания по заеми към отчетната дата са изцяло обезценени. С изключение на горепосоченото и оповестеното в Приложение 6, групата на БТК не е изложена на кредитен риск от индивидуални партньори или група от партньори с еднакъв профил. Търговските отношения със свързани лица са сходни с тези с трети страни.

3. Управление на финансовия риск (продължение)

3.1. Фактори на финансовия риск (продължение)

б) Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква от времевото разминаване на договорените падежи на паричните активи и задължения и възможността длъжниците да не са в състояние да уредят задълженията си към Компанията в стандартните срокове. За да управлява този риск, Компанията-майка използва техники за планиране, включително осигуряването на револвиращи и овърдрафт кредити, дневни отчети на ликвидността, краткосрочни и средносрочни прогнози на паричните потоци.

Анализи на падежа

В таблицата по-долу са представени финансовите задължения на Групата, групирани по остатъчен срок до падежа, определени от договорния падеж към датата на отчета. Таблицата е изготвена въз основа на договорените недисконтирани парични потоци, и най-ранната дата, на която задължението става дължимо за плащане. Сумите включват главница и лихва.

За 2019 година финансовите задължения са:

за Групата:

	до 1 месец	от 1 до 3 месеца	от 3 месеца до 1 година	от 1 до 5 години	над 5 години	Общо
Търговски и други задължения	52,309	39,148	6,110	119	-	97,686
Заеми и лизинги	11,851	8,948	96,929	806,328	70,475	994,531
Деривативни договори за хеджиране	-	-	828	3,060	-	3,888
Общо финансови задължения	**64,160**	**48,096**	**103,867**	**809,507**	**70,475**	**1,096,105**

За БТК:

	до 1 месец	от 1 до 3 месеца	от 3 месеца до 1 година	от 1 до 5 години	над 5 години	Общо
Търговски и други задължения	58,586	39,246	5,838	119	-	103,789
Заеми и лизинги	15,232	9,993	101,643	832,121	73,450	1,032,439
Деривативни договори за хеджиране	-	-	828	3,060	-	3,888
Общо финансови задължения	**73,818**	**49,239**	**108,309**	**835,300**	**73,450**	**1,140,116**

За 2018 година финансовите задължения са:

за Групата:

	до 1 месец	от 1 до 3 месеца	от 3 месеца до 1 година	от 1 до 5 години	над 5 години	Общо
Търговски и други задължения	62,745	40,876	10,471	88	1,932	116,112
Заеми и лизинги	6,086	216	58,737	801,945	-	866,984
Общо финансови задължения	**68,831**	**41,092**	**69,208**	**802,033**	**1,932**	**983,096**

За БТК:

	до 1 месец	от 1 до 3 месеца	от 3 месеца до 1 година	от 1 до 5 години	над 5 години	Общо
Търговски и други задължения	73,700	40,071	10,586	88	1,932	126,377
Заеми и лизинги	6,049	216	58,737	801,945	-	866,947
Общо финансови задължения	**79,749**	**40,287**	**69,323**	**802,033**	**1,932**	**993,324**

3. Управление на финансовия риск (продължение)

3.1. Фактори на финансовия риск (продължение)

в) Пазарен риск

Валутен риск
Главната цел при управление на валутния риск за Компанията е да се минимизира негативният ефект от промяната в пазарните равнища на валутните курсове, както и при спазване на предварително одобрени нива на риск да се осигурят максимални доходи от промяната на валутните курсове.

Поради факта, че дружествата в рамките на Групата използват главно лева и евро, като оперативни валути, те не са изложени на значителен валутен риск. По-голямата част от доходите се генерират в левове, докато заемите, разходите за лихви и част от капиталовите разходи са в евро. Това не е било проблем за последните години, тъй като българският лев е фиксиран към еврото. В същото време стабилността на валутния борд трябва да се наблюдава отблизо, защото при евентуално наличие на плаваща местна валута и обезценяване на лева, това би имало значително въздействие върху финансовото състояние на Групата.

В следствие на планирани покупки на оборудване Групата/ Компанията идентифицира валутен риск, дължащ се на възникване на някои експозиция в долари. Съгласно Трежъри политиката и в съответствие със стратегията на Компанията за управление на риска, валутният риск, възникнал от прогнозираните с голяма вероятност покупки може да бъде хеджиран. Хеджиращите инструменти са хеджирани парични потоци и са класифицирани като финансови активи/задължения, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

При възникване на значителна експозиция в чуждестранна валута Групата/ Компанията взима предвид следните фактори:

- Бъдещите очаквания и перспективи за промени на финансовите пазари. За целта отдел Трежъри изготвя икономически модели и техники за анализ в съответствие с най-добрите практики и икономически модели;
- Влиянието на съответната експозиция в чуждестранна валута върху финансовите резултати на Групата/ Компанията;
- Разходите за хеджиране на експозицията в чуждестранна валута.

Отдел Трежъри в БТК използва основно форуърдни договори за хеджиране на валутен риск. Всички деривативи следва да се сключват с надеждни партньори и в съответствие с Трежъри политиката на Групата.

Лихвен риск

През 2018 и 2019 г. поради политиката на Европейската централна банка лихвените проценти бяха основно отрицателни и по този начин Групата / Дружеството плащаше само дължимия марж по банковите си кредити. Към 31 декември 2019 г. задълженията на БТК, чувствителни към лихвените проценти, са в размер на 645 082 хил. лв. (2018 г.: 756,906 хиляди лева) и лихвените плащания са на базата на EURIBOR. През 2018 г. Компанията реши да сключи два договора с бъдеща ефективна дата за хеджиране на лихвения процент по Главния договор за заем. 70% от първоначалната главница по срочен заем А е хеджирана за периода от април 2020 г. до април 2023 г. 88% от неизплатената главница по срочен заем Б е хеджирана за периода от април 2020 г. до април 2023 г.

3. Управление на финансовия риск (продължение)

3.1. Фактори на финансовия риск (продължение)

Ако променливите компоненти на лихвения процент по заемите с нефиксирани лихви бяха с 1% по-високи, това би довело до увеличение на разходите за лихви за 2019 г. с 4,708 хиляди лева (2018 г.: увеличение 3,269 хиляди лева) и следователно консолидираната печалба след данъчно облагане би била 133,463 хиляди лева (2018 г.: 124,786 хиляди лева). Ако променливите компоненти на лихвения процент по заемите с нефиксирани лихви бяха с 1% по-ниски, това не би довело до промяна на лихвените разходи и консолидираната печалба след данъчно облагане за 2019 и 2018 година.

3.2.Управление на капиталовия риск

Групата управлява собствения капитал, за да извършва своята дейност като действащо предприятие и да балансира възвръщаемостта на капитала на акционерите, чрез оптимизиране на съотношението на дълга към собствения капитал в средносрочен план. Структурата на капитала на Групата/ Компанията се състои от дългосрочни заеми (Приложение 16), парични средства и парични еквиваленти (Приложение 5) и собствен капитал, включващ основен капитал и неразпределена печалба и резерви.

В съответствие с Търговския закон на България, БТК, като акционерно дружество, е задължено да поддържа собствен капитал в размер по-висок от регистрирания основен капитал и законови резерви в минимален размер от 10% от регистрирания капитал. Към 31 декември 2019 собственият капитал на Компанията надвишава регистрирания капитал с 369,325 хиляди лева (към 31 декември 2018: 275,255 хиляди лева).

Ръководството на дружеството-майка следи капиталовата структурата на годишна база. Коефициентите на задлъжнялост към 31 декември 2019 и 2018 г. са както следва:

	Консолидиран финансов отчет		**Индивидуален финансов отчет**	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Общо заеми и лизинги	867,425	745,695	901,356	745,658
Пари и парични еквиваленти	(80,920)	(37,333)	(63,152)	(30,210)
Депозити с матуритет над три месеца	(84)	(430)	(84)	(430)
Нетен дълг	**786,421**	**707,932**	**838,120**	**715,018**
Капитал	831,385	732,837	658,090	564,020
Общо собствен капитал	**831,385**	**732,837**	**658,090**	**564,020**
Коефициент на задлъжнялост	95%	97%	127%	127%

За периода задлъжнялостта се е подобрила за Групата и е без промяна за Компанията, въпреки прилагането на МСФО 16, което доведе до увеличение в признатите лизингови задължения. Ръководството се стреми коефициентът да не надвишава 300%.

4. Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки

Групата прави оценки и предположения относно бъдещето. Получените счетоводни оценки могат да се различават от действителните резултати. Оценките и решенията се преразглеждат във всеки отчетен период и се базират на историческия опит и различни фактори, включително очаквания от бъдещи събития, за които се смята, че са разумни при конкретните обстоятелства.

Приблизителните оценки и предположения, които биха могли да имат значителен риск за причиняване на съществена корекция на балансовите стойности на активите и пасивите в рамките на следващата година, са оповестени по-долу:

а) Обезценяване на положителна репутация, материални и нематериални активи
Групата проверява на годишна база дали положителната репутация подлежи на обезценка, в съответствие със счетоводната политика посочена в приложение 2.6. Способността на материалните и нематериални активи да генерират значителни бъдещи икономически ползи за възстановяване на тяхната балансова стойност обикновено е несигурна и неопределена. В изпълнение на тези оценки на възстановимата стойност се изисква значителен набор от оценки и решения включително, но не само:
- Оценка на очакваните бъдещи парични постъпления, които ще генерират тези активи;
- Очаквания за възможните вариации в размера или продължителността на тези постъпления;
- Определянето на единиците генериращи парични потоци (ЕГПП). Идентифицираните ЕГПП са : Фиксиран бизнес, Мобилен бизнес, Колокация и Радио и ТВ излъчване;
- Стойността на парите във времето, представена чрез средно претеглената цена на капитала (WACC).
- Устойчив процент на нарастване на приходите (PGR).

През последните няколко години, предхождащи 2018 г. Групата е извършвала на годишна база тест за обезценка на активите си и не е установена необходимост от обезценка. Предвид гореизложеното и факта, че резултатите от дейността на Групата са в съответствие с правените прогнози и въз основа на преценката, че не съществуват вътрешни или външни индикатори, които да оказват влияние на възстановимата стойност на активите или да предполагат необходимостта от годишен тест за обезценка на активите, Ръководството счита че балансовата стойност на активите към 31 декември 2019 г. не надвишава тяхната възстановима стойност.

б) Полезен живот на активите
Определянето на полезния живот на активите се базира на историческия опит с подобни активи, както и на очакваното развитие на технологиите и промените в широк набор от браншови и икономически фактори. Полезните животи се преразглеждат ежегодно или при наличие на показатели за промяна в обосноваващите ги предположения. Ръководството е наясно, че счетоводната оценка, свързана с определяне на полезния живот на активите е значима счетоводна приблизителна оценка, включваща предположения за очакваното развитие на технологиите в една бързоразвиваща се индустрия. В резултат на това и поради значителния дял на амортизируемите активи в общите активи, евентуална промяна в някои от тези предположения би оказало съществено въздействие на резултатите от дейността и финансовото състояние.

Ако полезните животи на активите се отклоняваха с 10% от настоящите, балансовата стойност на консолидираните имоти, машини и съоръжения, респективно консолидираните амортизациите към 31 декември 2019 г. за Групата биха били 16,611 хиляди лева по-високи/по-ниски.

в) Провизии, разходи за демонтаж на оборудване и условни задължения
Признаването на провизия или оповестяване на условен пасив зависи от множество предположения и преценки, направени от Ръководството. Провизия се признава, когато Групата има текущо задължение в резултат на минали събития, за които ще бъде необходимо изразходването на средства за уреждането им и може да се направи надеждна оценка на размера на задължението.

4. Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки (продължение)

Условни пасиви не се признават, защото тяхното съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на Групата. Условните пасиви се оценяват периодично, за да се определи дали е вероятно изтичането на ресурси, съдържащи икономически ползи. Ако стане вероятно изтичането на бъдещи икономически ползи, за даден елемент, който преди това е считан за условно задължение, се признава провизия във финансовия отчет за периода, през който е настъпила промяната.

На базата на детайлни оценки, подкрепени от правни становища, за всяко от производствата, оповестени в Приложение 28, Ръководството е преценило, че е малко вероятно да настъпването на събития, които биха довели до плащане за тяхното уреждане. Съответно, към 31 декември 2019 г. не са признати задължения или провизии за тях, освен ако не е оповестено друго. Очаква се казусите да бъдат разрешени от компетентните съдилища, като се обсъдят всички аргументи на компаниите от Групата на БТК.

г) Действащо предприятие
Финансовите отчети са изготвени на базата на принципа за действащо предприятие, който предполага че Компанията ще продължи да оперира в обозримото бъдеще. През 2019 година Групата реализира печалба в размер на 137,700 хиляди лева (2018 - печалба в размер 127,728 хиляди лева). Нетните текущи активи на Групата към 31 декември 2019 г. са на стойност 294,941 хиляди лева (56,386 хиляди лева за 2018 година). Бъдещата жизнеспособност на Групата зависи от бизнес средата, както и от продължаващата подкрепа на собствениците и наличието на източници за финансиране. Имайки предвид очакваните бъдещи парични потоци и потенциалното въздействие на COVID19 епидемията, оповестено в Приложение 4 л), Ръководството е преценило, че финансовите отчети следва да бъдат изготвени на базата на принципа на действащо предприятие.

д) Признаване на приходи, договорни активи и пасиви
Сделки, включващи съвкупност от елементи и изискващи доставка или предоставяне на множество продукти или услуги са предмет на преценка, за да се определи дали е необходимо да се разделят на отделни разграничими компоненти и дали да се приложи съответната политика за признаване на приходи за всеки елемент. Общата цена на сделка, включващи съвкупност от елементи се разпределя между разграничимите елементи на база на индивидуалните им продажни цени. Определянето на индивидуалните продажни цени за всеки разграничим елемент изисква оценки, които са комплексни поради естеството на бизнеса. Промяна в оценките на индивидуалните продажни цени може да окаже влияние на разпределението на приходите между елементите и впоследствие - на момента на признаване на приходите и на балансовата стойност на активите и задълженията по договори с клиенти.

е) Покупна цена на придобиване
Групата отчита първоначално придобиване при бизнес комбинация като идентифицира и определя справедливата стойност, която да бъде приписана на придобитите разграничими активи, пасиви, условни задължения и цената на комбинацията. Първоначалното отчитане на бизнес комбинации се определя условно до края на периода, в който комбинацията се реализира. Справедливата стойност на придобитите пасиви или условни пасиви, или цената на комбинацията, може да бъде определена само условно. Групата признава всички корекции на тези условни стойности в резултат от приключването на първоначалното отчитане, в рамките на дванадесет месеца от датата на придобиване.

4. Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки (продължение)

ж) Провизия за обезценка на търговски и други вземания, лизинги и договорни активи
Провизията за обезценка на търговски и други вземания се определя на база очакваните загуби, възникващи от невъзможността клиентите да извършват необходимите плащания. Ръководството преценява необходимите нива на провизията за обезценка на вземанията на базата на дните на просрочие на вземанията и данни за историческите загуби от несъбираемост, оценки на кредитната способност и вероятността за неизпълнение на клиентите. Ако финансовото състояние на клиентите се влоши, действителните загуби от несъбираемост може да се окажат по-високи от очакваните.

з) Данъци върху дохода
Групата е данъчен субект, попадащ под юрисдикцията на българската данъчна администрация. Значителна преценка е необходимо да бъде направена за определянето на данъчната провизия. Групата признава пасиви за очаквани данъчни задължения на база на преценка на ръководството. Когато окончателният данъчен резултат е различен от първоначално отчетените суми, тези разлики ще имат влияние върху текущия данък и провизиите за временни данъчни разлики в периода на промяна в оценката.

и) Цесии на вземания по парични сметки
Сделките по прехвърляне на вземания по парични сметки в Корпоративна търговска банка АД – в несъстоятелност (КТБ) през 2014 година, както е оповестено в приложения 5 и 6, са извършени съгласно разпоредбите на приложимото законодателство. Значимите счетоводни приблизителни оценки, свързани с тези транзакции са обобщени по-долу.

През август 2015 г. две от сделките, сключени през 2014 година, за цедиране на вземания по парични влогове в КТБ бяха прекратени, като в резултат на това цесиите отпаднаха с обратна сила, като БТК стана титуляр на прехвърлените вземания в размер на 53,033 хиляди лева (към 31 декември 2019 г. 9,970 хиляди лева, нетно от обезценка). Независимо от валидно извършените сделки, синдиците на КТБ не са включили вземанията по прекратените цесии в списъка на приетите вземания на кредиторите на КТБ.

Описаните по-горе случаи се очаква да бъдат разгледани от компетентния съд, който да обсъди всички аргументи на компаниите от Групата на БТК. Окончателните съдебни решения биха могли да окажат влияние върху стойността на признатите от Групата финансови активи и задължения и съответно да намерят отражение във финансовия резултат.

й) Оценка на справедлива стойност
Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само се оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се (ежегодна) база – финансовите активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, деривативи, използвани за хеджиране по справедлива стойност през печалбата или загубата, инвестиционни имоти, предоставени и получени банкови заеми от/към свързани и трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг, и други, и б) на неповтаряща се (периодична) база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Групата задължително има достъп.

4. Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки (продължение)

й) Оценка на справедлива стойност (продължение)

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположения и преценки, които биха направили съответните пазарни участници, когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на максимална изгода.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респективно да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Използват се и трите допустими подхода - пазарен, приходен и разходен подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котирани пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, включително на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовия отчет по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:
- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на определени корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовия отчет на повторяема база, Групата прави преценка към датата на всеки финансов отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

Групата използва експертизата на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: деривативни хеджиращи инструменти Ниво 2 и Ниво 3, инвестиционни имоти, инвестиции в капиталови инструменти, некотирани на активен пазар, имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус.

Когато справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, отчетени в отчета за финансовото състояние, не може да бъде получена на база котирани цени на активни пазари, тяхната справедлива стойност се определя чрез използване на други оценъчни модели и техники, включително модела на дисконтираните парични потоци. Използваната входяща информация в тези модели се събира от надеждни пазари, където това е възможно, но когато това не може да бъде направено, за определянето на справедливите стойности се прилага определена степен на преценка. Такава преценка включва разглеждането, анализа и оценката за входящите данни като например, за ликвиден риск, кредитен риск и волатилност. Промените в предположенията за тези фактори могат да повлияят върху размера на отчетената справедлива стойност на финансовите инструменти.

4. Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки (продължение)

к) Определяне на срока на лизинговите договори и диференциалния лихвен процент

При определяне на срока на лизинговите договори, Ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул за упражняване на опция за удължаване или не упражняване на опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) се включват в срока на лизинговия договор, само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор ще бъде удължен (или няма да бъде прекратен).

Ако има значителни санкции за прекратяване (или неудължаване) на договора или се очаква подобренията на наетите активи да имат значителна остатъчна стойност, обикновено Групата има достатъчна сигурност, че ще удължи (или няма да прекрати) наемния договор. Други фактори, включително историческата продължителност на лизинговите договори и разходите и загубите за бизнеса при заместване на лизинговия актив, също се вземат предвид. За безсрочните лизингови договори или краткосрочните наемни договори за технически обекти, Групата преценява, че продължителността на договора е равна на икономическия полезен живот на нетекущите активи, разположени в наетия имот.

Срокът на лизинговия договор се преоценява, ако съществуваща в договора опция действително се упражни (или не се упражни) или Групата се окаже длъжна да я упражни (или да не я упражни). Оценката за достатъчна сигурност се преразглежда само ако настъпи значимо събитие или значителна промяна в обстоятелствата, засягащи тази оценка, и които се контролират от лизингополучателя.

Лизинговото задължение се признава първоначално по настоящата стойност на наемните плащания, които не са платени при сключването на договора, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор. Ако този лихвен процент не може да бъде определен от договора, каквато е обичайната практика за лизинговите договори на Групата, се използва диференциалния лихвен процент за лизингополучателя, представляващ лихвения процент, който лизингополучателят би получил по заем, за придобиването на актив със сходна стойност на .този, за който е придобил право на ползване по договора, в подобна икономическа среда и при сходни условия и обезпечение.

За да определи диференциалния лихвен процент, Групата използва подход с натрупване, който започва с безрисков лихвен процент, коригиран за кредитен риск за страната и Дружеството и прави корекции, специфични за лизинговия договор, като срок, валута и обезпечение.

л) COVID-19 (Корона вирус) епидемия

Бързото развитие на вируса Covid-19 и неговото социално и икономическо въздействие в България и в световен мащаб, както е оповестено в Приложение 31, може да наложи необходимостта от преглед на направените предположения и оценки, което може да доведе до съществени корекции на балансовата стойност на активите и пасивите в рамките на следващата финансова година. По-специално, ръководството очаква предположенията и оценките, използвани при определяне на търговски и други вземания, активи по договори с клиенти, имоти, машини и съоръжения, нематериални активи, активи с право на ползване и свързаните с тях отсрочени данъчни активи и пасиви да бъдат повлияни. На този етап ръководството не е в състояние да оцени надеждно въздействието, тъй като събитията се развиват динамично.

Дългосрочното въздействие може също да повлияе на обемите на търговия, паричните потоци и рентабилността. Независимо от това, към датата на изготвяне на тези финансови отчети Дружеството продължава да изпълнява задълженията си в срок и съответно продължава да прилага принципа на действащото предприятие за изготвянето на финансовите си отчети.

5. Парични средства и парични еквиваленти

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. компонентите на паричните средства и паричните еквиваленти са както следва:

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Разплащателни сметки и парични средства в брой				
В български лева	21,381	25,841	5,790	19,613
В евро	58,922	10,896	57,224	10,326
Във валута, различна от евро	617	596	138	271
Общо разплащателни сметки и парични средства в брой	80,920	37,333	63,152	30,210
Общо парични средства и парични еквиваленти	**80,920**	**37,333**	**63,152**	**30,210**

Както е оповестено в приложение 16 БТК е предоставила обезпечение за изплащането на задълженията на Компанията по Главния договор за заем чрез учредяване на залог върху вземания по банкови сметки и застрахователни полици на Групата.

На 20.06.2014 г. Българската народна банка (БНБ), постави една от обслужващите банки на Групата - Корпоративна търговска банка (КТБ) - под специален надзор. На 6 ноември 2014 г. УС на БНБ взе решение за отнемане на лиценза на КТБ за извършване на банкова дейност и за подаване на искане до компетентния съд за откриване на производство по несъстоятелност. На основание на горепосоченото паричните средства и парични еквиваленти на Групата и Компанията в посочената по-горе банка към датата на отчета са представени като вземания, както е оповестено в приложение 6.

Паричните средства по депозитите в банки са усвоими по всяко време при поискване от Компанията и са налични за обслужване на текущата дейност.

Наличностите от парични средства в разплащателни сметки и краткосрочни депозити са в банки, чиито дългосрочни кредитни рейтинги от S&P са както следва:

Рейтинг	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
A+	17,536	16,903	3,266	10,701
A	2,408	1,405	2,408	1,404
A-	40	8,489	40	8,101
BBB	10	-	10	-
BBB-	229	834	221	824
BB+	3,014	-	1,480	-
Банки без рейтинг	56,964	8,928	55,012	8,407
Общо парични средства в разплащателни сметки и краткосрочни депозити	**80,201**	**36,559**	**62,437**	**29,437**

Наличностите от парични средства в банки с по-висок инвестиционен кредитен рейтинг и без кредитен рейтинг се увеличават към 31 декември 2019 г. спрямо 31 декември 2018 г.

Паричните средства и паричните еквиваленти също са предмет на изискванията за обезценка на МСФО 9, но идентифицираната загуба от обезценка е несъществена.

6. Търговски и други вземания, и активи по договори с клиенти

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. търговски и други вземания включват:

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Вземания от клиенти	219,241	221,267	181,243	188,037
в т.ч. вземания по международни разчети	*6,678*	*6,569*	*4,030*	*4,843*
Вземания от свързани лица (прил. 27)	309,323	39,600	312,262	44,817
Други вземания	33,326	32,678	32,435	32,215
в т. ч.: предоставени заеми	*27,656*	*27,656*	*27,656*	*27,656*
Общо	**561,890**	**293,545**	**525,940**	**265,069**
Обезценка на вземания	(97,547)	(105,512)	(87,648)	(92,381)
Общо търговски и други вземания	**464,343**	**188,033**	**438,292**	**172,688**
в т. ч.:				
Нетекуща част: търговски и други вземания	100,254	102,516	98,616	98,315
Обезценка на вземания	(69,608)	(70,325)	(68,532)	(69,239)
Общо нетекуща част	**30,646**	**32,191**	**30,084**	**29,076**
Текуща част: търговски и други вземания	461,636	191,029	427,324	166,754
Обезценка на вземания	(27,939)	(35,187)	(19,116)	(23,142)
Общо текуща част	**433,697**	**155,842**	**408,208**	**143,612**

В други вземания към 31 декември 2019 г. са включени депозити с матуритет над 3 месеца в размер на 84 хиляди лева за консолидирания и за индивидуалния финансов отчет (към 31 декември 2018 г. – 430 хиляди лева).

На 4 май 2015 г., действайки добросъвестно и в качеството си на агент, отговарящ за заплащане и отчитането на задълженията към доставчиците по договора МЕКМА 2014, БТК сключи споразумение с членовете на МЕСМА относно блокираните парични средства на МЕКМА в КТБ. Съгласно договорените условия, всички заинтересовани членове на МЕКМА прехвърлиха на БТК вземанията си от КТБ в размер на 11,819 хиляди лева (6,043 хиляди евро) и съответната лихва, като БТК заплати 50% от стойността им. Споразумението урежда изцяло и окончателно всички евентуални спорове, касаещи блокираните пари на МЕКМА в КТБ. Прехвърлените вземания от КТБ са включени във вземания от клиенти.

През м. август 2015 г. две от сделките, сключени през 2014 година, за цедиране на вземания по парични влогове в КТБ бяха прекратени, като в резултат на това цесиите отпаднаха с обратна сила, като БТК стана титуляр на прехвърлените вземания в размер на 53,033 хиляди лева (към 31 декември 2019 г. 9,970 хиляди лева, след обезценка; към 31 декември 2018 г: 9,680 хиляди лева).

Вземания от клиенти за консолидирания и за индивидуалния финансов отчет към 31 декември 2018 г. включват съответно 60,179 хиляди лева и 59,152 хиляди лева, представляващи остатък от парични средства и парични еквиваленти в КТБ (след цедиране от срана на БТК на вземания по парични влогове на Групата и Компанията през 2014 година и гореспоменатите транзакции). Номиналната стойност по парични сметки в КТБ към 31 декември 2019 е съответно 66,089 хиляди лева за Групата и 65,062 хиляди лева за Компанията. Вземанията, представляващи парични средства и парични еквиваленти в КТБ, са представени като нетекущи.

6. Търговски и други вземания, и активи по договори с клиенти (продължение)

Балансовата им стойност към 31 декември 2019 г. е съответно 12,403 хиляди лева за Групата и 12,232 хиляди лева за Компанията, а натрупаната обезценка е съответно 47,776 хиляди лева за Групата и 46,920 хиляди лева за Компанията. Балансовата им стойност към 31 декември 2018 г. е съответно 12,042 хиляди лева за Групата и 11,875 хиляди лева за Компанията, а натрупаната обезценка е съответно 48,137 хиляди лева за Групата и 47,277 хиляди лева за Компанията.

На база на оповестени от Фонда за гарантиране на влоговете в банките данни. ръководството е направило оценка за събираемостта на паричните средства в КТБ към отчетната дата, която възлиза на приблизително 19% (към 31 декември 2018 г.-19%). През 2018 г. първоначално предвидената дата за възстановяване е преразгледана. В резултат на това е отчетен разход за обезценка на вземанията, представляващи парични средства и парични еквиваленти в КТБ в размер на 261 хиляди лева за Групата и 257 хиляди лева за Компанията за 2018 година (приложение 21).

Част от нетекущите вземания са изискуеми в срок до две години от датата на отчета и са свързани с продажби на телефонни апарати на финансов лизинг. Нетната инвестиция във финансов лизинг за Групата и Компанията е както следва:

	Общо вземания по финансов лизинг		**Нетната инвестиция във финансов лизинг**	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Вземания по финансов лизинг с падеж				
До една година	50,684	49,349	47,498	46,150
Между две и пет години	19,398	19,064	18,797	18,495
Общо вземания	**70,082**	**68,413**	**66,295**	**64,645**
Непризнат финансов приход	(3,787)	(3,768)	-	-
Обезценка на вземания	(3,329)	(4,525)	(3,329)	(4,525)
Нетната инвестиция във финансов лизинг	**62,966**	**60,120**	**62,966**	**60,120**

Изменението на обезценката на вземанията през 2019 и 2018 година е както следва:

	Консолидиран финансов отчет		**Индивидуален финансов отчет**	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Салдо в началото на периода	105,512	108,673	92,381	96,037
Корекция при прилагането на МСФО 9 на 01.01.2018	-	(24)	-	(82)
Начислена обезценка	7,758	8,607	7,058	7,187
Приходи от лихви	(361)	(345)	(356)	(339)
Обезценка на отписани и продадени вземания	(15,362)	(11,399)	(11,435)	(10,422)
Салдо в края на периода	**97,547**	**105,512**	**87,648**	**92,381**

Представени по класове клиенти, данните по-горе са както следва:

6. Търговски и други вземания, и активи по договори с клиенти (продължение)

Бизнес клиенти

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Салдо в началото на периода	89,859	91,075	76,728	78,439
Корекция при прилагането на МСФО 9 на 01.01.2018	-	(24)	-	(82)
Начислена обезценка	2,718	1,762	2,018	342
Приходи от лихви	(361)	(345)	(356)	(339)
Обезценка на отписани и продадени вземания	(6,050)	(2,609)	(2,123)	(1,632)
Салдо в края на периода	**86,166**	**89,859**	**76,267**	**76,728**

Частни клиенти

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Салдо в началото на периода	15,653	17,598	15,653	17,598
Начислена обезценка	5,040	6,845	5,040	6,845
Обезценка на отписани и продадени вземания	(9,312)	(8,790)	(9,312)	(8,790)
Салдо в края на периода	**11,381**	**15,653**	**11,381**	**15,653**

Таблиците по-долу представляват възрастова структура на отчетната стойност на търговските и други вземания и очакваната кредитна загуба (ОКЗ) към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г.

Консолидиран финансов отчет

	31.12.2019		31.12.2018	
	Отчетна стойност	**ОКЗ**	**Отчетна стойност**	**ОКЗ**
все още недължими и със срок до 30 дни	510,294	73,484	242,692	75,448
за период от 31-60 дни	6,652	714	5,772	746
за период от 61-90 дни	2,983	693	2,849	762
за период от 91-365 дни	16,699	6,651	20,826	7,294
над 365 дни	25,262	16,005	21,406	21,262
Общо	**561,890**	**97,547**	**293,545**	**105,512**

Индивидуален финансов отчет

	31.12.2019		31.12.2018	
	Отчетна стойност	**ОКЗ**	**Отчетна стойност**	**ОКЗ**
все още недължими и със срок до 30 дни	501,427	72,145	231,460	74,092
за период от 31-60 дни	4,356	612	5,675	641
за период от 61-90 дни	1,491	589	1,911	664
за период от 91-365 дни	8,243	5,631	14,327	6,457
над 365 дни	10,423	8,671	11,696	10,527
Общо	**525,940**	**87,648**	**265,069**	**92,381**

6. Търговски и други вземания, и активи по договори с клиенти (продължение)

Групата прилага опростения подход по МСФО 9 за оценка на очакваните кредитни загуби, който се базира на очакваната загуба от несъбираемост за целия срок на по-голямата част от търговските вземания и всички вземания по лизинг. Очакваните проценти на загуба се основават на профилите на разплащане на продажбите за период от 24 месеца преди съответно 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. и съответните исторически кредитни загуби за този период. Историческите проценти на кредитни загуби се коригират, за да отразяват наличната текуща и прогнозна информация за макроикономически фактори, влияещи върху способността на клиентите за уреждане вземанията. Въз основа на това, за търговските и лизингови вземания към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. е определена обезценка, както следва:

Консолидиран финансов отчет

	31.12.2019			31.12.2018		
	Отчетна стойност	**ОКЗ**	**% загуба**	**Отчетна стойност**	**ОКЗ**	**% загуба**
все още недължими и със срок до 30 дни	104,274	3,966	3.8%	108,046	5,293	4.9%
за период от 31-60 дни	5,060	613	12.1%	3,736	669	17.9%
за период от 61-90 дни	1,404	591	42.1%	1,736	684	39.4%
за период от 91-365 дни	7,922	5,644	71.2%	9,348	6,567	70.2%
над 365 дни	3,485	3,453	99.1%	7,246	7,191	99.2%
Общо	**122,145**	**14,267**		**130,112**	**20,404**	

Индивидуален финансов отчет

	31.12.2019			31.12.2018		
	Отчетна стойност	**ОКЗ**	**% загуба**	**Отчетна стойност**	**ОКЗ**	**% загуба**
все още недължими и със срок до 30 дни	100,840	3,962	3.9%	103,833	5,257	5.1%
за период от 31-60 дни	4,192	612	14.6%	3,453	641	18.6%
за период от 61-90 дни	1,341	589	43.9%	1,625	664	40.9%
за период от 91-365 дни	7,659	5,631	73.5%	9,001	6,376	70.8%
над 365 дни	3,415	3,383	99.1%	6,337	6,267	98.9%
Общо	**117,447**	**14,177**		**124,249**	**19,205**	

Разходите за отписани вземания се представят в „Други оперативни разходи" във финансовия резултат за периода. За 2019 година те са на стойност 195 хиляди лева за Групата и 136 хиляди лева за Компанията (за 2018 година са 174 хиляди лева за Групата и 168 хиляди лева за Компанията).

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. вземания за Групата на стойност съответно 434,067 хиляди лева и 165,501 хиляди лева бяха индивидуално тествани за обезценка, като размерът на натрупаната обезценка е 83,280 хиляди и 85,118 хиляди лева.

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. вземания за Компанията на стойност съответно 401,895 хиляди лева и 133,841 хиляди лева бяха индивидуално тествани за обезценка, като размерът на натрупаната обезценка е 73,470 хиляди и 73,177 хиляди лева.

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. възрастовата структура на необезценените, просрочени вземания е както следва:

6. Търговски и други вземания, и активи по договори с клиенти (продължение)

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
От 60 до 90 дни	8	10	1	40
От 91 до 180 дни	20	19	20	122
От 181 до 360 дни	13	20	13	19
Над 1 година	14	3	14	9
Общо	**55**	**52**	**48**	**190**

Към датата на отчета състоянието на разчетите с основните (пет най-големи) контрагенти в търговските вземания за Групата и Компанията е както следва:

Тип	**Консолидиран финансов отчет**	**Отчетна стойност на вземането към**	
		31.12.2019	**31.12.2018**
в страната		21,389	14,738
в страната		3,719	5,989
в страната		3,064	1,052
извън страната		1,796	57
в страната		1,741	3,712

Тип	**Индивидуален финансов отчет**	**Отчетна стойност на вземането към**	
		31.12.2019	**31.12.2018**
в страната		1,057	423
извън страната		934	17
в страната		877	997
извън страната		666	1,025
в страната		505	437

Търговските и други вземания на Групата са формирани в следните валути:

	31.12.2019	**31.12.2018**
Лева	373,297	104,976
Евро	91,025	82,950
Щатски долар	21	107
Общо	**464,343**	**188,033**

Активи по договорни с клиенти

Движението на активите по договори с клиенти през 2019 и 2018 г. е както следва:

Консолидиран и индивидуален финансов отчет

Активи по договори	**Към 31.12.2017**	**Приемане на МСФО 15**	**Формирани**	**Транс-фери**	**Към 31.12.2018**
Отчетна стойност	-	31,860	39,338	(36,909)	34,289
Натрупана обезценка	-	(2,174)	(2,734)	2,497	(2,411)
Общо	**-**	**29,686**	**36,604**	**(34,412)**	**31,878**
в т. ч.:					
Текуща част	-	*21,625*			*22,619*
Нетекуща част	-	*8,061*			*9,259*

6. Търговски и други вземания, и активи по договори с клиенти (продължение)

Активи по договори	Към 31.12.2018	Формирани	Трансфери	Към 31.12.2019
Отчетна стойност	34,289	32,003	(36,772)	29,520
Натрупана обезценка	(2,411)	(1,858)	2,177	(2,092)
Общо	**31,878**	**30,145**	**(34,595)**	**27,428**
в т. ч.:				
Текуща част	*22,619*			*20,472*
Нетекуща част	*9,259*			*6,956*

Активите по договори са свързани основно с продажби на телекомуникационното оборудване, предоставено на клиента при сключването на договора, и продадени на намалена цена, в комбинация със срочен договор за услуги. След като сумите, признати като договорни активи, станат дължими, те се прехвърлят в Търговски и други вземания или се отписват.

7. Материални запаси

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. компонентите на материалните запаси са както следва:

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Материали, нетно	3,818	4,907	3,115	3,657
Стоки и други, нетно	34,947	40,494	34,947	40,494
Общо материални запаси	**38,765**	**45,401**	**38,062**	**44,151**

Разходите за обезценка на материални запаси за 2019 година са в размер 1,024 хиляди лева за Групата и Компанията (за 2018 година – 508 хиляди лева). Възстановената загуба от обезценка за Компанията е в размер на 7 хиляди лева (за 2018 година – 38 хиляди лева). Начислената и възстановена загуба от обезценка е включена в Други оперативни разходи.

8. Активи, класифицирани като държани за продажба

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Недвижими имоти, държани за продажба	434	13	12	13
Общо активи, държани за продажба	**434**	**13**	**12**	**13**

Към 31 декември 2019 г. Групата е сключила предварителни договори за продажба на недвижими имоти. Балансовата им стойност е представена в отчета за финансовото състояние като активи, класифицирани като държани за продажба.

9. Други активи

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Авансови плащания и отсрочени разходи	11,644	15,768	11,601	15,612
Разходи за придобиване на договори	19,686	19,731	19,686	19,731
Разходи за изпълнение на договори	9,990	11,781	9,990	11,781
ДДС за възстановяване	26	14	-	-
Интелектуални права	4	9	4	9
Общо други активи	**41,350**	**47,303**	**41,281**	**47,133**
в т. ч.:				
Други текущи активи	**8,105**	**17,146**	**8,036**	**16,976**
Други нетекущи активи	**33,245**	**30,157**	**33,245**	**30,157**

Допълнителните разходи за придобиване на договор са разходи, които не биха били направени, в случай, че договорът не бъде сключен. Представляват основно комисионните за продажби, платени на служители и подизпълнители. Разходите за изпълнение на договори са разходи, пряко свързани и възникнали след сключването на договора, които служат за изпълнение на договора, но са направени преди изпълнението му и не могат да бъдат капитализирани на база изискванията на друг стандарт. Капитализираните разходи по договора се признават в печалбата или загубата: 1) като амортизация на линейна база за минималния срок на договора, или 2) като други оперативни разходи, при признаване на загуба от обезценка, в случаите когато балансовата им стойност превишава оставащата сума от възнаграждението, което Групата очаква да получи по договора, намалена с разходите, директно свързани с предоставянето на стоките и услугите, и все още не признати в печалбата или загубата.

Консолидиран и индивидуален финансов отчет

	Разходи за изпълнение на договори	**Разходи за придобиване на договори**	**Интелектуални права**	**Общо**
Отчетна стойност				
Към 1 януари 2018 г.	**27,951**	**50,547**	**715**	**79,213**
Придобити	12,856	20,953	384	34,193
Отписани	(2,371)	(2,900)	-	(5,271)
Към 31 декември 2018 г.	**38,436**	**68,600**	**1,099**	**108,135**
Придобити	10,403	20,912	375	31,690
Отписани	(17,541)	(34,385)	-	(51,926)
Към 31 декември 2019 г.	**31,298**	**55,127**	**1,474**	**87,899**
Натрупана амортизация и обезценка				
Към 1 януари 2018 г.	**15,430**	**31,714**	**711**	**47,855**
Разход за амортизация	12,187	18,673	380	31,240
Отписани	(962)	(1,518)	-	(2,480)
Към 31 декември 2018 г.	**26,655**	**48,869**	**1,091**	**76,615**
Разход за амортизация	11,121	19,649	379	31,149
Отписани	(16,468)	(33,077)	-	(49,545)
Към 31 декември 2019 г.	**21,308**	**35,441**	**1,470**	**58,219**
Балансова стойност				
Към 31 декември 2018 г.	**11,781**	**19,731**	**8**	**31,520**
Към 31 декември 2019 г.	**9,990**	**19,686**	**4**	**29,680**

10. Имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти

а) Имоти, машини и съоръжения
Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. компонентите на тази категория за Групата са както следва:

	Комутация	Пренос	Земя	Спомага-телни дей-ности	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
Отчетна стойност						
Към 1 януари 2018 г.	**1,311,060**	**807,840**	**5,455**	**293,813**	**48,536**	**2,466,704**
Преоценка	-	-	236	(1)	-	235
Придобити	2,807	-	-	24	127,739	130,570
Прехвърлени	78,880	17,870	339	21,936	(119,025)	-
Обезценка	-	-	-	-	(358)	(358)
Активи, държани за продажба	-	-	-	(1,129)	-	(1,129)
Инвестиционни имоти	-	-	(38)	(1,074)	-	(1,112)
Отписани	(112,768)	(2,949)	-	(10,315)	(382)	(126,414)
Към 31 декември 2018 г.	**1,279,979**	**822,761**	**5,992**	**303,254**	**56,510**	**2,468,496**
Придобити	1,164	-	-	1,806	111,158	114,128
Прехвърлени	75,019	16,994	-	22,450	(114,463)	-
Обезценка	-	-	-	-	(914)	(914)
Активи, държани за продажба	-	-	(631)	(1,316)	-	(1,947)
Инвестиционни имоти	-	-	-	(737)	-	(737)
Отписани	(104,282)	(5,759)	-	(12,109)	(400)	(122,550)
Към 31 декември 2019 г.	**1,251,880**	**833,996**	**5,361**	**313,348**	**51,891**	**2,456,476**
Натрупана амортизация и обезценка						
Към 1 януари 2018 г.	**998,407**	**526,112**	**-**	**190,696**	**-**	**1,715,215**
Разход за амортизация	76,350	24,832	-	18,369	-	119,551
Обезценка	-	-	-	3	-	3
Активи, държани за продажба	-	-	-	(22)	-	(22)
Инвестиционни имоти	-	-	-	(1,071)	-	(1,071)
Отписани	(110,642)	(2,679)	-	(9,807)	-	(123,128)
Към 31 декември 2018 г.	**964,115**	**548,265**	**-**	**198,168**	**-**	**1,710,548**
Разход за амортизация	73,969	24,433	-	19,984	-	118,386
Активи, държани за продажба	-	-	-	(91)	-	(91)
Инвестиционни имоти	-	-	-	238	-	238
Отписани	(102,682)	(5,630)	-	(11,793)	-	(120,105)
Към 31 декември 2019 г.	**935,402**	**567,068**	**-**	**206,506**	**-**	**1,708,976**
Балансова стойност						
Към 31 декември 2018 г.	**315,864**	**274,496**	**5,992**	**105,086**	**56,510**	**757,948**
Към 31 декември 2019 г.	**316,478**	**266,928**	**5,361**	**106,842**	**51,891**	**747,500**

10. Имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти (продължение)

а) Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. компонентите на тази категория за БТК, като самостоятелно дружество, са както следва:

	Комутация	Пренос	Земя	Спомага-телни дей-ности	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
Отчетна стойност						
Към 1 януари 2018 г.	**1,304,915**	**795,501**	**2,726**	**257,676**	**47,593**	**2,408,411**
Преоценка			401	(1)		400
Придобити	2,807	-	-		125,832	128,639
Прехвърлени	78,087	17,855	-	21,060	(117,002)	-
Обезценка	-	-	-	-	(358)	(358)
Активи, държани за продажба	-	-	-	(12)	-	(12)
Инвестиционни имоти	-	-	(38)	(1,074)	-	(1,112)
Отписани	(112,668)	(2,910)	-	(9,958)	(375)	(125,911)
Към 31 декември 2018 г.	**1,273,141**	**810,446**	**3,089**	**267,691**	**55,690**	**2,410,057**
Придобити	1,164	-	-	927	108,797	110,888
Прехвърлени	73,191	16,994	-	21,502	(111,687)	-
Обезценка	-	-	-	-	(914)	(914)
Активи, държани за продажба	-	-	-	(921)	-	(921)
Инвестиционни имоти	-	-	-	314	-	314
Отписани	(104,204)	(5,744)	-	(11,805)	(369)	(122,122)
Към 31 декември 2019 г.	**1,243,292**	**821,696**	**3,089**	**277,708**	**51,517**	**2,397,302**
Натрупана амортизация и обезценка						
Към 1 януари 2018 г.	**995,459**	**523,432**	**-**	**182,737**	**-**	**1,701,628**
Разход за амортизация	**75,533**	**23,779**	**-**	**16,414**	**-**	**115,726**
Обезценка	-	-	-	3	-	3
Активи, държани за продажба	-	-	-	(12)	-	(12)
Инвестиционни имоти	-	-	-	(1,071)	-	(1,071)
Отписани	(110,552)	(2,678)	-	(9,732)	-	(122,962)
Към 31 декември 2018 г.	**960,440**	**544,533**	**-**	**188,339**	**-**	**1,693,312**
Разход за амортизация	73,087	23,653	-	18,005	-	114,745
Активи, държани за продажба	-	-	-	(8)	-	(8)
Инвестиционни имоти	-	-	-	277	-	277
Отписани	(102,614)	(5,628)	-	(11,554)	-	(119,796)
Към 31 декември 2019 г.	**930,913**	**562,558**	**-**	**195,059**	**-**	**1,688,530**
Балансова стойност						
Към 31 декември 2018 г.	**312,701**	**265,913**	**3,089**	**79,352**	**55,690**	**716,745**
Към 31 декември 2019 г.	**312,379**	**259,138**	**3,089**	**82,649**	**51,517**	**708,772**

10. Имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти (продължение)

а) Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Както е оповестено в приложение 16 БТК има сключено споразумение за предоставяне на обезпечения за изплащането на задълженията по Главния договор за чрез учредяване на залог върху недвижими имоти, балансовата стойност на които към 31 декември 2019 г. е 7,007 хиляди лева. Към 31 декември 2018 г., балансовата им стойност е 7,217 хиляди лева.

Оценяване на справедлива стойност

Йерархия на справедлива стойност

Земята се оценява по справедлива стойност, съгласно преоценъчния модел на МСС 16. Справедливата стойност на земите бе определена към 31 декември 2018 г. от външни, независими оценители на имоти с подходяща професионална квалификация и настоящ опит в оценки на имоти с локация и категория, сходни на оценяваните.

Оценяването на справедливата стойност на земи в размер на 5,361 хиляди лева е категоризирано като справедлива стойност ниво 3, на базата на изходните параметри в използваната техника за оценяване.

Следната таблица представя равнение на движението от начално салдо до крайно салдо на справедливите стойности от Ниво 3.

Салдо на 1 януари 2019 г.	5,992
Трансфери към активи, държани за продажба	(631)
Салдо на 31 декември 2019 г.	5,361

Техника за оценяване и значителни непазарни изходни параметри
Използваната техника за оценяване е Методът на пазарните аналози - справедливата стойност е базирана на пазарната цена на имоти с подобна категория и локация. Към датата на оценката не съществува активен пазар и пазарната стойност е определена на базата на предлаганите цени за продажба на подобни парцели, с презумпцията, че това са крайните цени. Предлаганите цени са коригирани с: дисконтов процент, вариращ между 10% и 15%, отразяващ действителното намаление на предлаганите цени, на базата на тенденциите при действителни сделки; коефициенти за корекция, базирани на характеристики на съответните парцели като размер, околна среда и геоморфоложко състояние, ниво на развитие и достъпност, и подобрения на земята. Определената справедлива стойност на индивидуалните имоти би била по-висока/(по-ниска), в случай че използваните дисконтови фактори бяха по ниски/(по-високи) и коефициенти за корекция бяха по-високи/(по-ниски).

10. Имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти (продължение)

б) Инвестиционни имоти

В резултат на подобренията и модернизацията на фиксираната си мрежа през последните години БТК постигна значителна оптимизация на техническите площи в собствените си сгради. Степента на използване на всяка сграда се оценява към края на всеки отчетен период. За имотите, които Групата използва частично, заетост по-малко от 25% се счита за незначителна и имотът се представя като инвестиционен имот. Движението в инвестиционни имоти е представено по-долу:

Консолидиран финансов отчет

Баланс към 1 януари 2018	**145,401**
Трансфери от Имоти, машини, съоръжения	43
Преоценка до справедлива стойност, призната в друг всеобхватен доход	3,276
Придобити	32
Отписани	(3)
Печалба/(загуба) от оценка на имоти	3,661
Имоти, рекласифицирани като държани за продажба	(823)
Баланс на 31 декември 2018	**151,587**
Трансфери от Имоти, машини, съоръжения	975
Преоценка до справедлива стойност, призната в друг всеобхватен доход	(1,164)
Придобити	9
Отписани	(20)
Печалби/(загуби) от оценки на имоти	(2,039)
Имоти, класифицирани като държани за продажба	(5,266)
Баланс на 31 декември 2019	**144,082**

Индивидуален финансов отчет	
Отчетна стойност	
Към 1 януари 2018	**48,352**
Трансфери от Имоти, машини и съоръжения	1,113
Придобити	32
Обезценка	102
Отписани	(2)
Имоти, класифицирани като държани за продажба	(92)
Баланс на 31 декември 2018	**49,505**
Трансфери от Имоти, машини, съоръжения	(314)
Придобити	9
Обезценка	(254)
Отписани	(1)
Имоти, класифицирани като държани за продажба	(2,698)
Баланс на 31 декември 2019	**46,247**

10. Имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти (продължение)

б) Инвестиционни имоти (продължение)

Натрупана амортизация и обезценка	
На 1 януари 2018	**38,109**
Трансфери от Имоти, машини и съоръжения	1,070
Обезценка	(49)
Имоти, класифицирани като държани за продажба	(72)
Амортизация	266
Баланс на 31 декември 2018	**39,324**
Трансфери от Имоти, машини, съоръжения	(277)
Обезценка	20
Имоти рекласифицирани като държани за продажба	(778)
Амортизация	267
Отписани	(1)
Баланс на 31 декември 2019	**38,555**
Балансова стойност	
На 31 декември 2018	**10,181**
На 31 декември 2019	**7,692**

Справедливата стойност на инвестиционните имоти към 31 декември 2019 година в индивидуалния финансов отчет е 140,918 хиляди лева (2018: 149,775 хиляди лева) и е определена от външни независими оценители, притежаващи необходимите професионална квалификация и опит.

Техника за оценяване и значителни непазарни изходни параметри
Използваната техника за оценяване е Методът на пазарните аналози - справедливата стойност е базирана на пазарната цена на имоти с подобна категория и локация. Към датата на оценката не съществува активен пазар и пазарната стойност е определена на базата на сравними пазарни цени, отразявайки цените на последните продажби на подобни имоти. Предлаганите цени са коригирани с: пазарни индекси, отразяващи действителното изменение на предлаганите цени, на базата на тенденциите при действителни сделки; коефициенти за корекция, базирани на характеристики на съответните имоти като размер, околна среда и геоморфоложко състояние, ниво на развитие и достъпност, и подобрения на имотите. Определената справедлива стойност на индивидуалните имоти би била по-висока/(по-ниска), в случай че използваните пазарни индекси бяха по по-високи/(по- ниски) и коефициентите за корекция бяха по-високи/(по-ниски).

Както е оповестено в приложение 16 БТК има сключено споразумение за предоставяне на обезпечения за изплащането на задълженията на Компанията-майка по Главния договор за заем чрез учредяване на залог върху недвижими имоти, представени като инвестиционни имоти, балансовата стойност на които към 31 декември 2019 г. е 13,314 хиляди лева в консолидирания финансов отчет и 1,116 хиляди лева в индивидуалния финансов отчет (31 декември 2018 г:. 13,862 хиляди лева и 1,166 хиляди лева).

11. Нематериални активи и активи с право на ползване

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. нематериалните активи за Групата са както следва:

	Лицензии	Софтуер	Други нематериални активи	Нематериални активи в процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност					
Към 1 януари 2018 г.	**144,651**	**581,769**	**19,733**	**4,601**	**750,754**
Придобити (прехвърлени)	539	34,757	373	4,657	40,326
Отписани	-	(48,508)	-	(115)	(48,623)
Към 31 декември 2018г.	**145,190**	**568,018**	**20,106**	**9,143**	**742,457**
Придобити (прехвърлени)	396	39,863	423	4,499	45,181
Отписани	-	(14,415)	-	(6)	(14,421)
Към 31 декември 2019	**145,586**	**593,466**	**20,529**	**13,636**	**773,217**
Натрупана амортизация и обезценка					
Към 1 януари 2018	**80,959**	**474,534**	**16,816**	**-**	**572,309**
Разход за амортизация	9,384	35,222	1,786	-	46,392
Отписани	-	(48,439)	-	-	(48,439)
Към 31 декември 2018 г.	**90,343**	**461,317**	**18,602**	**-**	**570,262**
Разход за амортизации	9,473	37,694	682	-	47,849
Отписани	-	(14,391)	-	-	(14,391)
Към 31 декември 2019	**99,816**	**484,620**	**19,284**	**-**	**603,720**
Балансова стойност					
Към 1 декември 2018	**54,847**	**106,701**	**1,504**	**9,143**	**172,195**
Към 31 декември 2019	**45,770**	**108,846**	**1,245**	**13,636**	**169,497**

11. Нематериални активи и активи с право на ползване (продължение)

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. нематериалните активи за БТК, като самостоятелно дружество са както следва:

	Лицензии	Софтуер	Други нематериални активи	Нематериални активи в процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност					
Към 1 януари 2018 г.	**144,400**	**581,562**	**19,074**	**4,593**	**749,629**
Придобити (прехвърлени)	538	34,750	429	(35,717)	40,381
Отписани	-	(48,508)	-	(115)	(48,623)
Към 31 декември 2018г.	**144,938**	**567,804**	**19,503**	**9,142**	**741,387**
Придобити (прехвърлени)	396	39,863	423	4,499	45,181
Отписани	-	(14,411)	-	(6)	(14,417)
Към 31 декември 2019	**145,334**	**593,256**	**19,926**	**13,635**	**772,151**
Натрупана амортизация и обезценка					
Към 1 януари 2018	**80,877**	**474,405**	**16,764**	**-**	**572,046**
Разход за амортизация	9,360	35,167	1,666	-	46,193
Отписани	-	(48,439)	-	-	(48,439)
Към 31 декември 2018 г.	**90,237**	**461,133**	**18,430**	**-**	**569,800**
Разход за амортизации	9,451	37,671	571	-	47,693
Отписани	-	(14,389)	-	-	(14,389)
Към 31 декември 2019	**99,688**	**484,415**	**19,001**	**-**	**603,104**
Балансова стойност					
Към 1 декември 2018	**54,701**	**106,671**	**1,073**	**9,142**	**171,587**
Към 31 декември 2019	**45,646**	**108,841**	**925**	**13,635**	**169,047**

.

11. Нематериални активи и активи с право на ползване (продължение)

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. активите с право на ползване за Групата и Компанията са както следва:

Консолидиран финансов отчет

	Имоти	Мрежова инфраструктура	Превозни средства	Софтуер	Общо
Към 31 декември 2018 г.	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Приемане на МСФО 16	193,526	51,235	13,915	258	258,934
Към 1 януари 2019 г.	**193,526**	**51,235**	**13,915**	**258**	**258,934**
Придобити	12,031	3,364	1,413	503	17,311
Разход за амортизация	(30,364)	(10,677)	(5,611)	(670)	(47,322)
Отписани	(3,832)	(130)	-	-	(3,962)
Към 31 декември 2019 г.	**171,361**	**43,792**	**9,717**	**91**	**224,961**

Индивидуален финансов отчет

	Имоти	Мрежова инфраструктура	Превозни средства	Софтуер	Общо
Към 31 декември 2018 г.	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Приемане на МСФО 16	228,773	51,235	13,880	258	294,146
Към 1 януари 2019 г.	**228,773**	**51,235**	**13,880**	**258**	**294,146**
Придобити	12,535	3,364	1,406	503	17,808
Разход за амортизация	(35,782)	(10,677)	(5,580)	(670)	(52,709)
Отписани	(3,720)	(130)	-	-	(3,850)
Към 31 декември 2019 г.	**201,806**	**43,792**	**9,706**	**91**	**255,395**

12. Инвестиции

Инвестициите към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г., са както следва:

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Инвестиции				
Капиталови ценни книжа – по справедлива стойност през друг всеобхватен доход				
Интерспутник	395	386	395	386
Софийска стокова борса	75	70	75	70
Вива Телеком България ООД	-	260,148	-	260,148
Общо капиталови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	**470**	**260,604**	**470**	**260,604**
Деривативни договори за хеджиране	**26**	**1,105**	**26**	**1,105**
Дъщерни дружества				
НУРТС България	-	-	39,922	39,922
Нет Ис Сат	-	-	1,097	1,097
БТК Нет	-	-	799	799
Общо дъщерни дружества	-	-	**41,818**	**41,818**
Общо инвестиции	**496**	**261,709**	**42,314**	**303,527**
Вкл.				
Инвестиции – текущи	-	-	-	-
Инвестиции - нетекущи	**496**	**261,709**	**42,314**	**303,527**

В индивидуалния финансов отчет инвестициите в дъщерни дружества са представени по себестойност, намалена със загубата от обезценка.

На 8 юни 2015 г. Компанията бе уведомена за вписан запор в търговския регистър върху 43% от дяловете й в БТК Нет ЕООД, наложен от Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество. Запорът представлява предварителна обезпечителна мярка по иск на Комисията срещу бившия краен собственик на 43% от дяловете на БТК г-н Цветан Василев и трети страни, включително БТК и Вива Телеком България ЕООД.

На 17 април 2019 г. в Българския търговски регистър бе регистрирано съвместно предприятие между БТК и Българо-американска кредитна банка АД след издаване на разрешение от Комисията за защита на конкуренцията с дата 28 март 2019 г. На 7 октомври 2019 г. БТК продаде 50% си дял в Пейтех ООД на Българо-американска кредитна банка АД.

С уведомление от 6 юли 2019 г. БТК уведоми Вива Телеком България ООД, че прекратява участието си като съдружник във Вива Телеком България ООД след изтичане на 4 (четири) месеца от получаването на уведомлението. Съгласно разпоредбите на Търговския закон вземането на БТК бе определено на база баланса на Вива Телеком България ООД към 30 ноември 2019 г., както е оповестено в Приложение 27. Изменението в справедливата стойност на инвестицията за десетте месеца, приключващи на 31 октомври 2019 г. е в размер на 18,412 хиляди лева. Натрупаният резерв от справедлива стойност, нетно от данъци, към датата на прекратяване на участието в размер на 23,632 хиляди лева е прехвърлено в натрупани печалби в 2019 г.

Останалите изменения в стойностите на капиталовите ценни книжа са резултат от оценките им до справедлива стойност.

13. Задължения към доставчици

Задълженията към доставчици към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. са както следва:

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Задължения към доставчици, свързани с нетекущи активи	43,143	51,480	42,898	51,064
Задължения към международни телеком оператори – взаимно свързване	7,981	4,961	5,254	3,017
Задължения към доставчици на устройства и стоки за клиенти	4,972	5,433	4,972	5,433
Задължения за поддръжка на мрежата	2,372	2,733	2,372	2,733
Задължения към местни телеком оператори	1,149	1,467	632	707
Задължения към свързани предприятия (Приложение 27)	-	-	10,890	15,160
Други	38,069	50,038	36,771	48,263
Общо задължения към доставчици	**97,686**	**116,112**	**103,789**	**126,377**
Вкл.				
Нетекущи	**119**	**2,020**	**119**	**2,020**
Текущи	**97,567**	**114,092**	**103,670**	**124,357**

В други задължения са включени неплатени към отчетната дата суми на доставчици за горива, консумативи, рекламни услуги, материални запаси и други.

14. Други задължения и задължения по договори с клиенти

Другите краткосрочни задължения към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. са както следва:

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Задължения към персонала	27,134	23,863	27,034	23,758
Социални осигуровки	4,943	4,582	4,933	4,573
Данък добавена стойност	4,819	2,032	4,282	1,847
Деривативни договори за хеджиране	3,676	1,965	3,676	1,965
Данък върху доходите на физически лица	1,835	1,799	1,828	1,791
Задължения за лицензионни такси	335	303	315	284
Данъци при източника и други данъци	161	171	161	171
Клиенти по аванси	39	3	39	3
Други	2,209	2,220	2,144	2,096
Общо други задължения	**45,151**	**36,938**	**44,412**	**36,488**
в т.ч.				
Нетекуща част	**3,676**	**1,965**	**3,676**	**1,965**
Текуща част	**41,475**	**34,973**	**40,736**	**34,523**

14. Други задължения и задължения по договори с клиенти (продължение)

Движението на задълженията по договори с клиенти за 2019 и 2018 г. е както следва:

Консолидиран финансов отчет

		МСФО 15 Прилагане				
	Към 31.12.2017	**Преоценки**	**Рекласификация**	**Придобити**	**Отписани**	**Към 31.12.2018**
Задължения по договори с клиенти	-	609	23,810	237,357	(235,583)	26,193
в т.ч.:						
Текуща част	*21,702*					*23,723*
Нетекуща част	*2,717*					*2,470*

	Към 31.12.2018	**Придобити**	**Отписани**	**Към 31.12.2019**
Задължения по договори с клиенти	26,193	256,637	(254,795)	28,035
в т.ч.:				
Текуща част	*23,723*			*24,182*
Нетекуща част	*2,470*			*3,853*

Индивидуален финансов отчет

		МСФО 15 Прилагане				
	Към 31.12.2017	**Преоценки**	**Рекласификация**	**Придобити**	**Отписани**	**Към 31.12.2018**
Задължения по договори с клиенти	-	609	23,804	237,349	(235,571)	26,191
в т.ч..:						
Текуща част	*21,696*					*23,721*
Нетекуща част	*2,717*					*2,470*

	Към 31.12.2018	**Придобити**	**Отписани**	**Към 31.12.2019**
Задължения по договори с клиенти	26,191	256,636	(254,797)	28,030
в т.ч.:				
Текуща част	*23,721*			*24,177*
Нетекуща част	*2,470*			*3,853*

Задълженията по договори с клиенти са свързани с неизпълнени задължения за изпълнение, отнасящи се главно до договори за неотменими права за ползване (IRU) на оптични кабели, предплатено време за разговори и други предплатени услуги. Най-значителната част от сумите, представени като нетекущи, ще бъдат признати като приходи в рамките на 15 до 26 години и са свързани с IRU договори.

15. Провизии

Консолидиран финансов отчет

	Демонтаж	Преструктуриране	Правни искове	Общо
Към 1 януари 2018 г.	**12,180**	**1,504**	**1,569**	**15,253**
Признати в печалби и загуби	-	85	48	133
Признати в отчета за финансовото състояние	2,810	-	-	2,810
Усвоени през годината	(34)	(389)	(344)	(767)
Начислени лихви	122	-	(42)	80
Към 31 декември 2018 г.	**15,078**	**1,200**	**1,231**	**17,509**
Признати в печалби и загуби	-	185	8,206	8,391
Признати в отчета за финансовото състояние	1,164	-	-	1,164
Усвоени през годината	(79)	(612)	(193)	(884)
Начислени лихви	123	-	-	123
Прехвърляне	200	-	(200)	-
Към 31 декември 2019 г.	**16,486**	**773**	**9,044**	**26,303**

Анализ на провизиите в консолидирания финансов отчет:

	31.12.2019	31.12.2018
Нетекущи (разходи за демонтаж)	16,486	15,078
Текущи	9,817	2,431
Общо	**26,303**	**17,509**

Индивидуален финансов отчет

	Демонтаж	Преструктуриране	Правни искове	Общо
Към 1 януари 2018 г.	**12,180**	**1,504**	**1,512**	**15,196**
Признати в печалби и загуби		85	48	133
Признати в отчета за финансовото състояние	2,810	-	-	2,810
Усвоени през годината	(34)	(389)	(334)	(757)
Начислени лихви	122	-	-	122
Към 31 декември 2018 г.	**15,078**	**1,200**	**1,226**	**17,504**
Признати в печалби и загуби	-	185	(375)	(190)
Признати в отчета за финансовото състояние	1,164	-	-	1,164
Усвоени през годината	(79)	(612)	(193)	(884)
Начислени лихви	123	-	-	123
Прехвърляне	200	-	(200)	-
Към 31 декември 2019 г.	**16,486**	**773**	**458**	**17,717**

Анализ на провизиите в индивидуалния финансов отчет:

	31.12.2019	31.12.2018
Нетекущи (разходи за демонтаж)	16,486	15,078
Текущи	1,231	2,426
Общо	**17,717**	**17,504**

Демонтаж

Провизия се признава за очакваните разходи за демонтаж на оборудването на обекти в мобилната мрежа. Провизията се капитализира в отчетната стойност на активите на всеки обект в размер на настоящата стойност на очакваното задължение за демонтаж при прекратяване на дейността. Използваният дисконтов процент за 2019 и 2018 година е съответно 0.6% и 1%.

15. Провизии (продължение)

Преструктуриране
Провизията за обезщетения при прекратяване на трудови правоотношения е свързана с решението за преструктуриране на дейността на Групата през 2020 година и е призната във финансовия резултат за 2019 година в Разходи за персонала.

Правни искове
Сумите представляват провизия за трудово-правни спорове, правни искове на клиенти и глоби наложени на Групата от Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) и Комисията за регулиране на съобщенията (КРС).

16. Заеми и лизинг

Заемите в консолидирания и индивидуален финансов отчет са както следва:

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Синдикиран заем	636,326	700,440	636,326	700,440
Лизинг	231,099	2,211	265,030	2,174
вкл. Лизингови вноски, дължими на свързани лица	-	-	*2,873*	-
Револвиращ кредит	-	43,031	-	43,031
Търговски кредити	-	13	-	13
Общо заеми и лизинг	**867,425**	**745,695**	**901,356**	**745,658**
Вкл.				
Текущи	**89,888**	**45,399**	**97,663**	**45,362**
Нетекущи	**777,537**	**700,296**	**803,693**	**700,296**

Изменение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Таблиците по-долу детайлизират измененията в задълженията, произтичащи от финансова дейност, включително парични и непарични изменения. Задължения, произтичащи от финансова дейност са тези, за които паричните потоци са, или бъдещите парични потоци ще бъдат представени в отчета за паричните потоци като паричен поток от финансова дейност.

Консолидиран финансов отчет

		Паричен поток	Непарични изменения		
	31.12.2017	**от финансова дейност**	**Нови заеми**	**Други изменения**	**31.12.2018**
Синдикиран заем	-	713,875	-	(13,435)	700,440
Обезпечени облигации	784,950	(782,332)	-	(2,618)	-
Револвиращ кредит	-	43,031	-	-	43,031
Лизинг	3,162	(2,389)	1,436	2	2,211
Търговски кредити	39	(26)	-	-	13
Общо заеми и лизинг	**788,151**	**(27,841)**	**1,436**	**(16,051)**	**745,695**

16. Заеми и лизинг (продължение)

	31.12.2018	Паричен поток от финансова дейност	Непарични изменения: Нови заеми	Непарични изменения: Други изменения	31.12.2019
Синдикиран заем	700,440	(68,793)	-	4,679	636,326
Револвиращ кредит	43,031	(43,031)	-	-	-
Лизинг	2,211	(41,876)	14,224	256,540	231,099
Търговски кредити	13	(13)	-	-	-
Общо заеми и лизинг	745,695	**(153,713)**	**14,224**	**261,219**	**867,425**
Задължения за дивиденти		(11,904)	51,348	(17,127)	22,317
		(165,617)			

Индивидуален финансов отчет

	31.12.2017	Паричен поток от финансова дейност	Непарични изменения: Нови заеми	Непарични изменения: Други изменения	31.12.2018
Синдикиран заем	-	713,875	-	(13,435)	700,440
Обезпечени облигации	784,950	(782,332)	-	(2,618)	-
Револвиращ кредит	-	43,031	-	-	43,031
Лизинг	3,125	(2,389)	1,436	2	2,174
Търговски кредити	39	(26)	-	-	13
Общо заеми и лизинг	**788,114**	**(27,841)**	**1,436**	**(16,051)**	**745,658**

	31.12.2018	Паричен поток от финансова дейност	Непарични изменения: Нови заеми	Непарични изменения: Други изменения	31.12.2019
Синдикиран заем	700,440	(68,793)	-	4,679	636,326
Револвиращ кредит	43,031	(43,031)	-	-	-
Лизинг	2,174	(44,071)	14,720	292,207	265,030
Търговски кредити	13	(13)	-	-	-
Общо заеми и лизинг	**745,658**	**(155,908)**	**14,720**	**296,886**	**901,356**
Задължения за дивиденти		(11,904)	51,348	(17,127)	22,317
		(167,812)			

Другите промени включват начисления и плащания на лихви, и преоценки на чуждестранни валути. Признатите лизингови задължения при преминаването към МСФО 16, както е оповестено в Приложение 2.1, са представени също тук.

През ноември 2013 година БТК обяви успешното приключване на първото емитиране на преференциални обезпечени облигации с обща стойност на главницата в размер на 400 мил. евро, с годишна лихва от 6⅝% и с падеж през 2018 година на Ирландската фондова борса съгласно Правило 144А/Регламент "S" ("Облигациите"). Приходите от емитирането на облигации бяха използвани от Дружеството за рефинансиране изцяло на съществуващите му задължения съгласно изменения и потвърден договор за заем. Лихвата на Облигациите бе платима на полугодие на 15 май и 15 ноември всяка година, считано от 15 май 2014 г. Във връзка с емитирането на Облигациите Дружеството получи кредитен рейтинг B1 от Moody's и BB- от Standard & Poor's Ratings Services. На 29 март 2018 г. и 16 май 2018 г. съответно Moody's повишиха дългосрочния корпоративен кредитен рейтинг на Дружеството на „Ba3"и S&P Global Ratings потвърдиха BB-рейтинга. През ноември 2019 г. двете агенции поставиха посочените кредитни рейтинги под наблюдение. На 27 март 2020 г. S&P Global Ratings понижиха рейтинга на Дружеството на „B+".

16. Заеми и лизинг (продължение)

БТК проведе съгласувателна процедура по реда на Облигациите с цел получаване на отказ от право (waiver), възникващо при смяна на контрола върху Компанията, както и изменение на определени дефиниции и показатели, съществуващи в условията на Облигациите. Процедурата бе проведена във връзка с придобиването от Вива Телеком (Люксембург) С.А. на 100% от дяловете на ИнтерВ Инвестмънт С.а.р.л. На 13 юни 2016 г. БТК получи необходимите съгласия на 87,43% от облигационерите. Условията на Облигациите бяха изменени с подписването на първото допълнително споразумение към тях на 10 юни 2016 г., което влезе в сила на 7 септември 2016 г. когато всички предварителни условия в споразумението бяха изпълнени или приети като осъществени.

Едновременно с емитирането на облигациите БТК сключи договор за револвиращ кредит на стойност 35 милиона евро със "Сосиете Женерал Експресбанк" АД съгласно който Дружеството може да използва предоставените по кредита средства за рефинансиране на дълга си по изменения и потвърден договор за заем, осигуряване на оборотни средства и издаване на банкови гаранции и акредитиви. Крайният срок за ползване на револвиращия кредит е договорен първоначално 30 ноември 2016 г. Лихвата, дължима от Дружеството по револвиращата кредитна линия, е платима ежемесечно и е договорена първоначално в размер на 1 (едно) месечен EURIBOR, увеличен с надбавка от 4% годишно. Считано от 26 май 2014 г. надбавката е намалена на 3.75%, а от 14 ноември 2016 надбавката е намалена до 1,45% годишно и срокът е продължен до 31 май 2018 година.

На 22 декември 2017 г. БТК стана страна по Главен договор за заем с размер до 365 милиона евро, организиран от Ситибанк, Н.А., Клон Лондон и ВТБ Банк (Германия) АГ (понастоящем ВТБ Банк (Европа) СЕ). Предназначението на заема е рефинансиране на всички дължими суми по емитираната през м. ноември 2013 г. облигация, заплащане на такси и разходи по заема и финансиране на програмата за инвестиции и развитие на Компанията. Главният договор за заем се състои от срочен заем А, срочен заем Б, краткосрочен заем и револвиращ заем. Максималният срок е 5.25 години от дата на първо усвояване по Главния договор за заем, което се осъществи на 14 Април 2018. Лихвата по заемите се формира на база EURIBOR плюс надбавка между 1.25% и 3.75% годишно.

Задълженията на Дружеството по Главният договор за заем са гарантирани от "БТК Нет" ЕООД (дъщерното дружество на БТК) и Вива Телеком България ЕООД (компания майка на БТК) и са обезпечени от: 1) особен залог съгласно Закона за особените залози върху търговското предприятие на Дружеството, който включва наред с други активи вземания на Дружеството по определени банкови сметки, застрахователни полици, от свързани лица и клиенти, както и определени материални и нематериални активи (включително търговки марки), материални запаси и определени недвижими имоти на Дружеството; 2) особен залог съгласно Закона за особените залози върху търговското предприятие на БТК Нет, който включва наред с други активи вземанията на БТК Нет по определени банкови сметки; 3) особен залог съгласно Закона за особените залози върху търговското предприятие на "Вива Телеком България" ЕООД, който включва наред с други активи вземанията на "Вива Телеком България" ЕООД по определени банкови сметки и акциите на Дружеството; 4) особен залог съгласно Закона за особените залози върху акциите на Дружеството; 5) залог по реда на Закона за договорите за финансово обезпечение върху акциите на Дружеството; 6) особен залог съгласно Закона за особените залози върху дяловете на Дружеството в БТК Нет и акциите в НУРТС България ЕАД.

На 19 април 2018 г. Дружеството успешно приключи процедурата по рефинансиране на Облигациите преди падежа им и Облигациите бяха изключени от официалния списък на пазара на ценни книжа на Ирландската фондова борса. Към датата на изготвяне на настоящите финансови отчети Дружеството е дерегистрирало съответните обезпечения по Облигациите.

16. Заеми и лизинг (продължение)

На 14 септември 2018 г. Дружеството усвои допълнителен транш (както е дефинирано в Главния договор за заем) в размер на 40 милиона евро, с което общият размер на задълженията по договора достигат 365 милиона евро. На 25 септември 2018 г. краткосрочният заем по Главния договор за заем с главница от 20 милиона евро беше изплатен предсрочно напълно.

Едновременно с подписването на Главния договор за заем, БТК удължи срока на съществуващия договор за револвиращ кредит в размер на 35 милиона евро със "Сосиете Женерал Експресбанк" АД до 18 април 2021 година и намали приложимата надбавка по него на нива между 1.05% и 1.75% годишно. Дружеството е осигурило съответните обезпечения по удължения договор за револвиращ кредит, които са от същия вид и обхват като предоставените за обезпечаване на задълженията по Главния договор за заем.

Лизинг
Лизинговият портфейл на Групата се състои основно от наеми на административни и търговски сгради, наеми на технически обекти за оборудването на фиксираната и мобилна мрежа, мрежова инфраструктура, софтуер и превозни средства.

Матуритетен анализ - недисконтирани парични потоци по договор	**Консолидиран финансов отчет 31.12.2019**	**Индивидуален финансов отчет 31.12.2019**
По-малко от 1 година	55,070	64,210
От 1 до 5 г.	145,931	171,724
Повече от 5 г.	70,475	73,450
Общо недисконтирани задължения по лизинг	**271,476**	**309,384**
Задължения по лизинг в отчета за финансовото състояние	**231,099**	**265,030**
Вкл.		
Текущи	**45,684**	**53,458**
Нетекущи	**185,415**	**211,572**

17. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. отсрочените данъци са както следва:

За Групата:

Отсрочени данъчни активи	**Загуба за пренасяне**	**Обезценка на вземания и активи по договори с клиенти**	**Имоти, машини, съоръжения и нематериални активи**	**Начислени разходи**	**Общо**
Към 1 януари 2018	**591**	**1,064**	**2,327**	**-**	**3,982**
Признати в печалби и загуби	(591)	88	585	2	84
Към 31 декември 2018	**-**	**1,152**	**2,912**	**2**	**4,066**
Признати в печалби и загуби	3	(239)	(254)	(1)	(491)
Прехвърлени от отсрочени данъчни пасиви	-	75	(354)	920	641
Към 31 декември 2019	**3**	**988**	**2,304**	**921**	**4,216**

Отсрочени данъчни пасиви	**Дългосрочни доходи на персонала**	**Обезценка на вземания и активи по договори с клиенти**	**Имоти, машини, съоръжения и нематериални активи**	**Начислени разходи**	**Финансови активи по справедлива стойност в ДВД**	**Деривати ви**	**Общо**
Към 1 януари 2018	**(299)**	**(10,015)**	**24,005**	**(3,634)**	**296**	**(68)**	**10,285**
Признати в печалби и загуби	(134)	377	4,441	(67)	-	-	4,617
Признати в ДВД	-	-	367	-	495	(327)	535
Към 31 декември 2018	**(433)**	**(9,638)**	**28,813**	**(3,701)**	**791**	**(395)**	**15,437**
Признати в печалби и загуби	(55)	588	2,480	(1,224)	(2,626)		(837)
Признати в ДВД	-	-	(114)		1,843	(279)	1,450
Прехвърлени към отсрочени данъчни активи	-	75	(354)	920	-	-	641
Към 31 декември 2019	**(488)**	**(8,975)**	**30,825**	**(4,005)**	**8**	**(674)**	**16,691**

Отсрочен данък признат в печалби и загуби	**2019**	**2018**
Отсрочени данъчни пасиви	837	(4,617)
Отсрочени данъчни активи	(491)	84
Отсрочен данък, признат в печалби и загуби за годината	**346**	**(4,533)**

17. Отсрочени данъчни активи и пасиви (продължение)

За БТК:

Отсрочени данъчни пасиви	Дългосрочни доходи на персонала	Обезценка на вземания и активи по договори с клиенти	Имоти, машини, съоръжения и нематериални активи	Начислени разходи	Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	Деривати	Общо
Към 1 януари 2018	**(299)**	**(9,813)**	**14,502**	**(3,800)**	**296**	**(68)**	**818**
Признати в печалби и загуби	(134)	333	4,017	(86)	-	-	4,130
Признати в ДВД	-	-	37	-	495	(327)	205
Към 31 декември 2018	**(433)**	**(9,480)**	**18,556**	**(3,886)**	**791**	**(395)**	**5,153**
Признати в печалби и загуби	(55)	506	2,465	(164)	(2,626)	-	126
Признати в ДВД			(27)		1,843	(279)	1,537
Към 31 декември 2019	**(488)**	**(8,974)**	**20,994**	**(4,050)**	**8**	**(674)**	**6,816**

Отсрочен данък признат в печалби и загуби	**2019**	**2018**
Отсрочени данъчни пасиви	(126)	(4,130)
Отсрочен данък, признат в печалби и загуби за годината	**(126)**	**(4,130)**

Отсрочените данъчни активи и пасиви за различните дружества не се компенсират, тъй като те не могат да бъдат уредени на нетна база и не се очаква, че активите ще бъдат реализирани, а задълженията уредени едновременно в бъдеще.

Отсрочените данъчни активи и задължения са изчислени на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат приложени по отношение на облагаемия доход за годините, в които тези временни разлики се очаква да бъдат реализирани или уредени. Отсрочените данъчни активи и задължения към 31 декември 2019 и 2018 г. са изчислени във финансовия отчет при данъчна ставка 10%, която е валидна от 1 януари 2007 г.

Последният ревизиран период от данъчната администрация за БТК е 2013 година. На 5 юни 2015 г. по данъчна ревизия, обхващаща периода януари 2007 г. – декември 2009 г., бе издаден ревизионен акт, установяващ задължение за корпоративен данък и лихви в размер на 10,235 хиляди лева.

На 23 април 2018 г. Върховният административен съд отмени акта за по-голямата част от установените задължения в размер на 10,070 хиляди лева и върна акта за ново разглеждане към по-долна инстанция в останалата му част. На 22 декември 2015 г. по данъчна ревизия, обхващаща периода януари 2010 г. – декември 2013 г., бе издаден ревизионен акт, установяващ задължение за корпоративен данък и лихви в размер на 2,278 хиляди лева. На 14 ноември 2018г. Върховният административен съд отмени акта.

Последният ревизиран период от данъчната администрация за БТК Нет е 2014 година.

Последният ревизиран период от данъчната администрация за НУРТС България и НУРТС Диджитъл е 2013 година.

18. Дългосрочни доходи на персонала

В съответствие с Кодекса на труда, Компанията-майка дължи обезщетение при пенсиониране на работниците и служителите си. Обезщетението за работниците и служителите, работили повече от 10 години в дружеството е 6 брутни месечни заплати; за работилите под 10 години обезщетението е 2 брутни месечни заплати.

Към момента не са заделяни активи за покриване на дългосрочни доходи на персонала в отделен фонд и няма законови изисквания за формирането на такъв фонд.

Настоящият финансов отчет съдържа провизия за такива доходи на персонала, изчислена по кредитния метод на прогнозните единици.

Движението на задължението, признато в отчета за финансовото състояние, е както следва:

	Консолидиран и индивидуален финансов отчет	
	31.12.2019	**31.12.2018**
Задължение в началото на периода	**7,445**	**6,187**
Разходи по предходен трудов стаж	*107*	*106*
Разходи по текущ трудов стаж	*721*	*618*
Разходи за лихви	*73*	*85*
Общо разходи, признати в печалби и загуби	901	809
Преоценки – актюерска (печалба)/загуба, призната в ДВД	851	670
Плащания на пенсионирали се служители	(355)	(221)
Задължение в края на периода	**8,842**	**7,445**

За оценката на задълженията са приложени следните основни допускания:

	31.12.2019	**31.12.2018**
Дисконтов процент на 31 декември	0.6%	1%
Бъдещо годишно увеличение на заплатите		
-за следващата година	4.7%	5%
-за годините след следващата	4.3%	4%
Средна пенсионна възраст – мъже	65	65
Средна пенсионна възраст – жени	63	63

Допусканията за нивата на смъртност в бъдеще са базирани на актюерски разчети и публикувана статистика. За база е ползвана статистическата информация предоставена от Националния статистически институт за общата смъртност на населението в България за периода 2016 – 2018 година.

Изчислението на задълженията по планове с дефинирани доходи се влияе от промените в актюерските преценки, изброени по-горе. Следната таблица обобщава ефекта от изменение в актюерските предположения с 1% върху задълженията по планове с дефинирани доходи в края на отчетния период.

18. Дългосрочни доходи на персонала (продължение)

За Групата и за БТК:

	Задължение по план с дефинирани доходи		Разходи за текущ стаж и разходи за лихви	
Ефект в хиляди лева	**Увеличение**	**Намаление**	**Увеличение**	**Намаление**
Дисконтов процент (1% изменение)	(957)	1,166	(28)	31
Бъдещо увеличение на заплатите (1% изменение)	1,119	(942)	122	(102)

19. Основен капитал, резерви и дивиденти

	31.12.2019	**31.12.2018**
Брой акции	288,764,840	288,764,840
Номинал на една акция в лева	1	1
Капитал съгласно съдебната регистрация на БТК	288,765	288,765
Основен капитал	**288,765**	**288,765**

Структура на акционерния капитал:

	31.12.2019	**%**	**31.12.2018**	**%**
Брой на обикновени акции:				
Вива Телеком България ЕООД	288,764,840	100%	288,764,840	100%
Други акционери	-	-	-	-
Общо обикновени акции	**288,764,840**	**100%**	**288,764,840**	**100%**

Към 31 декември 2019 г. капиталът на БТК се състои от 288,764,840 обикновени поименни акции. Номиналната стойност на една акция е 1 лев.

На 2 юни 2015 г. компанията бе уведомена за запор върху 43% от акциите ѝ, наложен от Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество. Запорът представлява предварителна обезпечителна мярка по иск на Комисията срещу бившия краен собственик на 43% от дяловете на БТК г-н Цветан Василев и трети страни, включително БТК и Вива Телеком България ЕООД.

Решението на този въпрос по отношение на гореописания запор не засяга настоящия финансов отчет, тъй като наложената обезпечителна мярка се отнася за активите на Вива Телеком България ООД.

Доход на акция	**Консолидиран финансов отчет Годината, приключваща на**		**Индивидуален финансов отчет Годината, приключваща на**	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Печалба за разпределение	137,700	127,728	132,442	110,121
Средно-претеглен брой обикновени акции	288,765	288,765	288,765	288,765
Доход на акция (в лева) (основен и с намалена стойност)	0.48	0.44	0.46	0.38

Задължения за дивиденти

През отчетния период едноличният собственик на капитала на БТК взе решение за разпределяне на дивидент в размер на 51 348 144 лева, представляващ част от разпределяемите резерви на Компанията към 31 декември 2017 година, съответстваща на дела от капитала на Компанията, върху която не е наложен запор (както е оповестено по-горе). 17,127 хиляди лева от задълженията за дивидент бяха прихванати с вземания по предоставения заем на Вива Телеком България ЕООД (съгласно приложение 27):

19. Основен капитал и дивиденти (продължение)

	31.12.2019	31.12.2018
Дивидент, одобрен от едноличния собственик	51,348	-
Прихванати дивиденти	(17,127)	-
Платени дивиденти	(11,904)	-
Общо задължения за дивиденти	**22,317**	**-**

Законови резерви
Законовите резерви се образуват съгласно изискванията на действащия в България Търговски закон и са равни на една десета от основния капитал.

Преоценъчен резерв
Преоценъчният резерв е формиран в резултат на преоценката на земя.

Резерв от справедлива стойност
Резервът за справедлива стойност съдържа кумулативната нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, докато инвестициите се отпишат или се обезценят.

Резерв от хеджиране
Резервът от хеджиране съдържа ефективната част от нетната промяна в справедливата стойност на инструменти хеджиращи парични потоци, свързани с хеджирани сделки, които още не са се случили.

Други резерви
Другите резерви съдържат кумулативния ефект от преоценката на задълженията за дългосрочни доходи на персонала и разходите за хеджиране, както е обобщено по-долу.

Консолидиран и индивидуален финансов отчет

	Преоценка на задължението за дългосрочни доходи	Разходи свързани с хеджиране на парични потоци	Общо
Към 1 януари 2018	**(2,441)**	**-**	**(2,441)**
Преоценки – актюерска печалба/(загуба), призната в ДВД за периода	(671)	-	**(671)**
Хеджиране на парични потоци – разходи за хеджиране, признати в ДВД	-	(1,795)	**(1,795)**
Към 31 декември 2018	**(3,112)**	**(1,795)**	**(4,907)**
Преоценки – актюерска печалба/(загуба), призната в ДВД за периода	(851)	-	**(851)**
Хеджиране на парични потоци – разходи за хеджиране, признати в ДВД	-	(972)	**(972)**
Към 31 декември 2019	**(3,963)**	**(2,767)**	**6,730**

Преоценъчният резерв, резервът от справедлива стойност, резервът от хеджиране и другите резерви не подлежат на разпределяне до момента на прехвърлянето им в неразпределена печалба.

20. Приходи

Приходите на Групата и на Компанията за годините приключващи на 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. включват:

	Консолидиран финансов отчет Годината, приключваща на		Индивидуален финансов отчет Годината, приключваща на	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Приходи от услуги				
Мобилни	480,880	449,307	478,495	446,937
Фиксирани	350,829	339,842	307,943	299,132
Общо приходи от услуги	**831,709**	**789,149**	**786,438**	**746,069**
Приходи от оборудване				
Мобилни	134,302	137,426	134,302	137,426
Фиксирани	7,769	5,802	7,769	5,802
Общо приходи от оборудване	**142,071**	**143,228**	**142,071**	**143,228**
Общо приходи от договори с клиенти	**973,780**	**932,377**	**928,509**	**889,297**
Други приходи	19,433	15,666	32,831	29,693
Общо приходи	**993,213**	**948,043**	**961,340**	**918,990**

Други приходи включват основно неустойки, приходи от маркетингови дейности и от цесии на просрочени вземания от клиенти, комисионни и приходи от наем.

Към 31 декември 2019 г. общата цена на неизпълнените (или частично неизпълнените) задълженията за изпълнение, свързани със споразумения, включващи съвкупност от елементи, възлиза на 222,842 хиляди лева и ще бъде реализирана през оставащия срок на сключените договори за услуги (2018 г.: 193,098 хиляди лева). Тъй като повечето договори за услуги са с минимален срок 24 месеца, може да се приеме, че средният оставащ срок на договорите е около 12 месеца. Общата цена на неизпълнените задължения за изпълнение и времевият диапазон за признаване на приходите за тях не са оповестени за задължения за изпълнение, приходите за които се признават в размер, за който Групата има право да фактурира клиентите.

21. Други оперативни разходи и разходи за амортизация

В други оперативни разходи за годините приключващи на 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. са включени:

	Консолидиран финансов отчет Годината, приключваща на		Индивидуален финансов отчет Годината, приключваща на	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Разходи за реклама, обслужване на клиенти, фактуриране и събиране на вземания	73,002	75,490	73,109	75,582
Разходи за поддръжка и ремонт	26,462	27,144	26,386	27,060
Лицензионни такси	16,258	15,842	15,165	14,742
Разходи за сграден фонд	10,729	44,330	10,483	50,331
Административни разходи	10,710	11,467	10,502	11,210
Разходи за консултантски услуги	4,431	4,181	4,286	3,989
Наети линии и пренос на данни	4,413	7,418	4,362	7,367
Разходи за превозни средства и транспорт	1,711	8,342	1,703	8,342
Други, нето	21,996	9,245	13,124	8,460
Вкл.				
Провизии за правни искове	*8,207*	*48*	*(375)*	*48*
Брак на активи	*2,638*	*3,354*	*2,475*	*3,019*
Обезценка на други текущи активи	*1,017*	*470*	*1,017*	*470*
Обезценка на нетекущи активи	*915*	*539*	*915*	*173*
Други	*9,219*	*4,834*	*9,092*	*4,750*
Общо други оперативни разходи	**169,712**	**203,459**	**159,120**	**207,083**

Разходите за амортизация са както следва:

	Прил.	Консолидиран финансов отчет Годината, приключваща на		Индивидуален финансов отчет Годината, приключваща на	
		31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Имоти, машини, съоръжения и инвестиционни имоти	10	118,266	119,510	114,863	115,937
Нематериални активи	11	47,849	46,393	47,692	46,193
Амортизация на активи за право на ползване		47,322	-	52,709	
Капитализирани разходи за придобиване на договори	9	19,649	18,673	19,649	18,673
Капитализирани разходи за изпълнение на договори	9	11,122	13,596	11,122	13,596
Интелектуални права	9	379	380	379	380
Общо разходи за амортизация		**244,587**	**198,552**	**246,414**	**194,779**

22. Разходи за персонала

Разходите за персонала за годините приключващи на 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. са както следва:

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	Годината, приключваща на		Годината, приключваща на	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Заплати и възнаграждения	111,410	106,343	110,924	105,592
Вноски за пенсионно, здравно осигуряване и фонд „Безработица”	20,554	19,380	20,502	19,288
Други надбавки	4,135	4,348	4,130	4,341
Други разходи за персонала	2,591	2,756	2,590	2,755
Общо разходи за персонала	**138,690**	**132,827**	**138,146**	**131,976**

Както е посочено в приложение 18 суми за дългосрочни доходи на персонала са начислени в заплати и възнаграждения по-горе, като за консолидирания и индивидуалния отчет за 2019 година са в размер на 828 хиляди лева (за 2018 година: 724 хиляди лева).

23. Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи и разходи за годините приключващи на 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. включват:

	Консолидиран финансов отчет		Индивидуален финансов отчет	
	Годината, приключваща на		Годината, приключваща на	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Финансови разходи				
Разходи за лихви:	(41,623)	(40,021)	(43,166)	(40,021)
-Заеми от банки	*(29,509)*	*(20,165)*	*(29,509)*	*(20,165)*
-Лизинг	*(11,918)*	*(95)*	*(13,461)*	*(95)*
-Провизии	*(196)*	*(208)*	*(196)*	*(208)*
-Облигации	-	*(19,553)*	-	*(19,553)*
Загуба от операции с чуждестранни валути	(760)	(22)	(764)	(15)
Загуба от хеджиране на парични потоци - неефективна част от промените в справедливата стойност	-	(82)	-	(82)
Други финансови разходи	(609)	(739)	(590)	(720)
Общо финансови разходи	**(42,992)**	**(40,864)**	**(44,520)**	**(40,838)**

23. Финансови приходи и разходи (продължение)

	Консолидиран финансов отчет Годината, приключваща на		Индивидуален финансов отчет Годината, приключваща на	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Финансови приходи				
Приходи от лихви:	8,085	7,456	8,012	7,396
-Депозити в банки	*49*	*37*	*28*	*23*
- Финансов лизинг	*4,915*	*4,661*	*4,915*	*4,661*
-Други	*3,121*	*2,758*	*3,069*	*2,712*
В т.ч. обезценени финансови активи	*361*	*344*	*356*	*339*
Приходи от капиталови инвестиции	807	73	632	73
Печалба от операции с чуждестранни валути	-	6	-	-
Общо финансови приходи	**8,892**	**7,535**	**8,644**	**7,469**
Финансови разходи, нетно	**(34,100)**	**(33,329)**	**(35,876)**	**(33,369)**

24. Други печалби, нетно

	Консолидиран финансов отчет Годината, приключваща на		Индивидуален финансов отчет Годината, приключваща на	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Печалби от продажба на дълготрайни активи и активи, класифицирани като държани за продажба	6,735	4,349	8,434	3,149
в т. ч.: приходи	13,249	7,031	11,080	3,756
балансова стойност	(6,514)	(2,682)	(2,646)	(607)
Печалби/(загуби) от продажба на материали	-	(15)	(2)	(15)
в т. ч.: приходи	14	7	-	7
отчетна стойност	(14)	(22)	(2)	(22)
Печалби/(загуби) от промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	(2,040)	3,673	-	-
Други печалби	80	9,595	80	9,307
Общо други печалби, нетно	**4,775**	**17,602**	**8,512**	**12,441**

25. Разходи за данъци

Разходите за данъци за годините приключващи на 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. са както следва:

а) суми, признати в печалби и загуби

	Консолидиран финансов отчет Годината, приключваща на		Индивидуален финансов отчет Годината, приключваща на	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Текущ разход за корпоративен данък	16,119	3,901	14,796	2,817
(Приходи)/разходи от отсрочени данъци	(346)	4,533	126	4,130
Общо разходи за данъци	**15,773**	**8,434**	**14,922**	**6,947**

Общите разходи за данъци се равняват със счетоводната печалба, както следва:

	Консолидиран финансов отчет Годината, приключваща на		Индивидуален финансов отчет Годината, приключваща на	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Печалба преди данъци	153,473	136,162	147,364	117,068
Данъчна ставка	10%	10%	10%	10%
Данък по приложимата данъчна ставка	15,347	13,616	14,736	11,707
Непризнати разходи за данъчни цели	173	3,979	166	3,972
Непризнати приходи за данъчни цели	(1)	(932)	(1)	(932)
Ефект от данък за предходни периоди, отчетен в текущата година	-	(7,761)	-	(7,761)
Ефект от непризнат отсрочен данъчен актив	325	(327)	-	-
Признаване на данъчен ефект за данъчни загуби, непризнати преди	(75)	-	-	-
Изменение в признати намаляеми временни данъчни разлики	4	(141)	21	(39)
Разходи за данък	**15,773**	**8,434**	**14,922**	**6,947**
Ефективна данъчна ставка	10.28%	6.19%	10.13%	5.93%
Разходи за данък, признати в печалби и загуби	15,773	8,434	14,922	6,947

25. Разходи за данъци (продължение)

б) суми, признати в друг всеобхватен доход

Консолидиран финансов отчет

	Годината, приключваща на 31.12.2019			Годината, приключваща на 31.12.2018		
	Преди данъци	Данъчен (разход) приход	След данъци	Преди данъци	Данъчен (разход) приход	След данъци
Преоценка на земи и инвестиционни имоти	(1,139)	114	(1,025)	3,665	(367)	3,298
Хеджиране на парични потоци	(2,791)	279	(2,512)	(3,277)	327	(2,950)
Актюерски печалби (загуби) от план с дефинирани доходи	(851)	-	(851)	(671)	-	(671)
Финансови активи по справедлива стойност през ДВД	18,427	(1,843)	16,584	4,954	(495)	4,459
	13,646	(1,450)	12,196	4,671	(535)	4,136

Индивидуален финансов отчет

	Годината, приключваща на 31.12.2019			Годината, приключваща на 31.12.2018		
	Преди данъци	Данъчен (разход) приход	След данъци	Преди данъци	Данъчен (разход) приход	След данъци
Преоценка на земи и инвестиционни имоти	(273)	27	(246)	366	(37)	329
Хеджиране на парични потоци	(2,791)	279	(2,512)	(3,277)	327	(2,950)
Актюерски печалби (загуби) от план с дефинирани доходи	(851)	-	(851)	(671)	-	(671)
Финансови активи по справедлива стойност през ДВД	18,427	(1,843)	16,584	4,954	(495)	4,459
	14,512	(1,537)	12,975	1,372	(205)	1,167

26. Сегменти

Мениджмънтът е определил оперативните сегменти на база на отчетите, предоставяни на Управителния съвет за целите на вземане на стратегически решения. Дейността на Групата, разглеждана от продуктов аспект е организирана в три направления – фиксирани услуги, мобилни услуги и НУРТС услуги. НУРТС услугите са оказваните от придобитата през юли 2015 година компания НУРТС България ЕАД и дъщерното й дружество НУРТС Диджитъл ЕАД. Услугите за трите направления са както следва::

- Фиксирани линии – пренос на глас и данни по фиксирани мрежи и платена телевизия (DTH и IPTV);
- Мобилни линии – мобилни услуги (GSM, UMTS и LTE стандарти);
- НУРТС услуги – ТВ и радио излъчване, колокация и поддръжка на телекомуникационно оборудване.

26. Сегменти (продължение)

Управителният съвет оценява представянето на трите направления на база реализирана брутна печалба. Информацията за приходи и брутна печалба, предоставена на Управителния съвет за дейността на Групата за годините, приключващи на 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г., е представена по-долу

Годината приключваща на 31.12.2019 г	**Мобилни линии**	**Фиксирани линии**	**НУРТС услуги**	**Елиминации**	**Общо**
Приходи	626,109	351,400	36,248	*(20,544)*	993,213
Вкл. продажби между сегменти	*4*	*13,654*	*6,886*	*(20,544)*	
Себестойност на продажбите	(199,464)	(74,839)	(581)	587	(274,297)
Брутна печалба	**426,645**	**276,561**	**35,667**	**(19,957)**	**718,916**
Оперативни разходи					(143,050)
Загуба от обезценка на финансови и активи по договори с клиенти, нетно					(9,616)
Разходи за персонала					(138,690)
Амортизации					(244,587)
Финансови разходи, нетно					(34,100)
Други печалби, нетно					4,775
Дял от печалбата на съвместни предприятия					(175)
Печалба преди данъчно облагане					**153,473**
Разходи за данъци					(15,773)
Нетна печалба за периода					**137,700**

Годината приключваща на 31.12.2018 г	**Мобилни линии**	**Фиксирани линии**	**НУРТС услуги**	**Елиминации**	**Общо**
Приходи	596,591	335,155	37,805	(21,508)	948,043
Вкл. продажби между сегменти	*4*	*14,620*	*6,884*	*(21,508)*	-
Себестойност на продажбите	(200,301)	(74,543)	(576)	582	(274,838)
Брутна печалба	**396,290**	**260,612**	**37,229**	**(20,926)**	**673,205**
Оперативни разходи					(178,595)
Загуба от обезценка на финансови и активи по договори с клиенти, нетно					(11,342)
Разходи за персонала					(132,827)
Амортизации					(198,552)
Финансови разходи, нетно					(33,329)
Други печалби, нетно					17,602
Печалба преди данъчно облагане					**136,162**
Разходи за данъци					(8,434)
Нетна печалба за периода					**127,728**

В Оперативни разходи са обобщени разходи за материали и консумативи и други оперативни разходи, невключени в Себестойност на продажбите.

27. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата са следните:

- акционери, за които Групата е дъщерно или асоциирано предприятие, директно или индиректно, и компаниите, контролирани от тези акционери;
- членове на управителните и надзорни органи на Дружеството и лица близки до тези членове, включително дъщерно или асоциирано предприятие на тези членове и техни близки дружества.

В индивидуалния финансов отчет свързани лица са всички консолидирани дъщерни дружества.

След придобиването на акциите на ИнтерВ от ВТЛ на 30 август 2016 г. като свързани лица се третират всички дружества, членове на групата от дружества на най-големия акционер във ВТЛ (Приложение 1).

Разчети
Таблиците по-долу представя салдата на вземанията от и задълженията към свързани лица към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г.:

За Групата:	**Поясне ние**	**Вземания**		**Задължения**	
		31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Вива Телеком България ЕООД	Компания – майка	279,300	5	-	-
Общо за Групата		**279,300**	**5**	**-**	**-**

За БТК:	**Поясне ние**	**Вземания**		**Задължения**	
		31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
БТК НЕТ ЕООД	Дъщерно	344	427	9,416	6,406
НУРТС България ЕАД	Дъщерно	2,538	4,484	4,332	8,753
Нет Ис Сат ЕООД	Дъщерно	44	294	15	1
НУРТС Диджитал ЕАД	Дъщерно	13	12	-	-
Вива Телеком България ЕООД	Компания – майка	279,300	5	-	-
Общо за Групата		**282,239**	**5,222**	**13,763**	**15,160**

Вземането от НУРТС България ЕАД включва главница и лихви по заем, предоставен на дъщерното дружество от БТК. Лихвеният процент е в размер на 6.50% на година и усвоената главница и натрупаните лихви са договорени да бъдат изплатени до 20 май 2016 година. Заемът е обезпечен от първи по ред особен залог съгласно Закона за особените залози върху търговското предприятие на НУРТС България ЕАД и НУРТС Диджитъл ЕАД, включително недвижими имоти и други активи на дружествата. През ноември 2015 година НУРТС България не погаси една от дължимите на БТК вноски и в резултат Компанията назначи управител на търговското предприятие на НУРТС Диджитъл ЕАД. Приходите от лихви, отчетени за годината приключваща на 31 декември 2019 г. в индивидуалния финансов отчет са 61 хиляди лева (131 хиляди лева за годината, приключваща на 31 декември 2018 година).

Увеличението на вземането от Вива Телеком България ЕООД е в резултат на прекратеното участие на БТК, както е оповестено в Приложение 12. След отчетната дата бе договорено вземането да се уреди при условията на заем, с лихвен процент определен като сбора на 12 месечния EURIBOR плюс надбавка от 7% на година и краен срок за плащане 17.07.2021 г.

27. Сделки със свързани лица (продължение)

Сделки

Таблиците по-долу представят получените услуги от свързани лица:

	Поясне ние	Консолидиран финансов отчет Годината, приключваща на		Индивидуален финансов отчет Годината, приключваща на	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
БТК НЕТ ЕООД	Дъщерно	-	-	13,358	12,299
НУРТС България ЕАД	Дъщерно	-	-	6,880	6,883
Нет Ис Сат ЕООД	Дъщерно	-	-	5	5
Общо		**-**	**-**	**20,243**	**19,187**

Реализираните приходи от свързани лица са както следва:

	Поясне ние	Консолидиран финансов отчет Годината, приключваща на		Индивидуален финансов отчет Годината, приключваща на	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
БТК НЕТ ЕООД	Дъщерно	-	-	5,194	5,759
НУРТС България ЕАД	Дъщерно	-	-	12,766	13,731
НУРТС Диджитал ЕАД	Дъщерно	-	-	892	892
Нет Ис Сат ЕООД	Дъщерно	-	-	500	542
Вива Телеком България ЕООД	Компания – майка	9	9	9	9
Общо		**9**	**9**	**19,361**	**20,933**

Сделките между свързани лица включват колокация и други телекомуникационни услуги, международен интеркънект трафик, мрежова поддръжка и административни услуги.

Заеми

Съгласно договор за заем, сключен на 22 април 2014 г., БТК предостави на Вива Телеком България ЕООД револвиращ кредит на обща стойност до 2,000 хиляди евро. Лихвеният процент се формира от сбора на 6 месечния EURIBOR за съответния лихвен период, плюс надбавка от 6.50% на година. Считано от 30 ноември 2016 година надбавката е предоговорена в размер на 7% на година и размерът на заема е увеличен до 3,800 хиляди евро. През 2017 и 2018 г. размерът на заема е увеличен и към отчетната дата е в размер до 24,000 хиляди евро и лихвения процент е базиран на 12 месечен EURIBOR. Вземането от предоставения заем от Компанията на Вива Телеком България ЕООД в размер на неизплатената сума по главницата и натрупаните лихви са гарантирани от платимите бъдещи дивиденти и следва да бъдат изплатени на 30 юни 2020 година. Сумите, свързани със заема, са показани по-долу:

27. Сделки със свързани лица (продължение)

	Пояснение	Към и за годината, приключваща на 31 декември	Главница	Разход за лихви	Задължения за лихви
Вива Телеком България ЕООД	Компания – майка	2018	38,923	2,214	477
		2019	29,550	2,641	351

Съгласно договор за заем, сключен на 2 юли 2018 г., БТК е предоставила кредит на своето крайно контролиращо лице. Приложимият лихвен процент е в размер на 7% на година, а общата непогасена главница и натрупаните лихви трябва да бъдат изплатени напълно на 18 декември 2020 г. Сумите, свързани с кредита, са показани по-долу:

Пояснение	Към и за годината, приключваща на 31 декември	Главница	Разход за лихви	Задължения за лихви
Крайно контролиращо лице	2018	188	7	7
	2019	117	10	5

Възнаграждения на ръководството

Към 31 декември 2019 г. на членове на Управителния съвет и на ключов ръководен персонал са начислени възнаграждения в размер на 5,073 хиляди лева (2018 година: 3,772 хиляди лева), от които 2,796 хиляди лева са неизплатени към 31 декември 2019 г. (2018 година: 1,706 хиляди лева).

28. Поети ангажименти

Договорни задължения за придобиване на машини, съоръжения и оборудване

Компаниите от Групата са сключили договори с доставчици относно капиталови разходи, одобрени в инвестиционната програма. Някои ангажименти не са приключени към датата на отчета. В таблицата по-долу са обобщени ангажиментите за придобиване на оборудване по тези договори към 31 декември 2019 г.:

За Групата:

Описание на оборудването	Обща договорена сума	Доставено до 31.12.2019	Ангажимент
Хардуер и софтуер	13,445	3,857	9,588
Изграждане и инсталиране на БТК мрежата	30,253	13,454	16,799
Мрежово оборудване	32,831	24,985	7,846
Общо	**76,529**	**42,296**	**34,233**

За БТК:

Описание на оборудването	Обща договорена сума	Доставено до 31.12.2019	Ангажимент
Хардуер и софтуер	13,445	3,857	9,588
Изграждане и инсталиране на БТК мрежата	30,171	13,439	16,732
Мрежово оборудване	32,782	24,949	7,833
Общо	**76,398**	**42,245**	**34,153**

29. Условни задължения

Дружеството е страна по няколко съдебни дела и административни процедури.

На 4 юли 2016 г. Емпрено Венчърс Лимитид (Empreno Ventures Limited) инициира съдебно производство в България за оспорване на валидността на първото допълнително споразумение към Условията на Облигациите (Приложение 16). Делото бе разгледано на три инстанции от българския съд, като искът беше окончателно отхвърлен на 16 март 2017 година. На 26 август 2016 г. ЛИК Телекомюникейшънс С.а.р.л. (LIC Telecommunications S.à r.l.) инициира съдебни действия в Люксембург, с които се оспорва валидността на първото допълнително споразумение към Условията на Облигациите (Приложение 16) и се претендират вреди в размер на 62 милиона евро. С решения от 2018 и 2019 г. на две инстанции, люксембургски съдилища обявиха иска на ЛИК Телекомюникейшънс С.а.р.л. за недопустим и отказаха разглеждането му, което влезе окончателно в сила. БТК счита предприетите правни действия в България и в Люксембург за недопустими и лишени от валидни правни основания.

Сделките по прехвърляне на вземания по парични сметки в Корпоративна търговска банка АД – в несъстоятелност (КТБ) през 2014 година са извършени съгласно разпоредбите на приложимото законодателство. Едно от цедираните вземания е използвано от НУРТС България ЕАД за прихващане на негови задължения към КТБ по облигации, издадени от НУРТС България ЕАД през 2013 година. КТБ е притежавало 25,723 облигации с номинална стойност 1,000 EUR всяка, като през септември 2014 година НУРТС България ЕАД е прихванало главница в размер на 50,310 хиляди лева и съответната лихва в размер на 1,350 хиляди лева, дължими на КТБ по облигациите срещу собствени парични средства по сметки в КТБ и цедирани вземания от трети страни, включително БТК. Независимо от валидно извършените сделки, синдиците на КТБ са признали само частично прихващането (в размер на 1,543 хиляди лева), като останалата сума в размер на 50,117 хиляди лева и други собствени средства по сметки в КТБ в размер на 116 хиляди лева са включени в списъка на приетите вземания на кредиторите на КТБ. В настоящите финансови отчети не са признати финансови активи или задължения в тази връзка. На 2 май 2017 г. НУРТС България ЕАД е уведомено за инициирани от страна на КТБ съдебни действия по оспорване на прихващането.

На 14 май 2018 г. първоинстанционният съд е взел решение, в резултат на което прихващанията на НУРТС срещу КТБ са били частично обявени за недействителни и частично невалидни по отношение на кредиторите на КТБ. Решението не е влязло в сила и е обжалвано пред Софийски апелативен съд.

На 12 декември 2019 г. КТБ оттегли иска си срещу НУРТС и на 20 декември 2019 г. инициира процедура за продажба на притежаваните от нея облигации, в рамките на която горепосочения казус между КТБ и НУРТС бе окончателно разрешен след отчетната дата. В резултат на това, в НУРТС е призната провизия, както е посочено в Приложение 15.

На база на наличната информация, ръководството счита, че няма непредставени пасиви във връзка със съдебните дела и административни процедури, въпреки че е налице известна несигурност относно изхода на тези дела. Признатите провизии по съдебни дела са оповестени в Приложение 15.

Групата има издадени банкови гаранции в полза на трети страни, които към 31 декември 2019 г. са в размер на 2,738 хиляди лева (2018 година: 2,359 хиляди лева).

29. Условни задължения (продължение)

НУРТС България е уведомено от КТБ, че има ангажимент по сключен договор за встъпване в дълг от 16 януари 2013 г., по силата на който Дружеството встъпва в дълга на трето лице в размер на 12,300 хил. Евро (24,057 хиляди лева). Ръководството не разполага с документи или друга информация за такава сделка и е в процес на потвърждение на обстоятелствата, като към датата на настоящия отчет не са получени никакви доказателства за съществуването на такова условно задължение, нито за неговия размер (ако задължението съществува). Съответно, във финансовите отчети към 31 декември 2019 г. не е признато задължение или провизия и е оповестено условно задължение. Съществуват несигурности във връзка с изясняването на този въпрос, които биха могли а окажат влияние върху стойността на признатите от Групата задължения и съответно да намерят отражение във финансовия резултат.

30. Финансови инструменти

Таблиците по-долу представят балансовите стойности и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, както и нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е представена информация за справедливите стойности на финансови активи и финансови пасиви, които не са отчитани по справедлива стойност, в случаите в които балансовата им стойност е разумно приближение на справедливата им стойност.

Консолидиран финансов отчет

		Балансова стойност					Справедлива стойност			
31 декември 2019г.	***Приложение***	**С-ва ст-ст – хеджиращи инструменти**	**Заеми и вземания**	**По справедлива стойност през ДВД**	**Други финансови задължения**	**Общо**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**	**Общо**
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност										
Деривативни договори за хеджиране	*12*	26	-	-	-	26		26		26
Капиталови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД	*12*	-		470	-	470			470	470
		26	-	470		496				
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност										
Търговски и други вземания	*6*	-	464,343	-	-	464,343				
Парични средства и парични еквиваленти	*5*	-	80,920	-	-	80,920				
		-	545,263	-	-	545,263				
Финансови пасиви, които се оценяват по справедлива стойност										
Деривативни договори за хеджиране		3,676				3,676				
		3,676	-	-	-	3,676		3,676		3,676
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност										
Обезпечени банкови заеми	*16*				636,326	636,326			636,326	636,326
Лизинг	*16*				231,099	231,099			231,099	231,099
Търговски задължения	*13*				97,686	97,686				
					965,111	965,111				

30. Финансови инструменти (продължение)

		Балансова стойност					Справедлива стойност			
31 декември 2018г.	***Приложение***	**С-ва ст-ст – хеджиращи инструменти**	**Заеми и вземания**	**По справедлива стойност през ДВД**	**Други финансови задължения**	**Общо**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**	**Общо**
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност										
Деривативни договори за хеджиране	*12*	1,105	-	-	-	1,105	-	1,105	-	1,105
Капиталови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД	*12*	-	-	260,604	-	260,604	-	-	260,604	260,604
		1,105		260,604		261,709				
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност										
Търговски и други вземания	*6*	-	188,033	-	-	188,033				
Парични средства и парични еквиваленти	*5*	-	37,333	-	-	37,333				
		-	225,366	-	-	225,366				
Финансови пасиви, които се оценяват по справедлива стойност										
Деривативни договори за хеджиране		1,965	-	-	-	1,965				
		1,965	-	-	-	1,965	-	1,195	-	1,965
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност										
Обезпечени банкови заеми	*16*	-	-	-	743,471	743,471	-	-	743,471	743,471
Задължения по финансов лизинг	*16*	-	-	-	2,211	2,211	-	-	2,223	2,223
Търговски кредити	*16*	-	-	-	13	13	-	-	13	13
Търговски задължения	*13*	-	-	-	116,112	116,112				
		-	-	-	861,807	861,807				

30. Финансови инструменти (продължение)

Индивидуален финансов отчет

		Балансова стойност					Справедлива стойност			
31 декември 2019г.	***Приложение***	**С-ва ст-ст – хеджиращи инструменти**	**Заеми и вземания**	**По справедлива стойност през ДВД**	**Други финансови задължения**	**Общо**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**	**Общо**
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност										
Деривативни договори за хеджиране	*12*	26	-	-	-	26		26		26
Капиталови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД	*12*	-		470	-	470			470	470
		26	-	470		496				
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност										
Търговски и други вземания	*6*	-	438,292	-	-	438,292				
Парични средства и парични еквиваленти	*5*	-	63,152	-	-	63,152				
		-	501,444	-	-	501,444				
Финансови пасиви, които се оценяват по справедлива стойност										
Деривативни договори за хеджиране		3,676				3,676				
		3,676	-	-	-	3,676		3,676		3,676
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност										
Обезпечени банкови заеми	*16*				636,326	636,326			636,326	636,326
Лизинг	*16*				265,030	265,030			265,030	265,030
Търговски задължения	*13*				103,789	103,789				
					1,005,145	1,005,145				

30. Финансови инструменти (продължение)

		Балансова стойност					Справедлива стойност			
31 декември 2018г.	***Приложение***	**С-ва ст-ст – хеджиращи инструменти**	**Заеми и вземания**	**По справедлива стойност през ДВД**	**Други финансови задължения**	**Общо**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**	**Общо**
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност										
Деривативни договори за хеджиране	*12*	1,105				1,105		1,105		1,105
Капиталови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД	*12*			260,604		260,604			260,604	260,604
		1,105		260,604						
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност										
Търговски и други вземания	*6*		172,688			172,688				
Парични средства и парични еквиваленти	*5*		30,210			30,210				
Финансови пасиви, които се оценяват по справедлива стойност										
Деривативни договори за хеджиране		1,965				1,965		1,965		1,965
		1,965	**-**	**-**	**-**	**1,965**				
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност										
Обезпечени банкови заеми	*16*				743,471	743,471			743,471	743,471
Задължения по финансов лизинг	*16*				2,174	2,174			2,185	2,185
Търговски кредити	*16*				13	13			13	13
Търговски задължения	*13*				126,377	126,377				
					872,035	872,035				

30. Финансови инструменти (продължение)

Таблиците по-долу представят техниките за оценяване, използвани за справедливите стойности в категории Ниво 2 и Ниво 3, както и значителните непазарни изходни параметри.

Тип	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни
Финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност		
Форуърдни валутни договори	Дисконтирани парични потоци , използвайки наблюдаеми пазарно обосновани входящи данни, като форуърдни валутни курсове.	Неприложимо
Лихвени суапове и опции	Дисконтирани парични потоци. Бъдещите парични потоци се изчисляват на база форуърдни лихвени проценти (от очакваните нива на доходност в края на отчетния период) и договорните лихвени проценти, и се дисконтират с лихвен процент, отразяващ кредитния риск на различните контрагенти.	Неприложимо
Капиталови ценни книжа, не котирани на активен пазар	Доходен метод. Използва се методът на дисконтираните парични потоци за изчисляване на настоящата стойност на очакваните бъдещи икономически ползи, произтичащи от собствеността върху инвестициите.	Дългосрочни нива на растеж на приходите и дивидентите Дългосрочни нива на оперативна печалба преди данъци Среднопретеглена цена на капитала (WACC) Корекция за липса на продаваемост
Финансови инструменти, които не се оценяват по справедлива стойност		
Други финансови задължения	Дисконтирани парични потоци	Лихвен процент

Други финансови задължения включват търговски кредити и задължения по лизингови договори. Пазарните лихвени проценти, приложени за оценяването на финансовите инструменти са в диапазона от 2.2% до 6,8%.

31. Събития след датата на отчетния период

След отчетния период едноличният собственик на капитала на БТК взе решение за разпределяне на дивидент в размер на 82 882 602 лева, представляващ част от разпределяемите резерви на Компанията към 31 декември 2018 година, съответстваща на дела от капитала на Компанията, върху която не е наложен запор (както е оповестено в Приложение 19).

Като превантивна мярка срещу избухването на COVID-19 (Коронавирус) в Европа, на 13 март 2020 г. Парламентът на Република България прие решение за обявяване на извънредно положение на територията на България, в сила до 13 април 2020 г., което в последствие бе удължено до 12 май 2020 г. В същия ден министърът на здравеопазването издаде заповед за спиране на всички посещения в определени търговски обекти като ресторанти, търговски центрове, развлекателни и игрални зали и др. На 23 март 2020 г. беше обнародван Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, насочен към смекчаване на негативните последици от епидемията за гражданите и бизнеса. Въпреки че основната дейност на Групата не е пряко засегната от тези мерки, може да се очаква потенциално отрицателно въздействие върху нейното финансово състояние след отчетния период. Към датата, на която този консолидиран и индивидуален финансов отчет е одобрен за издаване, не може да се направи разумна оценка на финансовия ефект от избухването на коронавирус епидемията.

Освен оповестеното по-горе няма други събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване в консолидирания и индивидуален финансов отчет, които са се случили за периода от отчетната дата до датата, когато този консолидиран и индивидуален финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет (23 април.2020 г.).

Deloitte Audit OOD
UIC 121145199
103, Al. Stamboliiski Blvd.
1303 Sofia
Bulgaria

Tel: +359 (2) 802 3300
Fax: +359 (2) 802 3350
www.deloitte.bg

Делойт Одит ООД
ЕИК 121145199
бул. „Ал. Стамболийски" 103
София 1303
България

Тел: +359 (2) 802 3300
Факс: +359 (2) 802 3350

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До едноличния акционер на Българска телекомуникационна компания ЕАД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ИНДИВИДУАЛНИЯ И КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на индивидуалния и консолидирания финансов отчет на Българска телекомуникационна компания ЕАД („Компанията-майка") и нейните дъщерни дружества (заедно „Групата"), съдържащ индивидуалния и консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 и индивидуалния и консолидирания отчет за всеобхватния доход, индивидуалния и консолидирания отчет за промените в собствения капитал и индивидуалния и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към индивидуалния и консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният индивидуален и консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Компанията-майка/Групата към 31 декември 2019 и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния и консолидирания финансов отчет". Ние сме независими от Компанията-майка/Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния и консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Делойт се отнася към едно или повече дружества - членове на Делойт Туш Томацу Лимитид, частно дружество с ограничена отговорност, регистрирано в Обединеното кралство („ДТТЛ"), както и към мрежата от дружества – членове и свързаните с тях дружества. ДТТЛ и всяко дружество - член са юридически самостоятелни и независими лица. ДТТЛ (наричано също "Делойт Глобъл") не предоставя услуги на клиенти. Моля, посетете www.deloitte.com/bg/about, за да научите повече за нашата глобална мрежа от дружества-членове.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/bg/about to learn more about our global network of member firms.

Обръщане на внимание

Обръщаме внимание на следните бележки към индивидуалния и консолидирания финансов отчет, където е оповестено:

а) Несигурности, свързани с бъдещи решения по съдебни спорове:
- Бележка 4в – условни задължения, свързани с висящи съдебни и административни производства;
- Бележка 4и – прекратяване на две сделки за цедиране на вземания по парични влогове в размер на 9,970 хил. лв.;
- Бележка 12 – запор върху 43% от дяловете на Компанията-майка в БТК Нет ЕООД;
- Бележка 19 – запор върху 43% от акциите на Компанията-майка;
- Бележка 29 – встъпване в дълг на стойност 24,057 хил. лв.

б) Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг:
- Бележка 2.1 – База за изготвяне, Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период.

Нашето мнение не е модифицирано по отношение на тези въпроси.

Друга информация, различна от индивидуалния и консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Компанията-майка („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния и консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно индивидуалния и консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния и консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния и консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за индивидуалния и консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този индивидуален и консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния и консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Компанията-майка/Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Компанията-майка/Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет (Лицата, натоварени с общо управление) носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Компанията-майка/Групата.

Отговорности на одитора за одита на индивидуалния и консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният и консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален и консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния и консолидирания финансов отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок от риска от неразкриване на съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Компанията-майка/Групата.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Компанията-майка/Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния и консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Компанията-майка/Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния и консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният и консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамката на Компанията-майка/Групата, за да изразим мнение относно индивидуалния и консолидирания финансов отчет.
- ние сме отговорни за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Компанията-майка/Групата. Носим изключителна отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от индивидуалния и консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният и консолидираният финансов отчет, съответства на индивидуалния и консолидирания финансов отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Делойт Одит ООД

Десислава Динкова
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 033 ДЕЛОЙТ ОДИТ ООД

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

28 април 2020